1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Ammianus, "Hunlar piyade olarak savaşmaya hiç alışkın değillerdi. Şaşılacak kadar uzak mesafelere attıkları ve demir kadar sert ve öldürücü sivri kemikten uçlu oklarını atmada gösterdikleri maharete hiç kimse erişemezdi... Hunlar iyi savaşçılar olup yay ve kement kullanmakta eşsizdirler." demiştir.

Yalnız bu bilgiye göre Hunlarla ilgili olarak;

I. orduda onlu sistemi oluşturdukları,
II. savaş aletlerini etkin kullandıkları,
III. savaşlarda hilal taktiğini uyguladıkları

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

2. Gazneli hükümdarı Sultan Mahmut, bir gün mezâlim divanında iken; bir tacir, Şehzade Mesut'un kendisinden altmış bin dinarlık kumaş aldığından ancak parasını ödemediğinden şikâyet eder. Tacirin, hakkını aramak istediğini dile getirmesi üzerine Sultan Mahmut, taciri haklı bulur ve alacağının hemen ödenmesini emreder.

Gazneli Devleti'nde yaşanan bu durumla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Dava açmanın sultanın iznine bağlı olduğu
B) Mezâlim divanının Gaznelilere özgü bir kurum olduğu
C) Sultanın gerektiği durumlarda yargı kararı verebildiği
D) Mezâlim divanının yalnızca ticari davalara bakmak için kurulduğu
E) Ticari konuların İslam hukukunun dışında bulunduğu

3.

1340'larda Osmanoğullarının egemenlik alanını gösteren bu haritaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Anadolu'da Beylikler Dönemi'nin devam ettiği
B) Selanik'in, Bizans hâkimiyetinde bulunduğu
C) Osmanoğullarının topraklarının gaza için uygun konumda olduğu
D) Osmanoğullarının Rumeli'ye geçtiği
E) Kuzey Ege'deki bazı adaların Bizans'a ait olduğu

4. Mondros Mütarekesi'nden sonra kurulan millî cemiyetlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Mütareke sonrasındaki işgalleri protesto eden mitingler ve gösteriler düzenlemişlerdir.
B) Kongrelerin toplanmasında rol oynamışlardır.
C) Ülkede yeni bir rejim kurmayı amaçlamışlardır.
D) Millî Mücadele'nin teşkilatlanmasında etkili olmuşlardır.
E) Kuvayımilliye için silah ve malzeme temin etmişlerdir.

5. II. Meşrutiyet Dönemi'nde İttihat ve Terakki Cemiyeti, toplumsal bütünlüğü sağlamak için ortak bir eğitim sistemine geçmek amacıyla çalışmalar yapmıştır.

II. Meşrutiyet Dönemi'nde sonuç alınamayan bu girişim Cumhuriyet Dönemi'ndeki hangi düzenleme ile başarıya ulaşmıştır?

A) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi

B) Üniversite reformunun yapılması

C) Yeni Türk alfabesi ile ilgili bir kanun çıkarılması

D) Millet mekteplerinin açılması

E) Türk Tarih Kurumunun kurulması

6. Aşağıda, bir yörenin bazı doğal ve beşerî özellikleri verilmiştir.

- Günlük ve yıllık sıcaklık farkları fazladır.
- Kış mevsiminde karın yerde kalma süresi uzundur.
- Sıcaklık farklarının fazla olması yörenin enerji ihtiyacını artırmaktadır.
- Yaz sıcaklıklarına bağlı olarak tarımda sulamaya duyulan ihtiyaç fazladır.

Bu özellikler Coğrafya'nın aşağıdaki hangi alt dalı ile daha fazla ilgilidir?

A) Hidrografya B) Jeomorfoloji C) Klimatoloji

D) Biyocoğrafya E) Kartografya

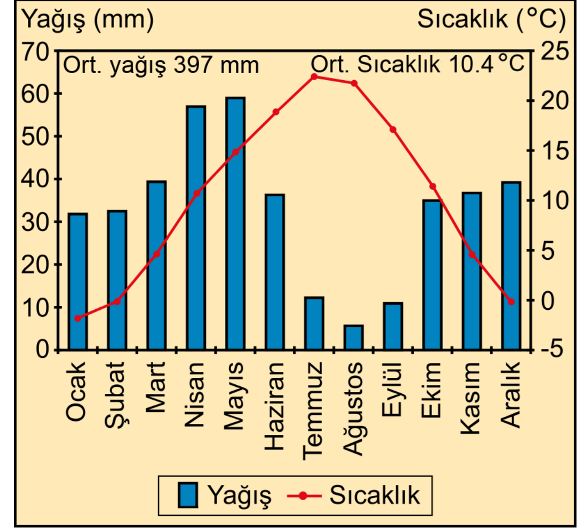
7.
I. Nüfusun ülke içinde dengeli dağılması
II. Beslenme sorunlarının yaşanması
III. İşsizlik sorunlarının artış göstermesi
IV. Yaşlı nüfus oranının artması

Yukarıdakilerden hangileri, bir ülkede hızlı nüfus artışı sonucu oluşabilecek durumlar arasında gösterilebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

8. Aşağıda, Türkiye'de bir il merkezine ait yıllık ortalama yağış ve sıcaklık grafiği verilmiştir.

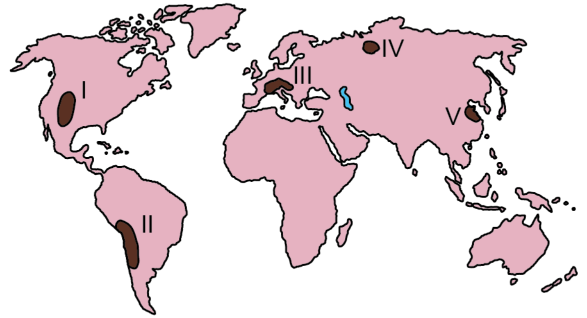

Grafikteki bilgiler dikkate alındığında bu il merkezinin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

A) Kayseri B) Şanlıurfa C) Erzurum

D) Bursa E) Ardahan

9. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanlardan hangileri yüksek dağlık bölgeler arasında yer almaz?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV

D) III ve V E) IV ve V

10. I. Sahra'nın güneyindeki ülkelerde 1984-1985 yıllarında görülen kuraklığa bağlı olarak 1 milyonun üzerinde insanın açlıktan hayatını kaybetmesi

II. 2004 yılında depreme bağlı olarak gelişen ve Hint Okyanusu'nda etkili olan dev tsunaminin kıyı kesiminde 200 binden fazla insanın hayatını kaybetmesine neden olması

III. Muson Asyası'nda 2004 yılının haziran ve temmuz aylarında meydana gelen aşırı yağışlar sonucu 300 kişinin yaşamını yitirmesi ve binlerce kişinin ise çeşitli şekillerde zarar görmesi

IV. Şili'de 2010 yılının şubat ayında meydana gelen 8,8 büyüklüğündeki depremde 524 kişinin hayatını kaybetmesi ve binlerce kişinin evsiz kalması

Farklı zamanlarda meydana gelen yukarıdaki doğal afetlerden hangilerinin oluşumunda iklimin etkisi daha fazladır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

11. Sokrates bilgeliği tanımlarken onun özelliğinin her şeyi bilmek değil, neyi bilip neyi bilmediğini bilmek olduğunu söyler. Bu bakımdan felsefe bilgelik arayışı diye de tanımlanır. Felsefe öğreniminin insanlara kazandıracağı önemli özelliklerden biri de, insanların bildikleri konuda konuşmayı, bilmediklerindeyse susmayı öğrenmeleri olacaktır. Bu özelliği kazanan kişi fikri sorulduğunda bilmediği bir konuda insanları yanlış yönlendirmeyecektir. Örneğin biri ona "Hangi eylemlerimiz erdemlidir?" diye sorduğunda, "erdem" kavramının tanımına ilişkin bir bilgisi yoksa "Bilmiyorum." deyip, karşısındakini yanlış yönlendirmemiş olacaktır.

Bu parçada felsefenin aşağıdaki işlevlerinden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Hakikati arama ve ona ulaşma isteğini güçlendirmesi

B) Kavramsal ve refleksif bilginin pratik yaşama aktarılmasını sağlaması

C) Eleştirel bakış açısını geliştirmesi

D) Tümel bilgiyi hedef edindirmesi

E) Soruların yanıtlar kadar önemli olduğunun farkındalığını kazandırması

12. İnsanların yüzyıllardan beri doğru olarak kabul ettikleri bilgilerin bile bir gün yanlış olduğu anlaşılabilir. Örneğin yüzyıllarca Aristoteles fiziğiyle desteklenen Batlamyus astronomisine göre Dünya'nın evrenin merkezinde hareketsiz bir şekilde durduğu doğru ve kesin bir bilgi olarak kabul edilmiştir. Oysa modern çağdaki bilimsel gelişmeler bu teorinin yanlış olduğunu gösterdi. Acaba gelecek yüzyıllarda yeni bilimsel gelişmelerle şu anda doğru ve kesin olarak kabul ettiğimiz Newton fiziği ve Kepler astronomisinin de yanlış olduğu ortaya çıkabilir mi? Bundan kuşku duymamızı kim, nasıl engelleyebilir?

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisi tartışılmaktadır?

A) Bilginin kaynağı nedir?

B) İnsan bilgisinin bir sınırı var mıdır?

C) Bilimselliğin ölçütü nedir?

D) Doğru bilgi mümkün müdür?

E) Bilginin değeri nedir?

13. Beynin fotoğrafı, zihnin veya bilincin fotoğrafı değildir. Fiziksel bir şey olmadığı için zihnin bir fotoğrafı olamaz. Bu yüzden büyük olasılıkla kaynağı zihin olduğu için bir inancın, düşüncenin, algının, imgelemin, arzunun ve duygunun fotoğrafını da çekemeyiz. Çünkü zihin ve beden birbirinden farklı iki tözdür. Düşünmemizi sağlayan beynimiz değil zihnimizdir.

Bu parçadaki görüşler aşağıdaki varlık anlayışlarından hangisiyle açıklanır?

A) Herakleitos'un oluşu esas alan anlayışı

B) Descartes'ın düalist anlayışı

C) Husserl'in fenomenolojik anlayışı

D) Hegel'in idealist anlayışı

E) La Mettrie'nin maddeci anlayışı

14. Aristoteles'e göre ahlakta bazı davranışlar amaç, bazıları araçtır. Örneğin insanların çoğu zenginliği arzular ve elde etmeye çalışır. Ancak onlar için zenginlik, zenginlik olarak amaç mıdır; yoksa zenginlikle elde etmek istedikleri başka bir amaç, mesela haz veya ün mü söz konusudur? Bu durumda insanların eylemlerinde peşinden koştukları iyi, kendisinden öte herhangi bir şeyin elde edilmesi için "araç olarak istenmeyen"dir. İşte insanın bizatihi kendisi için istediği bu nihai iyi, mutluluğun ta kendisidir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Ahlaken iyi davranış insanın koşullarına göre değişir.

B) Bir eylemin ahlaken iyiliği başkalarına sağladığı yarara bağlıdır.

C) İnsanın nihai amacı olan mutluluk; esenlik ve fayda gibi değerlerin toplamıdır.

D) Başka bir amaç için yapılan ahlaki bir eylem insana mutluluk verir.

E) Niçin diye sorulduğunda başka bir amaca işaret etmeyen eylem ahlaken iyidir.

15. Gazali, doğadaki nedenselliğe yönelik şüpheci bir yaklaşım sergiler. Ona göre filozoflar, doğadaki düzeni doğa yasası dedikleri ilkelerle açıklar. Buna göre doğada olup biten hiçbir şey bu ilkelere aykırı olamaz. Ancak Gazali için filozofların nedensellik dedikleri şey, terimlerin ve bu terimlere karşılık gelen nesnelerin birbirini gerektirmesi değil, olayların birbiri ardı sıra gelmesinden ibarettir. Çünkü ateş ile yanma arasındaki ilişkiye bakıldığında ateşin yakmayabileceğini düşünmek mantıksal olarak çelişkili değildir.

Gazali'nin bu parçada nedensellikle ilgili düşüncesini aşağıdakilerden hangisi ifade etmektedir?

A) Doğadaki her şey doğal nedenlerden meydana gelir.

B) Aynı koşullar altında hep aynı sonuçlar ortaya çıkar.

C) Neden sonuç ilişkisi tanrısal iradenin sonucudur.

D) Doğa denilen karmaşık yapıda, mucize veya rastlantı söz konusu değildir.

E) Neden ve sonuç arasında doğada zorunlu bir ilişki yoktur.

16.-20. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

16. "İş bitirilince Şeytan da diyecek ki: 'Şüphesiz Allah, size gerçek olanı söz verdi. Ben de size söz verdim ama yalancı çıktım. Zaten benim sizi zorlayacak bir gücüm yoktu. Ben sadece sizi çağırdım, siz de hemen bana geliverdiniz. O hâlde beni kınamayın, kendinizi kınayın. Artık ben sizi kurtaramam, siz de beni kurtaramazsınız. Şüphesiz ben, daha önce sizin, beni Allah'a ortak koşmanızı kabul etmemiştim. Şüphesiz, zalimlere elem dolu bir azap vardır.'" (İbrahim, 14:22)

Bu ayette vurgulanan husus aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sorumluluğun bireyselliği

B) Hak ve özgürlük dengesi

C) İlahi cezanın gerekliliği

D) Öz eleştirinin önemi

E) Kötülüğün göreceliliği

17. Teyemmümle ilgili olarak,

I. Abdestte farz olan yüz, el, baş ve ayakların mesh edilmesiyle yapılır.

II. Abdesti bozan durumların hepsi teyemmümü de bozar.

III. Gerektiğinde hem abdest hem de gusül yerine yapılabilir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve III E) II ve III

18.
- “Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberler de hiç şüphesiz yemek yer, çarşıda dolaşırlardı. (...)” (Furkan, 25:20)
- “De ki: Ben size ‘Allah’ın hazineleri benim yanımdadır.’ demiyorum. Ben gaybı da bilmem. Size ‘Ben bir meleğim.’ de demiyorum. Ben sadece bana gönderilen vahye uyuyorum. (...)” (Enam, 6:50)

Mekkeli müşriklerin Hz. Muhammed’le ilgili hangi itirazı, bu ayetlerin inişinin temel sebebidir?

A) Önceki peygamberlere benzer şekilde davranması

B) Güçsüz bir kabileye mensup olması

C) Allah tarafından zenginlik verilmemiş olması

D) Kendileri gibi bir insan olması

E) Yetim ve öksüz olarak yetişmesi

19. “... insanlar arasında hiçbir bilgisi, yol göstericisi ve aydınlatıcı bir kitabı olmadan Allah hakkında tartışıp duranlar vardır. Kendilerine, ‘Allah’ın indirdiğine uyun!’ denildiği zaman, ‘Hayır, biz babalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız.’ derler. Şeytan, kendilerini cehennem azabına çağırıyor olsa da mı?” (Lokman, 31:20-21)

Bu ayetlerde kınanan hususu en iyi ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kibir B) Taassup C) Riya

D) Gıybet E) Haset

20. İslam dini, insanların ahlaklı olmalarına önem verir ve bu konuda öğütlerde bulunur. Nitekim Hz. Muhammed’in “Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.” sözü de bunu gösterir. Bu kapsamda İslam, bir olan Allah’a itaat temeline dayalı bir ahlaki ve dinî birlik sağlama vazifesini üstlenir. İnsanlar arasında bir üstünlüğün olmadığını, Allah katındaki üstünlüğün de ancak takva ile olabileceğini belirtir. Dolayısıyla İslam, yaratılmışlara karşı merhametli olmayı, güvenirliği, sevgiyi, fedakârlığı, iyi niyetli olmayı ve kötü davranışlardan uzak durmayı tavsiye eder.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) İslam dini, ahlaki duygu ve düşüncelerin yaşantıya dönüşmesini ister.

B) İyi ahlaklı bir kişi kendisi dışındaki insanların durumlarını da önemser.

C) İslam ahlakı, temel motivasyonunu Allah inancından alır.

D) İslam dini ahlakı, kurtuluşun yegâne yolu olarak öngörür.

E) İslamın ahlak anlayışı bütün canlıları önemseyen kuşatıcı bir niteliğe sahiptir.

21.-25. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

21. Wittgenstein *Tractatus* isimli kitabının ön sözünde: “Bu kitap felsefe sorunlarını ele alıyor ve -sanıyorum- gösteriyor ki bu sorunların soru olarak ortaya çıkmaları, dilimizin mantığının yanlış anlaşılmasına dayanır. Kitabın bütün anlamı, şuna benzer bir sözde toplanabilir: Söylenebilir ne varsa, açık söylenebilir; üzerine konuşulamayan konusunda da susmalı.” demektedir.

Wittgenstein’ın bu ifadeleri onu hangi felsefi anlayışa dâhil etmektedir?

A) Çözümleyici Felsefe B) Yararcılık

C) Görüngü Bilim D) Sezgicilik

E) Eleştiricilik

22. İnsanın özüne ilişkin herhangi bir tanım varsa bu tanım tözsel değil işlevsel bir tanım olarak anlaşılmalıdır. İnsanı, ne metafiziksel özünü oluşturan bir ilkeyle ne de deneysel gözlemle araştırılabilecek herhangi bir doğal yeti veya içgüdü aracılığıyla tanımlayabiliriz. İnsanın ayırıcı niteliği metafiziksel doğası değil yaptığı iştir. Yapılan bu işler, insanlık halkasını tanımlayıp belirler. Dil, söylence, din, sanat, bilim ve tarih gibi edimler bu halkanın ögeleri ve çeşitli dilimleridir. Bu edimler soyutlanmış rastgele yaratılar değil daha çok işlevsel olan ortak bir bağ vasıtasıyla ortaya çıkmış unsurlardır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) İnsanın neliği sorusu onun somut üretimlerine bakılarak cevaplandırılabilir.

B) İnsanı farklı kılan, aklı sayesinde fizikötesi bir varoluşa sahip olmasıdır.

C) Bilimsel bir yöntemle insanın varlığının anlamı ortaya konabilir.

D) Erdemli davranış, insanın doğasına uygun olanı yapmasıdır.

E) İnsan doğası, karmaşık yapısı dolayısıyla tanımlanamaz.

23. Dışa vurumculuk akımına göre, sanatçının yaratma süreci bir eylemdir. Bu süreçte sanatçının duyguları, sezgileri, tavırları açığa çıkar ve yapıta yansır. Sanatın temeli nesne, yapıt veya ürün değil, sanatçının tecrübeleri ve hisleridir. Sanat eserinin değeri; yaratıcı ruhun tazeliği, bireyselliği, özgünlüğü ve içtenliği tarafından belirlenir. Sanatçının gerçekliğe bağlı kalmak, alımlayıcısının hoşuna gitmek veya takdirini kazanmak gibi bir sorumluluğu yoktur.

Bu parçada sanat eserinin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Kalıcı olma

B) Yaratıcı olma

C) Evrensel olma

D) Temsil edici olma

E) Kişisel olma

24. Platon için Demiurgos, yaratıcı değil de mimari bir Tanrı'dır. İdeaları model alarak fenomenler dünyasında maddeye şekil vermiştir. Platon'un öğrencisi Aristoteles'e göre Tanrı, varlığın yaratıcısı değil onun amacıdır. Aristoteles'ten önemli ölçüde etkilenen Farabi ise ölümsüz olduğuna inandığı ruhlar dâhil, tüm varlığın Tanrı'dan bir tür taşmayla ortaya çıktığını ileri sürer. Orta Çağ'ın ünlü isimlerinden Anselmus ise Hristiyanlıktaki yaratılış anlayışını temel alarak Tanrı'nın her şeyi yoktan var ettiğini savunur.

Bu parça din felsefesinin aşağıdaki problemlerinden hangisiyle ilişkilidir?

A) Tanrının varlığı

B) Maddenin sonsuzluğu

C) Tanrı evren ilişkisi

D) Tanrının ezelî ebedî oluşu

E) Ruhun ölümsüzlüğü

25. Rawls'a göre aristokrasiyle yönetilen veya kast sisteminin hâkim olduğu toplumlar adil değildir. Çünkü onlar insanın doğuştan gelen farklı özelliklerini kendilerine göre üstün görüp içselleştirmiş, bu özellikleri devletin temeli yapmışlardır. Ancak Rawls için doğadaki bu rastlantısal durumlar, ölüm gibi değiştirilemez değildir. Eğer toplumsal sistemdeki kurumlar adaletin iki ilkesine göre düzenlenirse adil bir toplum ortaya çıkar. Bu ilkelerden biri eşit temel özgürlüklere sahip olma, diğeri de sosyal ve ekonomik eşitsizliğin giderilmesi için kanunların en az avantajlı olanın yararına olacak şekilde düzenlenmesidir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Adaletsizlik toplumsal yaşamın zorunlu sonucudur.

B) Doğanın sunduğu adaletsizlik; özgürlük ve eşitlik ilkeleriyle giderilebilir.

C) Doğuştan gelen farklı özellikler siyasi sistemler için zenginliktir.

D) Adaletsiz toplumlarda insanlar kaderlerini kabul etmelidir.

E) Adaletli toplumlarda toplumsal sınıflar doğuştan gelen farklılıklarla oluşur.

SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.
TEMEL MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

2018 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

30-06-2018

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. B
2. C
3. D
4. C
5. A
6. C
7. C
8. A
9. E
10. B
11. B
12. D
13. B
14. E
15. E
16. A
17. E
18. D
19. B
20. D
21. A
22. A
23. E
24. C
25. B

40. B

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Asya Hun Devleti'nin dağılmasının ardından Hunlar, batıya doğru yayılmaya başlamış ve Karadeniz'in kuzeyinde bulunan Germen kavimlerini batıya doğru itmişlerdir. Kavimler Göçü adı verilen bu süreçte Hunlar Avrupa siyasetinde etkin hâle gelirken ikiye ayrılan Roma İmparatorluğu önemli sorunlarla karşı karşıya kalmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Kavimler Göçü'nün sonuçlarından biri olarak gösterilemez?

A) Türk kültürü Avrupa'da yayılmıştır.

B) Avrupa'nın etnik yapısı değişmiştir.

C) Roma İmparatorluğu güç kaybetmeye başlamıştır.

D) Bilim ve teknikte önemli gelişmeler yaşanmıştır.

E) Avrupa'da siyasi dengeler değişmiştir.

2. Gazneli Mahmut, Abbasi halifesini Büveyhoğullarının baskısından kurtarmış ve bu hizmetine karşılık olarak Abbasi halifesinden Sultan unvanını almıştır.

Bu bilgiyle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Gazneli Mahmut'un İslam dünyasının önemli bir siyasi gücü olduğuna

B) Abbasi halifesinin siyasi yetkilerini Gazneli Mahmut'a bıraktığına

C) Türkler arasında İslamiyetin hızla yayıldığına

D) İslam dünyasında mezhep çatışmalarının son bulduğuna

E) Gazneli Mahmut'un İslam dünyasında siyasi birliği sağladığına

3. Tarih öğretmeni Nil'e ödev olarak Divanıhümayun konusunu vermiştir. Nil hazırladığı ödevde Divanıhümayunun görevlerinden beşini yazmış ancak öğretmeni bunlardan birinin yanlış olduğunu belirtmiştir.

Buna göre öğretmenin, Nil'in ödevinde yanlış olduğunu belirttiği görev aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şikâyetlerin dinlenmesi

B) Savaşa ve barışa karar verilmesi

C) Önemli davaların görülmesi

D) Veliahtın belirlenmesi

E) Elçilerin kabul edilmesi

4. Son Osmanlı Mebusan Meclisinden gelen üyelerden ve yeni seçilmiş mebuslardan oluşan Birinci TBMM, bir taraftan kurtuluş mücadelesi verirken diğer taraftan da bağımsız bir devletin temellerini atmıştır. Bu meclisteki vekiller farklı zümrelere ait, farklı meslek ve düşüncelere sahipti. Hükûmet üyelerini seçen Meclis; yasama, yürütme ve yargı yetkisini de kullanmaktaydı.

Buna göre Birinci TBMM ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

A) İnkılap çalışmalarına öncelik verdiğine

B) Olağanüstü koşullarda toplandığına

C) Kuvvetler birliği ilkesini benimsediğine

D) Meclis hükûmeti sisteminin uygulandığına

E) Toplumdaki çeşitliliği yansıttığına

5. Atatürk, "Bize milliyetçi derler, fakat biz öyle bir milliyetçiyiz ki, bizimle iş birliği eden bütün milletlere hürmet ve riayet ederiz. Bizim milliyetçiliğimiz bencil ve mağrurane milliyetçilik değildir." demiştir.

Buna göre Atatürk milliyetçiliği,

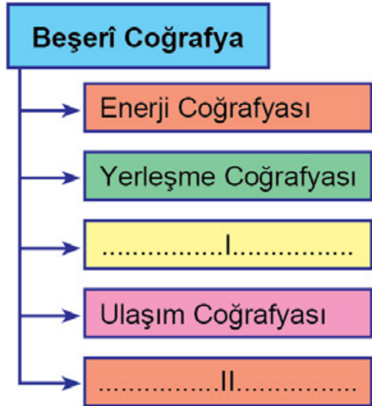
I. Başka milletlerin düşmanlığına dayanmaz.
II. İnsan ve millet onuruna değer verir.
III. Türk milletini üstün tutar.

yargılarından hangilerini bünyesinde barındırır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II

D) II ve III E) I, II ve III

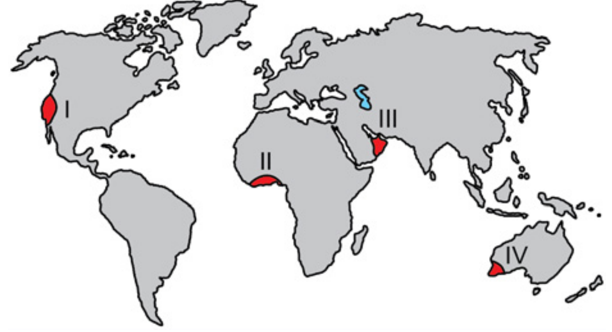
6. Aşağıdaki grafikte Beşerî Coğrafya'nın bazı alt dalları gösterilmiştir.

Bu grafikte numaralandırılarak boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	I	II
A)	Nüfus Coğrafyası	Siyasi Coğrafya
B)	Bitki Coğrafyası	Nüfus Coğrafyası
C)	Turizm Coğrafyası	Bitki Coğrafyası
D)	Siyasi Coğrafya	Toprak Coğrafyası
E)	Toprak Coğrafyası	Turizm Coğrafyası

7. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde iklime bağlı olarak benzer bitki topluluklarına rastlanır?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

8. Bir ülkenin istatistik kurumu tarafından yayımlanan raporunda, ülke nüfusunun ortalama yaşının 17 olduğu belirtilmiştir.

Bu ülkenin nüfusuyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Doğum oranının yüksek olduğu

B) Yaşlı nüfus oranının yüksek olduğu

C) Ölüm oranının düşük olduğu

D) Gelişmiş bir ülke olduğu

E) Eğitim seviyesinin yüksek olduğu

9. Birleşmiş Milletler tarafından çeşitli nüfus istatistikleri yayımlanmaktadır. Bu istatistiklerden biri de ülkelerin Doğumda Beklenen Yaşam Süreleri ile ilgili olanıdır. Bu süre çeşitli ülkelerdeki bireylerin ortalama yaşam sürelerini gösterir.

Aşağıda bir bölümü gösterilen harita, bazı ülkelerin 2020-2025 dönemi için Erkeklerde Doğumda Beklenen Yaşam Sürelerine göre renklendirilmiştir.

Erkeklerde Doğumda
Beklenen Yaşam Süreleri (Yıl)

- 50 ve 54
- 55 ve 59
- 60 ve 64
- 65 ve 69
- 70 ve 74
- 75 ve 79
- 80 ve 84

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "Erkeklerde Doğumda Beklenen Yaşam Süresi"**nin 75-79 yıl olacağı tahmin edilen ülkelerden biridir?**

A) Irak
B) Mısır
C) Umman
D) Suriye
E) Kuveyt

10. Büyük depremlerin her zaman olmasa da başka doğal afetleri tetikleyebildiği bilinmektedir.

Aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin oluşumunda depremin böyle bir etkisi bulunmaz?

A) Heyelan
B) Tsunami
C) Çığ
D) Erozyon
E) Kaya düşmesi

11. Kimileri felsefenin çözümsüz meseleler ile soyut ve yaşamdan kopuk fikirlerden ibaret olduğunu sanır. Hatta bunlar felsefenin "boş konuşma" olduğunu bile söylerler. Yaşamın hızlıca akıp geçtiğine, bu yüzden derin düşünmenin gerekli olmadığına inanırlar. Dahası birtakım önemli konulara kıyısından köşesinden ilişenleri "Felsefe yapma!" diyerek azarladıkları bile olur. Oysa felsefe yapmak, "hayatı doğrudan deneyimleme tavrından" ve "yaşamla yüzleşme" düşüncesinden ayrı tutulamaz. Hatta felsefeyle iç içe olan insan, yaşamın ne olduğunu sorgularken aynı zamanda yaşamın görünen yüzünün ötesine de nüfuz eder.

Bu parçadan felsefeyle ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Var olanın ardındaki gerçeği arar.
B) Bireyin deneyimlerinden bağımsız değildir.
C) Sorunlara genelgeçer soyut çözümler sunar.
D) Herkesin ilgilendiği bir alan değildir.
E) Hayatın özünü ve anlamını sorgular.

12. Bir mağara düşünün. Mahkûmlar, yüzleri mağaranın arka duvarına dönük zincirlenmiş. Ömürleri boyunca orada tutulmuşlar ve başları, duvar dışında hiçbir şey göremeyecek şekilde sabitlenmiş. Arkalarında bir ateş yanmakta ve sırtlarıyla ateş arasında bir yol var. Bu yolda yürüyen insanların gölgeleri mağaranın duvarına vurur; gelip geçenlerden bazıları ellerinde birtakım nesneler taşırlar ve bu nesnelerin gölgeleri de duvara yansır. Mağaranın içindeki mahkûmlar her zaman yalnızca gölgeleri görür. Gölgelerin gerçek şeyler olduklarına inanırlar, ama aslında gerçek şeyleri hiç görmezler.

Bu parçada betimlenen mağara metaforundan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Gerçekliğin doğası değişmez ve farklı yüzleri bulunmaz.

B) Duyuların yanıltıcılığından kurtulmak için başkalarının yardımına ihtiyaç duyarız.

C) Aklın çalışma ilkelerini duyulardan gelen veriler belirler.

D) Duyuların kullanımı hakikate ulaşmak için bir ön koşuldur.

E) Duyular aracılığıyla bildiklerimiz tümüyle bir yanılsama olabilir.

13. Levinas'a göre kişinin kendisi hakkındaki endişelerinden doğan eylemler ahlaki değerlendirme kapsamına girmez. Örneğin acıktığımda karnımı doyurmam sadece kendimi koruma içgüdümden kaynaklanır. Ama aynı endişeyi başka bir insana yöneltmek, örneğin aç bir çocuğu, misafiri ya da yabancıyı doyurmak, ona önem vermek ahlaki bir davranıştır. Benzer şekilde "kendime yardım etmem" bencillik ya da açgözlülükle ilgili olabilecekken, başkalarına yardım etmem her zaman ahlaki bir anlam çağrıştırır. Bu yüzden Levinas'a göre ahlak kavramı, kendimizin dışında, başka birisinin ya da birilerinin olduğunu kabul etmeyi zorunlu olarak içerir.

Buna göre Levinas ahlaki değerlendirmenin amacı olarak aşağıdaki kavramlardan hangisini vurgulamaktadır?

A) Ölçülülük B) Mutluluk C) Sorumluluk

D) Fayda E) Dinginlik

14. Her insanın sağlığını korumak kendi sorumluluğundadır ve kendisine bırakılmalıdır. Bir kişi sağlığını veya mülklerini koruma konusunda ihmalkâr davranırsa devlet özel bir yasayla bu tür bir kimsenin yoksullaşmasını veya hastalanmasını engelleyebilir mi? Kanunlar, mümkün olduğu kadar, vatandaşların mülkiyetinin ve sağlığının başkalarının sahtekârlığı ve şiddeti yüzünden zarar görmemelerini sağlar. Ancak kanunlar, bireyleri mülkiyetlerine ve sağlıklarına yönelik kendi ihmalkârlıklarından korumazlar; çünkü hiç kimse, istesin istemesin, zengin veya sağlıklı olmaya mecbur edilemez.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Bireyin yaşamında gerekli olan araçlar devlet eliyle dağıtılmalıdır.

B) Devlet sadece bireysel hakların başkaları tarafından ihlali durumunda müdahale etmelidir.

C) Devlet, vatandaşların can ve mal güvenliğini her koşulda sağlamalıdır.

D) Düzenin sağlanması için devlet bütün toplumsal mekanizmalara müdahale eder.

E) Sağlıklı bir toplum ancak bireylerin devlete tam itaati ile gerçekleşir.

15. Ne bilimin kendisi belli bir bilimsel yaklaşımın tekelindedir ne de insanı, doğayı ve de uçsuz bucaksız evreni anlamak için bilim, sahip olduğumuz tek araçtır. Var olanın ve olayların anlaşılıp açıklanması için adına bilimsel diyelim ya da demeyelim sayısız yollar vardır ve iyi ki de vardır. Bu, insana sağlanmış ne büyük bir olanaktır!

Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisiyle çelişir?

A) Varlığı kavramada felsefe, sanat ve din bilime alternatif oluşturamazlar.

B) Bir bilimsel yaklaşımın diğerine mutlak üstünlüğü söz konusu değildir.

C) İnsan yaşamını zenginleştirmede tek kaynak bilim değildir.

D) Bilimsel bilginin, diğer bilgi türlerinden bir üstünlüğü yoktur.

E) Bilim aracılığıyla üretilen bilgilere kutsallık atfedilemez.

16.-20. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

16. “... O gaybı da, görünen âlemi de bilendir. O, Rahman’dır, Rahîm’dir. O, kendisinden başka hiçbir ilah bulunmayan Allah’tır. O, mülkün gerçek sahibi, kutsal (her türlü eksiklikten uzak), barış ve esenliğin kaynağı, güvenlik veren, gözetip koruyan, mutlak güç sahibi, düzeltip ıslah eden ve dilediğini yaptıran ve büyüklükte eşsiz olan Allah’tır. Allah, onların ortak koştuklarından uzaktır. O, yaratan, yoktan var eden, şekil veren Allah’tır. Güzel isimler O’nundur. Göklerdeki ve yerdeki her şey O’nu tesbih eder. O, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.” (Haşr, 59:22-24)

Bu ayetlerde Allah’ın sıfatlarından hangisine değinilmemiştir?

A) Kudret B) İlim C) Tekvin

D) Beka E) Vahdaniyet

17. Peygamberler, Allah’ın insanlara iletmek istediği mesajları bildirmek üzere görevlendirilen elçilerdir. Onların görevi Allah’tan aldıkları vahyi insanlara ileterek onları kötülük ve haksızlık gibi davranışlardan uzaklaştırmak, adalet ve eşitlik gibi güzel hasletlerin yaygınlaşmasını sağlamaktır. Bunu da önce kendileri en güzel şekilde uygulayarak insanlara rehberlik etmişlerdir.

Bu parçadan hareketle peygamberler hakkında aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Tebliğ yapmakla sorumludurlar.

B) Vahyi pratiğe dökerler.

C) Allah tarafından seçilmişlerdir.

D) Toplumun ıslahına hizmet ederler.

E) Hata yapmaktan korunmuşlardır.

18. Dar gelirli bir ailenin çocuğu olarak doğan Ali Kemal, tahsilini tamamladıktan sonra ticaretle uğraşmaya başlar ve ticaretten büyük miktarda elde ettiği gelirle hayır işleri yapmak ister.

Ali Kemal’in bu amaçla yaptığı;

I. geçim sıkıntısı çeken babasına gönderdiği paralar,
II. ihtiyaç sahibi çocuklara verdiği eğitim bursları,
III. hayrat olarak yaptırdığı çeşme

yardımlarından hangileri zekât olarak geçerli olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I, II ve III

19. Osmanlı Dönemi'nde esnafın alacaklarını kaydettiği defterlere zimem defteri denirdi. Bu defterlerde halkın daha sonra ödemek üzere satın aldığı ürünler kaydedilir ve ödendikçe silinirdi. Bu defterler yoluyla çevrede kimin fakir hatta zor durumda olduğu kolaylıkla tespit edilebilirdi. Zenginler bu sayede esnafa gelerek borcu biriken ve ödeme zorluğu çeken kimselerin borcunu öderdi. Bu şekilde zengin, herhangi bir karşılık beklemeden sırf Allah rızası için yardımını gerçekleştirmiş, fakir de kendini minnet altında hissetmemiş olurdu.

Bu uygulamanın öncelikle aşağıdaki olumsuz davranışlardan hangisini engellediği söylenebilir?

A) İsraf B) Nankörlük

C) Haset D) Hırs

E) Gösteriş

20. Hz. Muhammed bir gün kendisine gelen birinin görüşme sırasında aşırı derecede heyecanlandığını görünce "Kardeşim, korkma! Ben de senin gibi annesi kurutulmuş et yiyen bir insanım." diyerek yanına gelen o kimseyi sakinleştirmiştir.

Hz. Muhammed'in bu davranışı aşağıdaki ahlaki kavramlardan hangisine örnek gösterilebilir?

A) Yumuşak huyluluk
B) Tevazu
C) Fedakârlık
D) Hoşgörü
E) Adil olma

21.-25. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

21. Descartes, Sofist Gorgias'dan beri süregelen kuşkuculuğu eleştirmek amacıyla "Düşünüyorum o hâlde varım." önermesini geliştirmiştir. Buna göre, her şeyin varlığından hatta bir rüyada olup olmadığımdan bile kuşku duyabilirim. Fakat kuşku duyarken kuşku duyduğumdan ve bu şekilde düşünüyor olduğumdan kuşku duyamam. Dolayısıyla kuşkumun varlığı düşünen bir şey olarak varlığımın kesinliğini ortaya koyar. Bu doğrudan erişilebilinen bir bilgidir.

Bu parçada Descartes bilgi felsefesinin hangi temel sorusuna yanıt aramaktadır?

A) Rüya ve gerçek olan birbirinden nasıl ayrılır?

B) Bilginin sınırı var mıdır?

C) Aşkın bilgiye ulaşılabilir mi?

D) Kesin bilgi olanaklı mıdır?

E) Doğru bilginin ölçütü nedir?

22. La Mettrie'ye göre insanlar ve hayvanlar yaylar kümesinden oluşan birer makineydi. Ancak insan, hayvana göre daha karmaşık bir makineydi ve aralarında eğer bir fark varsa bu fark yayların yerleriyle ilgili olabilirdi. Dolayısıyla La Mettrie için ruh da tüm makinenin ana yayı gibi ele alabileceğimiz bir hareket ilkesi veya bedenin duyarlı bir maddi kısmından ibaretti. Bu sistemin diğer tüm kısımları da sadece beynin bir çeşit işleviydi.

La Mettrie'nin bu görüşlerinden aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Beden ile ruh insan varoluşunun farklı görünümleridir.

B) Ruh, tek gerçeklik olan maddeye indirgenerek açıklanabilir.

C) Hayvanlardan farklı olarak insanın özü, ölümsüz ruhudur.

D) İnsan, farklı niteliklere sahip iki tözden; madde ve ruhtan oluşur.

E) Bedeni harekete geçiren ruh, tinsel yaşam ilkesidir.

23. MacIntyre'a göre, içinde yaşadığımız modern dünyada ahlak dili endişe verici durumdadır. Bugün sahip olduğumuz şey bütünden kopuk yalnızca parçalardan oluşan bir kavramsal çerçevenin fragmanlarıdır. Temel ifadelerin çoğunu kullanıyoruz ama aslında ahlakın suretine sahibiz. Sahip olduğumuz bölük pörçük fragmanlarla ahlak felsefesi yaparken bu fragmanların anlamlarını buldukları düşünce bütünlüğünü kaybetmiş olduğumuzun farkında bile değiliz. Maalesef, idrakimizi ve ahlak anlayışımızı, tamamen değilse de büyük ölçüde yitirmiş bulunuyoruz.

Bu parçada modern dünyanın ahlak diline yönelik yapılan eleştiri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Evrensel değerlere ulaşmak için bir yöntem geliştirilmemektedir.

B) Siyasal eğilimlerin ahlaka etkisi göz ardı edilmektedir.

C) İnanç sistemleri ahlaki değerlendirmelerin dışında bırakılmaktadır.

D) Bireylerin duygu ve düşünceleri dikkate alınmamaktadır.

E) Temel ahlaki değerler ait oldukları bağlamlardan koparılmaktadır.

24. Beğeni yargısı, nesnenin varlığına yönelik öznel bir ilgi içermeyen, kişisel hoşlanma veya hoşlanmama duygusundan arınmış, sadece nesnenin niteliklerini merkeze alan bir yargıdır. Bu demektir ki, hiçbir karşılık gözetmeyen bir seyir, güzelliği görecektir. Güzellik nesnenin taşıdığı bir şeydir. Bu da beğeni yargılarında keyfilik olmadığı anlamına gelir. Hiçbir çıkar gözetmeyen, kavramsız bir beğeni yargısı apriori, genelgeçer, zorunlu bir yargıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Güzellik nesneye içkindir.

B) Zevkler ve renkler tartışılmaz.

C) Estetik yargılar göreli değildir.

D) Güzellik öznel değil nesneldir.

E) Güzel ile faydalı farklı şeylerdir.

25. Bir ressam, bir insan figürü çizdiğinde ortaya çıkan resmin güzelliğine şaşarak bakar ve sanki resimdeki figür canlıymış gibi ressamın sanatına ve zekâsına hayran kalırsın. Ancak bu resmin; boya, kalem, el, kâğıt, kudret, ilim ve iradeyle meydana geldiğini, bunların hiçbirinin ressamın yaratmasıyla olmadığını, ilahi bir varlığın yaratması olduğunu bilirsin. Olsa olsa ressamın yaptığı, boya ve kâğıdı bir araya getirmekten ibaretken ona hâlâ bu kadar saygı duyarsın... Hâlbuki asıl sanat, yoktan yaratan, yarattıklarına benzersiz şekiller vererek onları süsleyen eşi benzeri olmayan bir yaratıcının sanatıdır.

Gazali'nin görüşlerini yansıtan bu parçada din felsefesinin aşağıdaki problemlerinden hangisiyle ilgili bir cevap <u>bulunmamaktadır</u>?

A) Tanrı tek midir, çok mudur?

B) Tanrı var mıdır, yok mudur?

C) Tanrı ezelî ebedî midir?

D) Evrenle Tanrı arasındaki ilişki nasıldır?

E) Evren yaratılmış mıdır?

SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.
TEMEL MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

2019 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

15-06-2019

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. D
2. A
3. D
4. A
5. C
6. A
7. B
8. A
9. C
10. D
11. C
12. E
13. C
14. B
15. A
16. D
17. E
18. B
19. E
20. B
21. D
22. B
23. E
24. B
25. C

1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Doğu-batı ticaret yolları üzerinde bulunan Uygurlar farklı inanç ve kültürlerden etkilenmişlerdir. Çin'den Budizmi, İran'dan Maniheizmi alan Uygurlar, Akdeniz Havzası'ndan Suriyeli rahipler ve Soğdlar aracılığıyla da Hristiyanlığı, Helenistik edebiyatı ve sanatı öğrenmişlerdir.

Buna göre Uygurlar ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Geniş bir coğrafya ile ilişki kurduklarına

B) Farklı dinleri benimsediklerine

C) Hoşgörülü bir toplum oluşturduklarına

D) Kültürel etkileşime açık olduklarına

E) Hâkim hayat tarzlarının göçebelik olduğuna

2. Anadolu Selçuklu Devleti, 8 Mart 1220'de Venedik ile dostluk ve ticaret anlaşması yapmıştır. Buna göre Selçuklu topraklarında Venediklilerin kendi aralarında veya diğer yabancılarla olan anlaşmazlıklara, oluşturulacak bir mahkeme heyeti tarafından bakılmasına izin verilmiş ancak hırsızlık ve adam öldürme gibi suçlarda Selçuklu mahkemelerinin yetkili olduğuna karar verilmiştir.

Bu bilgiyle;

I. Hristiyanların tek temsilcisinin Venedikliler olduğu,
II. Venedik'e Selçuklu ülkesinde ayrıcalıklar tanındığı,
III. Selçuklu sultanının ticareti canlandırmak istediği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve III E) II ve III

3. Tanzimat Dönemi aydınlarına göre; Balkanlardaki isyanların sona ermesi için Osmanlıcılık düşüncesinde birleşilmesi ve Batı tarzında yenilikler yapılması gerekliydi.

Aşağıdakilerden hangisi bu doğrultuda gerçekleşmiştir?

A) Sened-i İttifak'ın imzalanması

B) Meşrutiyetin ilan edilmesi

C) Meşveret Meclislerinin açılması

D) Daimi elçiliklerin kurulması

E) Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması

4. Mondros Mütarekesi sonrasındaki işgaller karşısında toplumda başlayan tepkinin bir sonucu olarak 19 Mayıs 1919'da yaklaşık 75 bin kişinin katıldığı Fatih Mitingi ve 23 Mayıs 1919'da yaklaşık 200 bin kişinin katıldığı Sultanahmet Mitingi yapıldı.

Bu bilgi ve dönemin koşulları dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Ulusal bilincin giderek arttığına

B) İzmir'in işgalinin tepkiyle karşılandığına

C) Mütareke hükümlerinin uygulandığına

D) Amasya Genelgesi'nin etkili olduğuna

E) İstanbul halkının duyarlılık gösterdiğine

5. İngiltere'nin eski Başbakanı Lloyd George; "Türkler, İngiltere'nin dört savaş yılı içinde aldığı her şeyi geri aldılar. Bu, İngiltere'nin dış siyasetinde silinmez bir lekedir." demiştir.

İngiltere Başbakanı bu ifadeyi aşağıdakilerden hangisiyle ilgili kullanmıştır?

A) Londra Konferansı
B) Paris Barış Konferansı
C) Lozan Antlaşması
D) Ankara Antlaşması
E) Moskova Antlaşması

6. I. Atmosferdeki su buharının tamamına yakını bu katmanda bulunur.

II. Canlıları Güneş'in zararlı ışınlarından koruyan ozon tabakası bu katmanda yer alır.

III. Bu katmanda sıcaklıklar genel olarak aşağıdan yukarıya doğru düşer.

IV. Gazların bir kısmının bu katmanda iyonlara ayrılmasıyla radyo dalgaları yansıtılır.

Yukarıdakilerden hangileri troposferin özellikleri arasında yer alır?

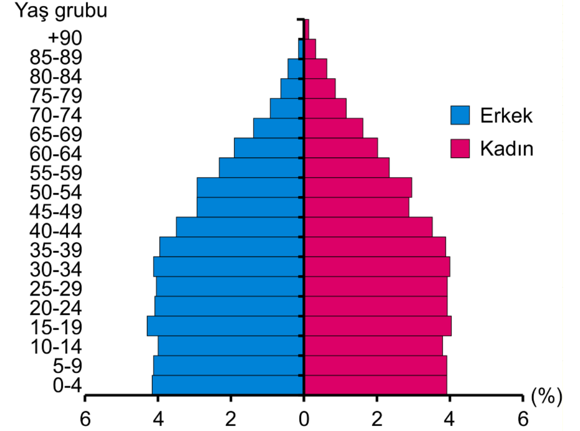
A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

7. Suda kolay çözünen kayaçların bulunduğu yerlerde çözünme sonucunda çeşitli büyüklüklerde çanaklar oluşmaktadır. Obruk, dolin, uvala ve polye bu tür çanakların başlıcalarıdır. Zamanla bu çanakların sularla dolması sonucunda meydana gelen göllere ise karstik göller denilmektedir.

Bu göllerin aşağıdaki kayaç türlerinin hangisinin yaygın olduğu alanlarda daha fazla oluşması beklenir?

A) Kireç taşı
B) Bazalt
C) Granit
D) Şist
E) Çakıl taşı

8. Aşağıda, bir ülkenin 2015 yılına ait nüfus piramidi verilmiştir.

Bu piramitteki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) 65 ve üstü yaş grubundaki nüfus oranına
B) Ülkedeki kadın nüfus oranına
C) 0-14 yaş grubundaki erkek nüfus oranına
D) Yıllık nüfus artış hızı ve oranına
E) 15-19 yaş grubundaki nüfus oranına

9. Bölge sınırları, bölgeyi oluşturma amacı ve ölçütlerine göre değişiklik gösterebilir.

Sınırlardaki bu değişiklik;

I. karasal iklim bölgesi,
II. kuru tarım bölgesi,
III. karstik kayaçlar bölgesi,
IV. serbest ticaret bölgesi

türlerinin hangilerinde daha kısa sürede gerçekleşebilir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

10. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde sel ve taşkınların görülme sıklığı daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Hazzı insan yaşamının bir ereği olarak kabul eden Epiküros, hazdan ne anladığını ise şöyle açıklar: “Hazzın bizim için hayatın en üstün amacı olduğunu söylemekle ne sadece her şeyin tadını çıkarmak isteyen uçarıların zevklerini ne de maddi hazların sınırsızca doyurulmasını kastediyorum. Bunu yalnız, doktrinimizi anlamayan bilgisiz insanlar ya da kötülük olsun diye anlamaz görünenler söyler. Bizim için haz, beden alanında acı çekmemek, ruh alanında da hiçbir huzursuzluk duymamaktır.”

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Haz, anlamlı bir yaşamın biricik ölçütüdür.

B) Acıdan mümkün olduğunca kaçınmak gerçek hazza ulaşmanın bir yoludur.

C) Maddi hazlardan daha çok ruhsal huzurun peşinden koşulmalıdır.

D) Haz her şeyin tadını çıkarmak ve zevklerin sınırsızca doyurulması değildir.

E) Gerçek haz, bedensel acıdan bile huzur duyabilmektir.

12. Anselmus, Tanrı’nın var olduğuna dair delile Tanrı kavramının kendisinden doğrudan ulaşılabileceğini savunmuştur. Ona göre, Tanrı kendisinden daha yetkini düşünülemeyen, tasavvur edilemeyen bir varlıktır. İfade edildiği şekliyle yetkin varlık fikri bütün insanlarda vardır. Ancak en yetkin varlık olarak Tanrı fikrinin sadece zihnimizde olduğunu kabul etmek, daha yetkini düşünülemeyen varlık tanımıyla çelişki yaratır. Çünkü hem zihinde hem de zihin dışında var olan, sadece zihinde var olandan daha yetkindir. O hâlde Tanrı, hem zihinde bulunan bir kavram hem de zihnin dışında var olan olarak vardır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Tanrı kavramının kendisi Tanrı’nın zihin dışında da var olduğunu göstermez.

B) En yetkin varlık olarak Tanrı zihindeki tüm diğer kavramların kaynağıdır.

C) Tanrı’nın varlığı deneyime başvurmaksızın apriori bir yöntemle ispatlanabilir.

D) Tanrı’nın varlığı zihinde diğer kavramlara başvurmadan ispat edilemez.

E) Mükemmel bir dünyanın varlığından yola çıkılarak Tanrı’nın varlığı ispatlanabilir.

13. Balmumu parçasını alalım; bal peteğinden yeni gelmiş ve henüz kapsadığı balın tatlılığını yitirmemiştir; toplandığı çiçeklerin kokusunun birazını korumaktadır; rengi, betisi görünürdedir; serttir, soğuktur, kolayca ele alınabilir ve parmakla vurulduğunda bir ses çıkarır; kısaca, onda bir cismi seçik olarak tanımak için gerekli her şey bulunur. Ama şimdi konuşurken onu ateşe yaklaştırıyorum, tattan geri kalanı uçup gider, kokusu yiter, rengi değişir, betisi yok olur, büyüklüğü artar, sıvılaşır, ısınır, güçlükle dokunulabilir olur ve vurulduğu zaman ses çıkarmaz. Bu değişimden sonra aynı balmumu kalır mı? Kaldığı kabul edilmelidir; hiç kimse bunu yadsımaz, hiç kimse başka türlü yargıda bulunmaz. O zaman bu balmumu parçasında öyle seçik olarak bildiğim neydi?

Descartes, *Meditasyonlar* adlı eserinden alınan bu örneğinde bilginin kaynaklarından hangisini eleştirmektedir?

A) Akıl B) Duyu C) Vahiy

D) Sezgi E) İlham

14. Kant, “Aydınlanma Nedir?” başlıklı yazısında aydınlanmayı, insanın kendi suçu nedeniyle düşmüş olduğu ergin olmayış durumundan kurtulma olarak tanımlar ve insanın ergin olmayışını kendi aklını kullanma cesareti gösterememesine bağlar. Kendi aklını kullanmak bir tür kibir değildir zira aklı kullanmak bütün fikirlere ve hatta kişinin kendi fikirlerine dahi eleştirel yaklaşabilmesini de gerektirir. Fikirler elbette ki bilmenin de yolunu açarlar ancak bilgiyle temellendirilmemiş veya ilişkilendirilmemiş fikirler karşılaştırılamadıkları gibi aralarında doğru bir seçim de yapılamaz. Bu durumda “cehalet” de bir başka fikirmiş gibi durur. Bu bağlamda aydınlanma, cehaletten kurtuluş hareketidir.

Bu parçada aydınlanma düşüncesiyle hangi iki kavram arasındaki ilişki vurgulanmaktadır?

A) Düşünce özgürlüğü - akla güven

B) Ahlak - düşünce özgürlüğü

C) İnsanın değeri - eleştiri

D) Seçme özgürlüğü - ahlak

E) Akla güven - bilginin önemi

15. Varoluşçu filozof A. Camus’ye göre insan, üstün olan değerleri yıkabilecek ve kolay edinilemeyen özgürlüğü çabalayarak elde edebilecek olandır. Özgürlük ne yasanın mutlak egemenliği ne de bütünüyle yokluğudur. Yasanın boyunduruğu altında ezilmek de her şeyi istediğimiz gibi yapabilmek de özgürlük değildir. Üstün bir değerle yazgıya yön verilmiyorsa, rastlantı kralsa karanlıklar içinde yürüyüştür söz konusu olan. Körün korkunç özgürlüğüdür bu. Bir eylemi yasaklamak veya seçmek, bir değer ya da ereğin varlığını gerekli kılar.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Özgürlük, seçimlerimize dışsal bir müdahalenin yokluğudur.

B) Her türlü yasa, insanın özgürlüğünü kısıtlar.

C) Toplum kuralları özgürlük esas alınarak belirlenmelidir.

D) Özgürlük eylemin amaca yönelik ve değer odaklı olmasıdır.

E) Bize doğuştan biçilen yazgıya ayak uydurmak özgürlüktür.

16.-20. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

16. Hz. Muhammed’e peygamberlik verildiğinde Mekkeli müşrikler ona hakaret ettiler, "Büyücü!" dediler, iftira attılar. Fakat hiçbir zaman onu yalancılıkla suçlamadılar. Hatta bir defasında içlerinden biri, diğerlerine “Siz akılsız mısınız? Küçüklüğünde aranızda en sevilen, en dürüst olan o idi. Şimdi daha olgun iken bunları nasıl söylersiniz?” diyerek onların bu haksızlıklarını yüzlerine vurmuştur.

Bu parçada Hz. Muhammed'in hangi özelliğine dikkat çekilmektedir?

A) Akıllı ve zeki oluşuna

B) Doğru ve güvenilir olduğuna

C) Emanete riayet ettiğine

D) Günah işlemekten kaçındığına

E) Tebliğinde başarılı olduğuna

17. Kur’an-ı Kerim, Hz. Muhammed aracılığıyla tüm insanlara indirilmiş evrensel bir mesajdır. Kur’an’ın ihtiva ettiği anlamlar, derin ve çok yönlüdür. Tarih boyunca Müslümanlar onun anlaşılması ve yorumlanması için tefsir olarak isimlendirilen önemli bir faaliyet ortaya koymuşlardır. Bununla birlikte bu faaliyetin, gelişigüzel yapılmaması için de bazı kurallar belirlemişler ve tefsirin bunlara göre yapılmasını gerekli görmüşlerdir.

Aşağıdakilerden hangisinin bu kurallar arasında yer aldığı söylenemez?

A) Her ayeti diğerlerinden bağımsız bir şekilde yorumlamak

B) Hz. Muhammed’in açıklamalarına müracaat etmek

C) Kur’an’ın indiği dönemin şartlarını bilmek

D) Her türlü ön yargıdan ve taassuptan uzak durmak

E) Başta Arapça olmak üzere pek çok alana dair bilgi sahibi olmak

18. Özel yaşam, kişinin sadece kendisine ve izin verdiği yakınlarına ait olan, yabancılarla paylaşmak istemediği hayat alanıdır. Özel yaşamın gizliliği, temel insan haklarındandır. Bu alanın korunmasına İslam dini de ayrı bir önem vermiş, pek çok ayet ve hadiste özel yaşamın korunmasına dair hususlar vurgulanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu ayet ve hadislere örnek <u>verilemez</u>?

A) "Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının... Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın...." (Hucurat, 49:12)

B) "Ey iman edenler! Evlerinizden başka evlere izin almadan, seslenip selam vermeden girmeyin. Eğer düşünürseniz böyle hareket etmeniz sizin için hayırlıdır..." (Nur, 24:27)

C) "Ey iman edenler! Size bir fasık haber getirirse bilmeyerek bir topluluğa zarar verip yaptığınıza pişman olmamak için o haberin doğruluğunu araştırın." (Hucurat, 49:6)

D) "Kıyamet gününde insanların Allah nezdinde derecesi en kötü olanı, karı koca sırrını yayan kimsedir." (hadis-i şerif)

E) "Bir kimsenin evinin içine bakmak hiç kimseye helal değildir." (hadis-i şerif)

19. İnsan, yaşamı boyunca karşılaştığı çeşitli sorulara anlamlı cevaplar üretmeye çalışır. Nereden gelmiştir ve nereye gidecektir? Bu dünya yalnızca kendisinden mi ibarettir? Ölüm geri dönüşü olmayan bir yok oluş mudur? Bu türden sorulara anlamlı cevaplar dinden gelir. Din; dünyayı geçici bir durak ve bir imtihan vesilesi olarak niteler, hayatın bu dünyadan ibaret olmadığının ve gerçek yaşam yerinin ahiret yurdu olduğunun altını çizer. Bu durum, insana kendi gerçekliğini aşan daha büyük bir varoluş zemini sunar. Böylelikle de geleceğe yönelik belirsizlikten kurtulmuş olur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Ahireti kazanmanın yolunun bu dünyadan geçtiği

B) İnançsızlığın, insanı derin bir bunalıma sürükleyeceği

C) Ölümün, inananlar için sevinilecek bir şey olduğu

D) Dinin, insana hayatı anlamlandırma imkânı sunduğu

E) İnsanın, her şeyi aklıyla çözüme kavuşturamayacağı

20. İslam öncesi Arap toplumunda yaygın olan asabiyet anlayışı, bir kimsenin her durumda kabilesini desteklemesi anlamına geliyordu. Öyle ki kabilesinden biri haksız bir şekilde başka kabileden birine saldırdığında dahi kişi kendi kabilesinin yanında yer almak zorundaydı. Ancak İslam; bu konuda haklının yanında olmayı merkeze almış, kişinin kabilesinden biri yanlış yaptığında diğerlerinin bu yanlışa ortak olmamalarını emretmiştir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Toplumdaki yanlış kabullerin ortadan kaldırılması zordur.

B) İslam, insan ilişkilerinin temeline adaleti koymuştur.

C) Müslüman, her durumda yakınlarını desteklemelidir.

D) İslam, toplumsal ve kültürel ögelere önem verir.

E) İslam'a göre bireysel haklar toplumsal haklardan önce gelir.

21.-25. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

21. Bilgeliğe ermiş bir insan artık bilgi ile uğraşmaz çünkü zaten her şeyi biliyordur. Bilgisizler de ne bilgi ile uğraşırlar ne bilge olmaya özenirler. Peki bilgisizlik neden kötüdür? Cahil kişi güzellikten, iyilikten, akıldan yoksunken hepsini kendisinde toplamış sanır da ondan. Yoksun olduğunu bilmeyen kimse ne diye kendinde olmayanın peşine düşsün ki? O vakit, bilgeler de bilgisizler de düşmezse bilginin peşine, kimler düşer peki? İkisinin ortasında olanlar düşer elbette. Bilgelik en güzel şeylerden biri, sevgi de her güzelin sevgisi ise ister istemez bilgelik dostu kişi de filozoftur. Yani filozof bilgelerle bilgisizler arasındaki kişinin ta kendisidir.

Platon'un *Şölen* adlı eserinden derlenen bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Bilgiyi aramama konusunda bilge ve cahil birbirlerine benzerler.

B) Filozof, bilgeliğe sahip olmayan fakat onu arzulayan kişidir.

C) Cahil kişi iyinin ve güzelin farkına varamayandır.

D) Filozof zamanla bilgisini artırdıkça bilgeliğe erişir.

E) Filozofun cahilden en büyük farkı neyi bilmediğini bilmesidir.

22. İslam felsefesinde, özgürlük problemi "kader" ve "irade" ile olduğu kadar "akıl" kavramı ile de ele alınmıştır. Örneğin Maturidi, insanın akılla kendi davranışlarını seçtiğini, seçimlerini de iradesiyle eyleme geçirdiğini ve buna bağlı olarak davranışlarından sorumlu olduğunu öne sürmüştür.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) İnsan önceden belirlenen yazgısına göre eylemlerini gerçekleştirir.

B) İnsanın istediği gibi seçimlerini yapabileceği bir iradesi yoktur.

C) İnsan özgürlüğünün temeli akıldır.

D) İrade, verili seçenekler arasında seçim yapmaya ilişkindir.

E) İnsan, seçimlerinden sorumlu tutulamaz.

23. Ütopyalar, toplumsal ve siyasal düzenin sorunlu yanlarına işaret eden ve söz konusu sorunlara çözüm önerisi sunan kurgusal düzen tasarımlarıdır. Bu özellikleri nedeniyle düşünce tarihinde genellikle olumlu bir rolü olduğu düşünülen ütopyaların, öte yandan bazı açılardan eleştirilmesi de söz konusudur. Bu eleştirilerin başında ütopyaların, sundukları toplum modellerinin değişmez niteliklere sahip olarak kurgulanmaları nedeniyle aslında değişime kapalı ve dolayısıyla tarihsiz sistemler öngörmeleri gelir. Bu yüzden her ne kadar arzulanan bir yaşama işaret etse de ütopyalar bir yanıyla totaliter bir yapı örneği sergiler.

Bu parçada ütopyalarla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Durağan toplum modelleri oluşturmaları

B) Çözüm önerilerinin geçici olduğu

C) Gerçek hayatta uygulanmalarının zor olduğu

D) Öznel bakış açılarını yansıttığı

E) Bireysel özgürlükleri öne çıkardığı

24. Doğuştan ilkeler olsaydı bunların, çocuklarda yetişkinlerde olduğundan daha belirgin olması beklenirdi çünkü çocuklar yerel âdetlerden daha az etkilenmiştir ve daha az dünya deneyimine sahiptir. Çocuklarda böyle ilkeler bulunmadığına göre doğuştan getirilen herhangi bir mantık ilkesi de ahlak ilkesi de yoktur.

Bu parçada ileri sürülen görüş aşağıdaki filozoflardan hangisinin bilgi anlayışına uygundur?

A) Descartes B) Spinoza C) Kant

D) Platon E) Locke

25. Geleceğin geçmişe benzeyeceği varsayımı herhangi geçerli bir argümana dayandırılamaz. Tamamen alışkanlıktan kaynaklanır. Her şeyin geçmişte olduğu gibi davranacağını varsaymak için yeterli gerekçemiz yok. Evet, bir sonraki oturuşumda bu sandalyenin beni taşıyacağına, bırakmam hâlinde bu kalemin düşeceğine inanıyorum. Ancak şaşırtıcı bir gerçek daha var ki, o da sandalyenin kırılacağını, kalemin havada yükseleceğini varsaymam için de bir o kadar sebebim var.

Mantıkçı pozitivizmin bu parçada eleştirilen bilimsel yöntemleri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tümevarım - doğrulanabilirlik

B) Tümevarım - yanlışlanabilirlik

C) Analoji - yanlışlanabilirlik

D) Tümdengelim - yanlışlanabilirlik

E) Tümdengelim - doğrulanabilirlik

SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.
TEMEL MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

2020 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

27-06-2020

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. E
2. E
3. B
4. D
5. C
6. B
7. A
8. D
9. D
10. C
11. E
12. C
13. B
14. E
15. D
16. B
17. A
18. C
19. D
20. B
21. D
22. C
23. A
24. E
25. A

1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. **Doğu Roma İmparatorluğu'yla Avrupa Hunları arasında 434 yılında yapılan Margos Antlaşması'nın,**

- Doğu Roma bundan sonra Hunlara bağlı kavimlerle antlaşmalar yapmayacak,
- Doğu Roma, Hunlardan kaçanlara sığınma hakkı vermeyecek,
- Ticari münasebetler yine belirli sınır kasabalarında devam edecek,
- Doğu Roma'nın ödediği yıllık vergi iki katına çıkarılacak.

maddeleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Doğu Roma'nın, Avrupa Hunlarının siyasi üstünlüğünü kabul ettiğine

B) İki devlet arasındaki ekonomik ilişkilerin sürdürüleceğine

C) Avrupa Hunlarının kendilerine yönelik ittifakları engellemeye çalıştığına

D) Doğu Roma'ya uygulanan maddi yaptırımın artırıldığına

E) Akdeniz ticaretinin Avrupa Hunlarının kontrolüne girdiğine

2. Malazgirt Zaferi öncesinde Alp Arslan, Bizans İmparatoru Diyojen'e elçi göndererek barış teklifinde bulunmuştur. Selçukluların savaşmaktan çekindiğini düşünen Diyojen: "*Ben üstün ve kudretli durumuma çok para ve çaba harcayarak eriştim. Barış ancak Selçuklu başkenti Rey'de olur. ... Biz İsfahan'da kışlayacağız, atlarımız ise Hemedan'da.*" demiştir. Buna karşılık Türk elçisi ise: "*Hayvanlarınız Hemedan'da kışlayabilir fakat sizin nerede kışlayacağınızı bilemem.*" şeklinde cevap vermiştir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Selçuklu Devleti'nin Anadolu'ya doğru genişlediğine

B) Bizans'ın İslam şehirlerine sahip olmak istediğine

C) İki devlet arasında diplomatik girişimlerin bulunduğuna

D) Türklerin ilerleyişine karşı Haçlı Seferleri'nin başladığına

E) Selçuklu Türklerinin Bizans ile savaşı göze aldığına

3. Osmanlı Devleti'nde bir padişah tahta çıktığında beylerbeyleri, sancakbeyleri ve kadılara genellikle aşağıdaki ifadeleri içeren bir ferman gönderilirdi: "*Allah'ın yardımıyla saltanat benim oldu. Bugün vezirler, ulema ve büyük küçük bütün makam sahiplerinin ittifakıyla bana atalarımdan kalan sultanlık tahtına oturdum. Adıma hutbe okunmuş ve sikke kesilmiştir. Bu fermanı alır almaz bütün kent ve kasabalarda halka cülusum bildirilsin...*"

Bu fermandaki ifadelere göre Osmanlı Devlet yönetimiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Aristokratik bir yönetim biçimi söz konusudur.

B) Egemenlikle ilgili birtakım semboller bulunmaktadır.

C) Meşruiyet açısından ulemanın görüşüne dikkat edilmektedir.

D) Hükümdar değişikliğini reayanın öğrenmesine önem verilmektedir.

E) İlahi kaynaklı bir egemenlik anlayışı vardır.

4. Mustafa Kemal, 1920 yılında TBMM'de yapmış olduğu bir konuşmada: *"Efendiler! Dalgalı, düzensiz ve komutasız bazı savaşlardan sonra bildiğiniz üzere Gediz'de yenildik."* ifadesini kullanmıştır.

Mustafa Kemal'in bu sözü, TBMM'nin aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmesinde etkili olmuştur?

A) İstanbul Hükûmetinin yaptığı işlemlerin geçersiz sayılması

B) İstiklal Mahkemelerinin kurulmasıyla ilgili kanunun çıkarılması

C) İtilaf Devletleri ile yapılacak barış görüşmelerine heyet gönderilmesi

D) Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun kabul edilmesi

E) Kuvayımilliye'den düzenli orduya geçilmesinin sağlanması

5. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun 7. maddesi, "Dinî hükümlerin yerine getirilmesi, yasaların konulması, değiştirilmesi, kaldırılması, antlaşma ve barış yapılması, savaş kararı verilmesi gibi temel haklar Büyük Millet Meclisine aittir." şeklindedir.

Bu bilgiler doğrultusunda Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Laik bir yapıda olduğuna

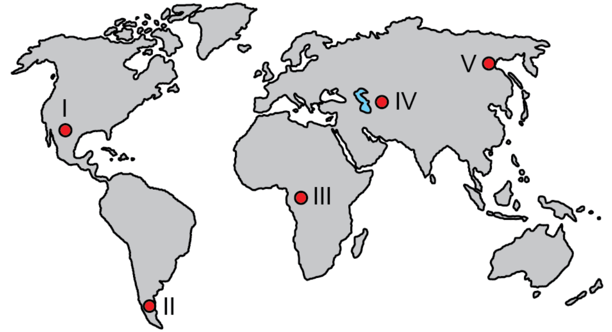
B) Yeni bir devlet teşkilatı oluşturduğuna

C) Geçici olarak toplandığına

D) Kabine sistemini uyguladığına

E) Güçler ayrılığı ilkesini benimsediğine

6. Aşağıdaki haritada beş yer numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu yerlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) I numaralı yerde 21 Haziran'da gece süresi gündüz süresinden daha kısadır.

B) II numaralı yerde 21 Haziran'da gündüz süresi III numaralı yerden daha kısadır.

C) III numaralı yerde yıl boyunca, gece ve gündüz arasındaki süre farkı diğerlerine göre daha azdır.

D) IV numaralı yerde 21 Aralık'tan sonra gündüz süreleri uzamaya başlar.

E) V numaralı yerde 21 Mart'ta gündüz süresi diğerlerinden daha uzundur.

7. Türkiye'de yer alan göllerin özellikleri ile ilgili,

I. Ülke genelinde dengeli bir dağılıma sahiptir.
II. Yükseklikleri, batıdan doğuya doğru genellikle artmaktadır.
III. Bazıları taşımacılık yapmaya elverişlidir.
IV. Tamamı tektonik aktivitelere bağlı olarak gelişmiştir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

8. Aşağıdaki haritada Akdeniz İklimi'nin yeryüzündeki dağılışı kırmızı renkle gösterilmiştir.

Bu iklimin görüldüğü alanların aşağıdaki bölgelerden hangisi ile benzer dağılışa sahip olması beklenir?

A) Yoğun nüfus bölgeleriyle

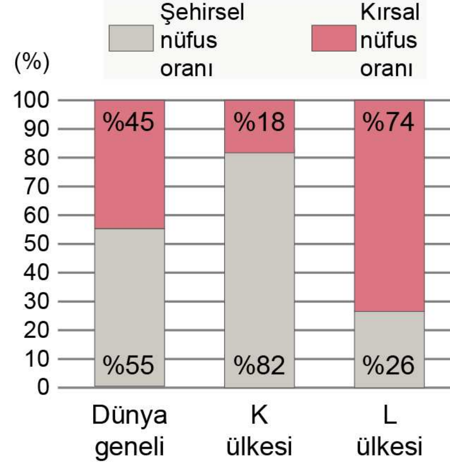
B) Turunçgil üretim bölgeleriyle

C) Sel ve taşkın bölgeleriyle

D) Yüksek gelire sahip bölgelerle

E) Yoğun sanayi bölgeleriyle

9. Aşağıdaki grafikte şehirsel ve kırsal nüfus oranlarının dünya geneli, K ve L ülkelerindeki ortalama durumu gösterilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) K ülkesinin şehirsel nüfus oranı, dünya geneli şehirsel nüfus oranından yüksektir.

B) L ülkesinin kırsal nüfus oranı, dünya geneli kırsal nüfus oranından yüksektir.

C) K ülkesinin kırsal nüfus oranı hem dünya geneli hem de L ülkesinin kırsal nüfus oranından düşüktür.

D) Dünya geneli şehirsel nüfus oranı, L ülkesinin şehirsel nüfus oranından yüksektir.

E) Dünya genelinde en az kırsal nüfus oranına sahip ülke K'dir.

10. I. Deniz tabanında tortulanma oluşumu
II. Volkanik aktivite sonucu gelişen sismik hareketlilik
III. İklim değişikliği sebebiyle artan kuraklık
IV. Kar erimeleri sonucu toprağın suya doygun hâle gelmesi

Yukarıdakilerden hangileri kütle hareketlerine yol açan faktörler arasında gösterilebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

11. Kimileri felsefenin geçmişe takılıp kaldığını ve binlerce yıldır aynı soruları sorduğunu, buna karşın bilimin, durmaksızın ilerlediğini ve insanların hayatında köklü değişikliklere neden olduğunu, teknolojik gelişmeler bir yana yeme içme alışkanlıklarını bile farklılaştırdığını düşünmekte. Oysa felsefe, bilimler gibi dinamik bir şekilde ilerlemez belki ama güncel olandan da bağını hiçbir zaman koparmaz. Çağdaş düşünürlerin "İyi nedir?" gibi geleneksel sorunlar üzerine düşünmeyi sürdürürken aynı zamanda bilimin uğraştığı yapay zekâ, insan klonlama, paralel evrenler gibi konuları da felsefi olarak ele almaları bunun en önemli kanıtıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Felsefe bilimle karşılaştırıldığında tümüyle durağan bir yapıya sahiptir.

B) Felsefe insana ve doğaya dair her konu ile ilgilenmektedir.

C) Günümüzde felsefe de bilim kadar teknolojik gelişime katkı sağlamaktadır.

D) Bilimsel bilgi tekrarlanabilen, sistemli ve düzenli bir bilgidir.

E) Bilim daha çok cevaplarla uğraşırken felsefe sorulara odaklanır.

12. Da Vinci'nin *Mona Lisa* adlı tablosunun ne ifade ettiğini anlayabilir veya anlayamayabiliriz. Oysa Ağrı Dağı'nı veya Abant Gölü'nü anlamak ya da anlamamak gibi bir durum söz konusu olamaz. Bu ve benzeri doğa varlıkları çirkin veya güzel bulunabilir ama bir sanat yapıtı gibi anlaşılıp yorumlanmaları düşünülemez. Bir dağ görüntüsünden farklı olarak bir dağ resmi için her zaman "Bu resim şunu ifade ediyor." denilebilir. Çünkü sanat eserinin bir konusu vardır ve bir anlam içerir.

Bu parçaya göre bir nesneyi sanat eseri yapan özellik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir şeyin temsili olması

B) Bir duygunun dışavurumu olması

C) Sanat otoriteleri tarafından onaylanması

D) İç dünya deneyimi yaşatması

E) Belli bir biçime sahip olması

13. Platon, *Menon* diyaloğunda Sokrates'in okuma yazma bilmeyen bir köleye bir geometri problemini nasıl çözdürdüğünü anlatır. Sokrates bilerek geometri sorusunu seçmiştir çünkü bu tür bir problem duyu bilgisi ile çözülemez. Sokrates için bu durumun açıklaması şöyledir: Köle daha önce bilmediği veya bilmediğini sandığı bir şeyi bilmektedir. Buna göre ruh bedene hapsolmadan önce idealar evrenindeyken idealarla tanışıklık içindedir ancak bedene hapsolduğunda ideaların bilgisini unutmuştur. Köle çevresindeki şeyleri görerek bir zamanlar sahip olduğu şimdi ise gizil olarak bulunan yetkin bilgiyi yeniden kazanmış ve problemi çözmüştür.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Bilmek, sadece bir anımsama sürecidir.

B) Önce duyulardan geçmemiş hiçbir şey zihinde bulunmaz.

C) Bilgi hem aklın hem de deneyimin ürünüdür.

D) Zihin, üzerine hiçbir şey yazılmamış boş bir levhadır.

E) Bilgi, duyu deneyiminden elde edildiği için aposterioridir.

14. Siyaset felsefesinde Platon ve Aristoteles'ten itibaren devlet doğal bir kurum olarak kabul edildiğinden Antik Çağ ve Orta Çağ felsefelerinde "Devlet nasıl ve ne şekilde var olmuştur?" sorusu filozofları birinci dereceden ilgilendirmemiştir. Modern felsefenin şekillendiği 17. yüzyılda görülen dinî ve siyasî otoriteler arasındaki rekabetin ilerlemesi, Coğrafi Keşifler ve nüfus artışı, yeni toplumsal sınıfların ortaya çıkışı gibi etmenler neticesinde devletin kuruluşu ve mahiyeti problemi ortaya çıkmıştır. Bu yüzyılda özellikle T. Hobbes, J. Locke ve J. J. Rousseau gibi filozoflar devletin nasıl var olduğu problemi ile ilgili merkezî bir kavram üzerinde durmuşlardır.

Bu parçada sözü edilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Egemenlik

B) Doğa Durumu

C) Toplum Sözleşmesi

D) İktidar

E) Hak

15. Herhangi bir şeyi üretirken önce onu zihnimizde tasarlar, sonra da bu tasarıyı hayata geçiririz. Mesela bir masa yapacaksak yapacağımız masanın biçimini kafamızda önceden oluştururuz. Nihayetinde o şey bir "masa" olacaktır, "sandalye" değil. Ama insanın varlığı söz konusu olduğunda durum değişir. O önceden belirlenmemiştir. Korkak bir insan, doğuştan korkak değildir; kendi yaşamındaki yapıp ettikleri ile korkak bir insan hâline gelmiştir.

Bu parça Sartre'ın varoluşçu düşüncesindeki hangi noktayı vurgulamaktadır?

A) Kişi yaptığı şeyleri sorumluluk duygusuyla yapmalıdır.

B) Seçimlerimiz ile özgürlüğümüz arasında bir bağlantı vardır.

C) Varoluş bir iç sıkıntısı duygusunu beraberinde getirir.

D) İnsan şöyle veya böyle var olur, sonra özünü kurar.

E) Var olabilen tek varlık insandır.

16-20. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

16. İbadet, insanın Allah'a bağlılığının bir göstergesidir. İbadetin, gösterişten uzak bir biçimde, yalnız Allah'ın emrini yerine getirmek ve O'nun rızasını kazanmak için yapılması gerekir. Böylece ibadet; insanın Allah'a olan inancını pekiştirir, O'na olan sevgisini arttırır, ahlakın olgunlaşmasına ve kötü huyların terk edilmesine yardımcı olur. İnsanın çeşitli sıkıntılarla karşılaşıp ümitsizliğe düştüğü durumlarda kişiye tahammül gücü kazandırır. Ayrıca ibadet eden kişi, ahirette hesaba çekileceğini bildiği için davranışlarını buna göre düzenler.

Bu parçaya göre ibadetlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İnsanda fıtri bir şekilde bulunur.

B) Samimi olarak yerine getirilmesi gerekir.

C) İnsana manevi yönden katkı sağlar.

D) İnsanın sabır ve direnç kapasitesini arttırır.

E) İnsanda sorumluluk bilincinin oluşumuna yardımcı olur.

17.

- "Allah'ın göklerde ve yerdeki (nice varlık ve imkânları) sizin emrinize verdiğini, nimetlerini açık ve gizli olarak size bolca ihsan ettiğini görmediniz mi?" (Lokman, 31:20)
- "Biz, hakikaten insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık. Onları (çeşitli nakil vasıtaları ile) karada ve denizde taşıdık. Kendilerine güzel güzel rızıklar verdik. Yine onları, yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık." (İsra, 17:70)

Bu ayetlerde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Varlıklar içerisinde insanın özel bir yeri olduğu

B) Verilenlere karşı insanın şükretmesi gerektiği

C) İnsanın Allah'a ibadet etmek amacıyla yaratıldığı

D) İnsanın doğadaki imkânları dilediği gibi kullanabileceği

E) Davranışlarından dolayı insanın hesaba çekileceği

18. Türklerin İslam'ı benimsemesinde bazı şahsiyetlerin önemli katkıları olmuştur. Bunlardan biri Osmanlı Devleti Dönemi'nde esnaf arasında saygın bir yer edinerek esnafın piri olarak şöhret bulmuştur. Onun sayesinde demircilik, marangozluk ve deri işlemeciliği gibi meslekler gelişmiştir. Kuruluşunda öncülük ettiği teşkilat aracılığıyla ilim ve bilgiyi insanların hizmetine sunmuş, yetimlerin ve yoksulların sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamıştır.

Bu parçada sözü edilen şahsiyet aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hacı Bayram Veli
B) Hacı Bektaş Veli
C) Mevlana
D) Yunus Emre
E) Ahi Evran

19. Dua, insanın Rabbi ile olan irtibatı anlamına gelmektedir. Allah Kur'an-ı Kerim'de "... Bana dua edin kabul edeyim ..." (Mümin, 40:60) buyurmak suretiyle bu irtibatın sürekli olarak canlı tutulmasını istemekte ve sadece kendisine dua edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Adabına riayet edilerek ve gönülden yapılan dualar karşılıksız kalmayacaktır. Duanın sonucunu beklerken acele etmemek, sadece zor zamanlarda değil bir nimete ulaşıldığında da dua etmek ve yapılan duaların hayırlı işlere yönelik olmasına da dikkat etmek gerekmektedir.

Bu parçada dua adabına dair aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) İhlas ve samimiyet ile dua etmeye

B) Sabırla duaya devam etmeye

C) İyi ve güzel şeyleri talep etmeye

D) Belirli durumlarda dua etmeye

E) Yalnızca Allah'tan istemeye

20. "Ey iman edenler! Bir topluluk bir diğerini alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. ... Birbirinizi karalamayın, birbirinizi (kötü) lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fasıklık ne kötü bir namdır! Kim de tövbe etmezse işte onlar zalimlerin ta kendileridir. Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin ayıplarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz! Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah tövbeyi çok kabul edendir, çok merhamet edendir." (Hucurat, 49:11-12)

Bu ayetlerde aşağıdaki kötü davranışların hangisinden <u>bahsedilmemiştir</u>?

A) Dedikodu yapmak
B) Küçümsemek
C) Kusur aramak
D) İsyan etmek
E) Hile yapmak

Diğer sayfaya geçiniz.

21-25. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

21. Copernicus, modern bilimsel devrimin sembolü hâline gelmiş olan eserinin ön sözünde şu ifadelere yer verir: "İtinalı ve hünerli bir gözlemle göksel hareketlerin kaydını tutmak bir astronomun görevidir. Yine astronom, geometrinin prensiplerinden yararlanarak sadece geçmiştekiler için değil gelecekteki benzer hareketler için de doğru hesaplar yapar. Bu kitaptaki tezlerin imkân dâhilinde olması bile gerekmiyor, gözlemlere uyan bir hesap sunmaları ve bu hesapların isabetli çıkması kâfidir." Bu ifadeler, modern bilimsel devrimin temelinde çok daha eski bir felsefi problemin bulunduğunun göstergesidir.

Bu parçada sözü edilen felsefi problem aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

A) Bilen - bilinen ayrımı

B) Doğruluk - gerçeklik ayrımı

C) Varlık - varoluş ayrımı

D) Gerçek varlık - ideal varlık ayrımı

E) Madde - biçim ayrımı

22. Bir şey iki yolla kavranabilir: İlki mahiyetin akılla kavranması, ikincisi ise ona uyan örneklerle hayal edilmesidir. İkna da iki şekilde olur: İspatlarla veya inandırma yoluyla. Felsefe, varlıkların anlamlarının akılla kavranıp ispatlarla doğrulanmasından edinilen bilgileri içerir. Din ise bu anlamların uygun örneklerle hayal edilmesinden ve hayal edilenlere dair doğrulamanın inandırma yoluyla yapılmasından edinilen bilgileri içerir. Yani her ikisinin ele aldığı konular birdir. Ancak felsefenin ispat sunduğu yerde din ikna edici şeyler ortaya koyar.

Farabi'nin bu görüşlerinden aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Her iki alan, kendine özgü araştırma konusuna sahiptir.

B) Din, inancı temellendirme; felsefe, varlığın bilgisine ulaşma amacındadır.

C) Felsefe ve din, aynı hakikate farklı şekillerde ulaşan alanlardır.

D) Felsefenin doğrularıyla dinin doğruları birbirinden bağımsızdır.

E) Felsefenin akılla ulaşamadığı hakikate din inançla erişir.

23. Aristoteles'e göre, kişinin erdemli bir yaşam sürebilmesi iki aşırı uçtan kaçınmasıyla mümkündür. Örneğin bir erdeme gönderme yapan "cesur" sıfatını her şeye düşüncesizce atılan bir kişiye yükleyebilir miyiz? Peki tam da yapılması gereken şeyi, yapılması gereken anda yapmaktan korkan bir kişiye cesur diyebilir miyiz? Aynı durum cömertlik için de söz konusudur: Cimri bir kişi kadar, savurgan bir kişi de cömert değildir.

Bu parçada Aristoteles'in erdem anlayışındaki hangi kavram üzerinde durulmaktadır?

A) Vicdan

B) Ahlaki sorumluluk

C) Eylem özgürlüğü

D) Altın orta

E) Adaletli olma

24. Tümeller problemi, Orta Çağ felsefesinin merkezî problemlerinden biri olmuştur. Augustinus, tümellerin ayrı birer varlık olarak Tanrı'nın zihninde olduğunu savunurken; Aquinalı Thomas, onların tek tek varlıkların içinde, varlıklarla beraber mevcut olduklarını öne sürmüştür. Ockhamlı William ise tümellerin kendi başlarına var olmadıklarını, soyutlama ve genellemelerden ibaret olduklarını iddia etmiştir.

Buna göre Ockhamlı William'ın düşüncelerine aşağıdakilerden hangisi uygundur?

A) Herhangi bir davranışın adil olup olmadığı "adalet" kavramına göre belirlenir.

B) Adil bir davranış kendi içinde "adalet" kavramını içerir.

C) "Adalet", adil bulunan davranışlar arasındaki benzerliklere göre dilde tanımlanır.

D) Hiç kimse adil davranmasa bile "adalet" diye bir şey vardır.

E) "Adalet" kavramı, tek tek adil davranışlar hiç var olmasa da bilinebilir.

25. Felsefe hep "hakikat"in peşinde olmuştur. Hakikat, kimi zaman dünyanın görünüşlerinin altında yatan düzen kimi zaman da bu görünüşlerin ötesinde, sadece rasyonel düşünce ile ulaşılabilecek olan ideal bir yapı olarak düşünülmüştür. Her iki durumda da hakikat orada durmakta ve özne tarafından keşfedilmeyi beklemektedir. Özne; gözlem veya uslamlama yoluyla hakikate ulaşabilir. Oysa Nietzsche'ye göre hakikat özne tarafından keşfedilen değil, icat edilen bir şeydir. Dolayısıyla öznenin konumuna göre farklı şekillerde ortaya çıkabilir. Özne, hakikate ulaşma çabası içinde fenomenleri yorumlar ve yorum tanımı gereği öznenin bulunduğu konumdan bağımsız değildir.

Buna göre Nietzsche'nin "hakikat**" anlayışıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Hakikate ancak rasyonel düşünceyle ulaşılabilir.

B) Özneden bağımsız, mutlak bir hakikatin varlığından bahsedilemez.

C) Hakikat görünüşlerin arkasındaki değişmez ilkedir.

D) Mutlak hakikate ancak büyük çabalarla ulaşılabilir.

E) Hakikat, gözlem ve uslamlama yapılmadan keşfedilemez.

SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.
TEMEL MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

2021 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

26-06-2021

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. E
2. D
3. A
4. E
5. B
6. E
7. C
8. B
9. E
10. D
11. B
12. A
13. A
14. C
15. D
16. A
17. A
18. E
19. D
20. E
21. B
22. C
23. D
24. C
25. B

1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. X. yüzyılda Turfan'a gelen Çin elçisi, Uygurlar hakkında şu ifadelerde bulunmuştur: "Onların devletinin içinde fakir insan azdır. Yiyeceği olmayanlara da devlet tarafından yardım edilir. Birçokları yüz yaşına kadar yaşar. Olgunluk çağına erişmeden ölenlere pek rastlanmaz."

Bu bilgiye göre Uygurlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Orta Asya'da egemenlik kurduklarına

B) Sosyal devlet anlayışını benimsediklerine

C) Konar-göçer yaşam tarzının yaygın olduğuna

D) Komşularıyla diplomatik ilişkiler kurduklarına

E) Toplumun refah seviyesinin yüksek olduğuna

2. Türklerin Müslümanlığı kabul etmesi önemli bir tarihsel olgudur. Bu sürecin başlangıç yılları Hz. Muhammed Dönemi'ne kadar uzanmaktadır. Bazı yeni araştırmalar, sahabe arasında birçok Türk'ün de bulunduğunu ortaya koymuştur.

Bu bilgiyle Türklerin İslamlaşma süreciyle ilgili;

I. İslam'ın ilk yıllarından itibaren başladığı,

II. Hz. Muhammed'i gören Türklerin bulunduğu,

III. İslamlaşmanın kısa zamanda tamamlandığı

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II

D) I ve III E) II ve III

3. Osmanlı Beyliği'nin kurucusu olan Osman Gazi bir boy beyidir. Özellikle XIII. yüzyıl başlarındaki Moğol istilasından kaçan çok sayıda Oğuz boyu, Anadolu'nun farklı bölgelerine dağılmışlardır. Ertuğrul Gazi'ye bağlı olan boylar da Anadolu Selçukluları tarafından Bizans'a sınır olan Söğüt ve Domaniç bölgesine gönderilmiştir.

Bu bilgiden hareketle aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Moğol istilası, Anadolu'daki siyasi düzeni bozmuştur.

B) Osmanlı Beyliği, Kuzeybatı Anadolu'da kurulmuştur.

C) Oğuzlar, Anadolu'nun Türkleşmesinde etkili olmuştur.

D) Anadolu'da büyük göç hareketleri yaşanmıştır.

E) Moğollar, Anadolu'nun uç bölgelerinde kalıcı egemenlik kurmuştur.

4. Sivas Kongresi'nde Mustafa Kemal Paşa başkanlığında ülkenin tamamını temsil etmek üzere Heyet-i Temsiliye oluşturulmuştur. TBMM'nin açılmasına kadar varlığını sürdüren Heyet-i Temsiliye, bir yürütme organı gibi çalışmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, Heyet-i Temsiliye'nin yürütme organı olarak yaptığı çalışmalardan biridir?

A) Millî cemiyetlerin birleştirilmesi

B) İstiklâl Mahkemelerinin kurulması

C) Ali Fuat Paşa'nın Kuvayımilliye birliklerine komutan atanması

D) *İrade-i Millîye* gazetesinin yayımlanması

E) Amerikan manda ve himayesinin kesin bir dille reddedilmesi

5. Mustafa Kemal Paşa, 1 Mart 1922 tarihinde TBMM'de yaptığı konuşmada, "Hükûmetin en verimli ve en önemli görevi millî eğitim işidir. Bu işte başarı sağlayabilmek için milletimizin durumuna, sosyal ve hayati ihtiyaçlarına, çevrenin şartlarına ve yüzyılın gereklerine uygun bir program izlenmelidir." demiştir.

Mustafa Kemal'in bu ifadesinden eğitimin;

I. milliyetçilik ilkesini barındırması,

II. toplumun ihtiyaçlarını karşılaması,

III. çağdaş değerler üzerine inşa edilmesi

durumlarından hangilerini taşıması gerektiği söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

6. Türkiye ile Güney Kore arasındaki siyasi, ticari ve askerî ilişkilerin günümüzdeki yeri hakkında haber izleyen bir kişi; Türkiye'nin ve Güney Kore'nin dünya üzerindeki yerini, komşularını, birbirlerine uzaklıklarını ve aralarında hangi ülkelerin bulunduğunu merak ettiği için atlastaki haritalara bakmak istemiştir.

Bu kişinin aşağıdaki haritalardan hangisini incelemesi amacına uygundur?

A) Dünya Siyasi Haritası

B) Orta Doğu Ülkeleri Siyasi Haritası

C) Güneydoğu Asya Siyasi Haritası

D) Güney Kore Siyasi Haritası

E) Türkiye Siyasi Haritası

7. Karstik bölgelerde topoğrafya yüzeyinde birbirine yakın çok sayıda dolinin bir arada bulunması delikli karst olarak tanımlanırken, tropikal bölgelerde koni şekilli karstik tepelerin yaygın olarak bulunması ise kuleli karst olarak adlandırılmaktadır.

Bu yer şekillerinin oluşumunu, gelişimini ve dağılışını inceleyen coğrafyanın alt dalı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Klimatoloji
B) Oseonografya
C) Jeomorfoloji
D) Kartografya
E) Biyocoğrafya

8. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanlardan hangilerinin, tundra ikliminin görüldüğü alanlar esas alınarak oluşturulacak doğal bölge sınırları içinde yer alması beklenir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

9. Bir araştırma için yapılan ankete katılanlar, yaptıkları işler hakkında şu bilgileri vermiştir:

I. Katılımcı: Bir lisede öğretmen olarak görev yapıyorum.

II. Katılımcı: Kendi arazimde seracılık yapmaktayım.

III. Katılımcı: Uluslararası bir yazılım şirketinde müdürüm.

IV. Katılımcı: Bir otobüs firmasında şoförüm.

V. Katılımcı: Bir tekstil fabrikasında işçiyim.

Bu bilgilere göre hangi katılımcının ikincil ekonomik faaliyet grubunda yer alan bir işte çalıştığı söylenebilir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde afet oluşturabilecek büyüklükte; deprem, volkanik patlamalar ve orman yangınlarının tümünün görülme olasılığı yüksektir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Felsefi soruların net ve değişmez yanıtları, herkese uygulanabilecek hazır reçeteleri yoktur. Bu soruların kişilerin kendileri tarafından sorulup yine kendileri tarafından, kendileri için yanıtlanmaları gerekir. Örneğin hangi eğitim türüyle hangi mesleğin doğanıza daha uygun düşeceğini belirleyip kendinizi daha iyi tanıyabilmek için gençlik psikoloğundan yardım alabilirsiniz. Fakat “eğitimin ne olduğu” veya “insanların kendilerine, ailelerine ve ülkelerine karşı ne gibi sorumlulukları bulunduğu” veya “sorumluluğun ne olduğu” soruları, bir uzman tarafından gereği gibi yanıtlanamaz. Bu soruları sadece felsefe yardımıyla yanıtlayabiliriz.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir felsefe sorusu <u>değildir</u>?

A) Seninle aynı şeye bakıyoruz ama aynı şeyi mi görüyoruz?

B) Bir davranış bugün iyi yarın kötü olarak değerlendirilebilir mi?

C) İdeal şartlar sağlandığında bir devlet düzeni nasıl olmalıdır?

D) Kırmızı ışık yanınca herkes bekliyor ben de beklemeli miyim?

E) Bu filmi eleştirmenler beğendi diye ben de beğenmek zorunda mıyım?

12. 1977 yapımı *Annie Hall* adlı filmde, depresyondaki küçük bir çocuğu annesi doktora götürür. Anne doktora durumu “Okuduğu bir şey yüzünden böyle oldu.” diyerek açıklar. Çocuk sıkıntısını doktora anlatmaya “Evren genişliyor!” cümlesiyle başlayınca anne çileden çıkar ve sesini yükselterek: “Sen Brooklyn’desin ve Brooklyn’in genişlediği falan yok.” der.

Bu parça felsefi açıdan ele alınırsa annenin düşünceleri aşağıdaki yaklaşımların hangisiyle ilişkilendirilebilir?

A) Varlık alanında çokluğun değil tek bir tözün esas olduğunu savunan monizm

B) Dünyaya ilişkin bilgimizin sadece deneyimden gelmediğini savunan rasyonalizm

C) Var olan her şeyin maddeden oluştuğunu söyleyen materyalizm

D) Soyut irdelemeler yerine sonuç ve yarar kavramlarını kullanan pragmatizm

E) Bilimsel bilgiyi ve aklı diğer düşünsel yöntemlere yeğleyen pozitivizm

13. Augustinus, “Mutlak olarak iyi olan ve her şeye gücü yeten bir Tanrı kötülükleri neden yaratmıştır?” sorusuna “Tanrı kötülüğü yaratmadı çünkü kötülük bir ‘şey’ değil, bir şeyin yokluğu ya da noksanlığıdır.” diyerek cevap verir. Örneğin yalancılıktaki kötülük dürüstlüğün noksanlığından kaynaklanır. “Peki Tanrı neden dünyayı, içinde kötülüklerin olmasına izin vererek yaratmıştır?” sorusuna ise insanların akıllı varlıklar olduğu düşüncesi ve özgür irade kavramı ile açıklık getirmektedir. Ona göre Tanrı’nın kendisine bahşettiği özgürlüğü insanın yanlış ve kötü bir iradeyle kullanması, tüm ahlaki kötülüklere neden olmaktadır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) İnsan özü itibariyle eylemlerinde iyiye yönelen bir varlıktır.

B) Evrendeki işleyiş Tanrı müdahalesinden bağımsızdır.

C) İyiliğin var olabilmesi için kötülüğün de var olması gerekir.

D) Tanrı, kötülüğü insanları sınamak için yaratmıştır.

E) İnsan, eylemlerinin belirleyicisi ve mutlak sahibidir.

14. Bitkinin çiçek açmasıyla tomurcuğun kaybolması gibi meyvenin kendini göstermesiyle çiçek de yitip gider. Sanki bitkinin varoluşu gibi görünen çiçekler aslında ağacın gerçek amacı olan meyveye götüren bir aşamadır. Bitkinin bu biçimleri aynı anda bir arada bulunmaz ve birbirlerinin yerini alarak gerçekleşir. Organik birliğin birer anı olan bu aşamalar, bütün içinde birbirleriyle çatışma hâlinde olmadıkları gibi tersine her biri aynı ölçüde gereklidir. Bu bir arada, eşit olarak bulunma zorunluluğu ise bütünü yani bitkinin yaşamını oluşturur.

Hegel’in bu düşüncelerinden hakikat konusunda aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Hakikati anlamak için oluşumun ilk aşamasına odaklanılmalıdır.

B) Bir şeyin hakikati, onun yalnızca anlık bir durumundan türetilemez.

C) Hakikatin oluşumsal aşamaları birbirine bağlı değildir.

D) Bir nesnenin hakikati, özünde değişmeyen bir yapı arz eder.

E) Hakikat sadece temel parçaların bir araya gelmesinden oluşur.

15. Martin Heidegger’e göre fenomenoloji, her türlü desteksiz kurgulamalara, tesadüfi bulgulara, güya ispatlanmış kavramların devralınmasına, nesiller boyunca birer sorunsal zannedilen sözde sorulara karşı “şeylerin kendisine” dönmektir. Böylece fenomenoloji “kendini gösteren” yani şeylerin bizatihi kendinden hareketle görünür kılınmasını ve anlaşılmasını amaçlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi fenomenolojik bakış açısını yansıtan bir örnektir?

A) Havanın yağmurlu olmasıyla kişinin kendini kötü hissetmesi doğru orantılıdır.

B) Herkesin bu konuda hemfikir olması meselenin açıklığa kavuştuğunu gösterir.

C) Masanın masa gibi olmasına ihtiyacım var, başkalarının güzel masa olmuş fikrine değil.

D) Günümüzde güvenilir ve doğru bilgiye ulaşabilmenin yolu sosyal medyadan geçiyor.

E) Eğitim hayatında başarılı olmak için daha az uyuyup daha çok çalışmak gerekir.

16 - 20. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

16. Hayat, ölüme doğru akıp giden bir yolculuktur. Bu yolculukta çeşitli duraklar ve bizi bekleyen çok yönlü sınavlar vardır. Benlik emanetini yüklenmiş olan insanın Allah tarafından bildirilenleri yerine getirme ve yasaklananlardan kaçınma gibi bir görevi vardır. Dünyada oyun ve eğlencenin yeri ve zamanı olsa da insanoğlu dünyaya bunlar için gönderilmemiştir; kulluk görev ve bilinci her şeyden daha önemlidir.

Bu parçada insanın hangi özelliğine vurgu yapılmıştır?

A) Akıllı olmasına

B) Sınırlı bir varlık olmasına

C) Gelişen bir varlık olmasına

D) Sorumluluk sahibi olmasına

E) Özgür bir varlık olmasına

17. İslam dini, Allah-insan ilişkisini yalnızca birtakım inanç esaslarıyla sınırlı tutmayıp insanı Allah'a daha çok yaklaştıran bazı somut davranışlar önerir. Dinin inanç boyutunda kalmayıp gözlemlenebilir ve yaşanabilir hayat tarzı hâline gelmesini sağlayan bu davranışlar çeşitli ibadet ve dualardır. İbadet ve dualar, sadece Allah'a ulaşmak için yapılan bazı sembolik davranış ve hareketlerle sınırlı tutulmamıştır. Dünya hayatının her yönüyle ibadet hâline dönüştürebilmesi için her davranışa sevap-günah gibi uhrevi bir hüküm bağlanmıştır. "Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar..." (Al-i İmran 3:191) ayeti de bu düşünceyi desteklemektedir. Sonuç olarak Müslümanların dünya hayatındaki nihai amaçlarının Allah'a ve O'nun rızasına kavuşmak olduğu söylenebilir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) İbadetlerin kapsamının geniş olduğu

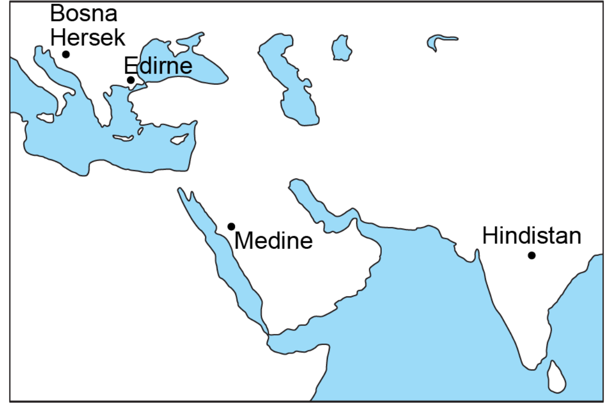
B) Dinin ibadet boyutunun inanç boyutunu tamamladığı

C) Her davranışın ibadet yönünün olabileceği

D) İbadetlerin amacının şükretmek olduğu

E) Dinin, insan ve toplum hayatına yansıyan boyutlarının olduğu

18.

Haritada belirtilen yerleri gezen birinin İslam sanatına ait aşağıdaki eserlerden hangisini görmesi <u>beklenemez</u>?

A) Mostar Köprüsü

B) Elhamra Sarayı

C) Mescid-i Nebi

D) Selimiye Camii

E) Tac Mahal

19. Tahkiki iman delillere, bilgiye, araştırma ve kavramaya dayalı imandır; evreni ve yaratılışı incelediği, din hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olduğu için güçlüdür. Bu tür bir iman da Kur'an-ı Kerim'de tavsiye edilmektedir.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu parçada açıklanan görüşü desteklemektedir?

A) “İbrahim, Güneş'i doğarken görünce de “İşte benim Rabbim! Bu daha büyük” dedi. O da batınca (kavmine dönüp) “Ey kavmim! Ben sizin Allah'a ortak koştuğunuz şeylerden uzağım.” dedi. “Ben, hakka yönelen birisi olarak yüzümü, gökleri ve yeri yaratana döndürdüm...” (Enam, 6:78-79)

B) “Allah'a ve ahiret gününe iman edenler, mallarıyla ve canlarıyla cihat etmekten muaf tutman için senden izin istemezler. Allah, kendine karşı gelmekten sakınanları çok iyi bilendir.” (Tevbe, 9:44)

C) “İsrailoğullarını denizden geçirdik. Firavun da, askerleriyle birlikte zulmetmek ve saldırmak üzere, derhal onları takibe koyuldu. Nihayet boğulmak üzere iken ‘İsrailoğulları'nın iman ettiğinden başka hiçbir ilah olmadığına inandım. Ben de Müslümanlardanım.’ dedi.” (Yunus, 10:90)

D) “Allah'ın, göğsünü İslam'a açtığı, böylece Rabbinden bir nur üzere bulunan kimse, kalbi imana kapalı kimse gibi midir? Allah'ın zikrine karşı kalpleri katı olanların vay hâline! İşte onlar açık bir sapıklık içindedirler.” (Zümer, 39:22)

E) “... Onlar o gün, imandan çok küfre yakın idiler. Ağızlarıyla kalplerinde olmayanı söylüyorlardı. Oysa Allah, içlerinde gizledikleri şeyi çok iyi bilmektedir.” (Al-i İmran 3:167)

20. Allah'ın zatı zaman ve mekânın ötesindedir. Hiçbir varlığa benzemez ve duyu organlarıyla kavranamaz. Bu nedenle insan, O'nu ancak kendi bildirdiği sıfatlarıyla tanıyabilir. Bunların bir kısmı sadece Allah'ın zatına has olan ve başka varlıklarda bulunmayan zatî sıfatlardır.

Aşağıdakilerden hangisi Allah'ın zatî sıfatlarının geçtiği ayetlerden biri değildir?

A) “De ki: O, Allah birdir. Allah sameddir. O, doğmamış ve doğrulmamıştır...” (İhlas, 112:1-3)

B) “...O'nun benzeri hiçbir şey yoktur...” (Şura, 42:11)

C) “...O'nun zatından başka her şey yok olacaktır...” (Kasas, 28:88)

D) “O, ilktir, sondur, zahirdir, batındır...” (Hadid, 57:3)

E) “...O karada ve denizde ne varsa bilir...” (Enam, 6:59)

21 - 25. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

21. Fizik, biyoloji ve psikoloji gibi bilimlerin araştırma alanına giren konular, eskiden filozofların üzerinde düşündüğü ve yanıt aradığı meselelerdi. Zamanla felsefeden bağımsızlaşarak kendi özgün alanlarını oluşturan bu bilim dalları kesin bilgi üretme iddiası taşır hâle geldiler. Fakat bu disiplinlerdeki uzlaşma olanağı, felsefede aynı derecede oluşmadı. Peki felsefenin sunduğu bu belirsizlikler, kesinlikten uzaklık ve belli kuramlarda uzlaşma zorluğu bir dezavantaj mıdır? Bertrand Russell bu soruya: "Felsefeci kesinlik barındırmayan düşünsel yaşamla barışık olduğundan, ortalama bireyden farklı olarak eleştirel yönünü daha çok kullanma eğilimindedir." diyerek karşı çıkar.

Bu parçadan felsefeye ilişkin aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Felsefe mantıksal açıklığı temel alarak bilimlerden ayrılır.

B) Filozoflar her şeyi eleştirerek felsefenin bilimsel olmasını engellerler.

C) Felsefe de zamanla bilimlerin sahip olduğu bilgisel statüye ulaşacaktır.

D) Felsefenin kesinlik içermemesi, fizik gibi bilimleri ayrıcalıklı kılmaktadır.

E) Felsefe sorgulayıcı yönüyle dogmatik kesinlikten uzak durur.

22. Tanrı'nın evrenin tek yaratıcısı olduğunu kabul etmekle birlikte, Tanrı ile evreni bir gören; var olan her şeyin Tanrı olduğunu, Tanrı'nın da var olan her şey olduğunu dile getiren yaklaşıma panteizm denir. Panteizm genel anlamıyla "aşkın" bir Tanrı'nın varlığını yadsıyarak dünyanın üstünde ya da dışında bir Tanrı olmadığını savunan; var olan her şeyin tanrısal doğadan pay aldığını, bütün her şeyin Tanrı'nın bir parçası olduğunu ileri süren; dünyanın ya da doğanın bir bütün olarak Tanrı ile özdeş olduğunu savunan görüştür.

Bu parçadan panteizm ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Evreni yaratan ve yöneten çok sayıda Tanrı'dan söz edilebilir.

B) Tanrı evrene içkin bir varlıktır.

C) Tanrı vardır ya da yoktur demek olanaklı değildir.

D) Tanrı insan zihni tarafından kurgulanmış bir kavramdır.

E) Tanrı evreni yaratır fakat müdahale etmez.

23. Sokrates, arkasında yazılı eser bırakmamış olmasına karşın hiç şüphesiz yaşadığı dönemin hatta felsefe tarihinin en göze çarpan düşünürlerinden biri olmuştur. Aktarılan bilgilere göre o, kendinden önceki filozofların doğa ve evreni merkeze alan görüşlerinden farklı olarak "insan" ve "ahlak" konuları üzerine yoğunlaştı. Hakikati ve var olanların doğasını anlamanın yolunun insanın kendini bilmesi olduğuna inanıyordu. Amacı insan öznesinden yola çıkarak herkes için geçerli, mutlak bilgiye ulaşmaktı. Ona göre her tür bilgi sorgulanmalı, akıl süzgecinden geçirilmeliydi. Bu sorgulayıcı yaklaşımının en büyük örneğini kendi yaşantısında gösterdi.

Bu parçadan Sokrates ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Kendine özgü konu ve yöntemler ortaya koymuştur.

B) İnsan bilgisinin ve değerlerinin göreceli olduğunu düşünmüştür.

C) Hakikate ve var olanın değişmez bilgisine ulaşmaya çalışmıştır.

D) Her tür bilgiye şüpheyle yaklaşıp sorgulamıştır.

E) Felsefesinin temelini insan ve ahlak alanındaki görüşleri oluşturmuştur.

24. Devlet olmazsa herkes herkese karşı daima savaş hâlindedir. Böyle bir ortamda da her zaman ölüm tehlikesi vardır. İnsanların bu şekilde birbirini yağmalamaya ve yok etmeye eğilimli olması, bu konuları iyice düşünmemiş birine inandırıcı gelmeyebilir. Pekâlâ bu kişi kendisine verilecek her türlü zararın yasalar ve kamu görevlileri tarafından cezasız kalmayacağını bildiği hâlde neden kapılarını kilitlemeden gece rahat uyuyamaz? Fakat hiçbirimiz bunda insan doğasını suçlayamayız, insanın istek ve duyguları kendi başlarına suç değildir. Hatta bu duygulardan kaynaklanan eylemler de onları yasaklayan, üzerinde uzlaşılmış bir yasa yapılıncaya kadar suç değildir.

Hobbes, *Leviathan* adlı eserinden derlenen bu parçada devletin gerekliliğini aşağıdakilerden hangisiyle savunmaktadır?

A) Tüm insanlar eşit yeteneklere sahiptir.

B) Güvenli bir toplum için savaşılmalıdır.

C) Varlığını sürdürme güdüsü insanın varlığı için tehdittir.

D) Vahşi insan doğası iyiliğin de kötülüğün de kaynağıdır.

E) İnsanın insanla savaşı doğal bir suç oluşturur.

25. Epistemolojide tarihsel bir öneme sahip olan “apriori bilgi” kavramı, yalnızca akıldan veya aklın etkinliğinden türetilen önermelerin bilgisi için kullanılır. Apriori bilgi, deneysel veri ve delillerden bağımsız olduğu için bu bilginin doğruluğu deneyim aracılığıyla çürütülemez. Hatta inkâr edildiğinde çelişkiye yol açtığından apriori, kesin bir bilgi türü olarak görülür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi apriori bilgi olarak <u>değerlendirilemez</u>?

A) Saf suyun normal kaynama noktası 100 ^{o}C’dir.

B) Melis Emre’den, Emre de Can’dan uzunsa Melis Can’dan uzundur.

C) Eğer bir kişi evli değilse o kişi bekârdır.

D) Eğer bir masa kare şeklindeyse onun kenar sayıları beşten azdır.

E) A ve B evrende iki farklı konumu belirtiyorsa A’daki bir nesne B’de olamaz.

SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.
TEMEL MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

2022 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

2022 YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

18-06-2022

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. C
2. C
3. E
4. C
5. E
6. A
7. C
8. B
9. E
10. D
11. D
12. D
13. E
14. B
15. C
16. D
17. D
18. B
19. A
20. E
21. E
22. B
23. B
24. C
25. A

1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Asya Hun Devleti hükümdarı Mete Han, 26 kavmi tek bayrak altında toplamıştır. İkinci Göktürk Devleti zamanında da Kapgan Kağan, Orta Asya'daki tüm Türk boylarını bir bayrak altında toplayarak gücüne güç katmıştır. Uygur Kağanı Moyen-Çor ise Hunlarda ve Göktürklerde olduğu gibi öncelikle Orta Asya'daki boyları kendine bağlamıştır.

Buna göre söz konusu devletlerle ilgili

I. teşkilatçı bir merkezî yapı oluşturdukları,
II. benzer bir hâkimiyet anlayışına sahip oldukları,
III. ülke sınırlarını genişlettikleri

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

2. Tarihçi Beyhakî eserinde Gazneli Sultan Mesud Dönemi'nde Gaznelilerin en önemli bölgesi olan Horasan'ın; Nesâ, Serahs ve Dandanakan savaşlarıyla birlikte Selçukluların eline geçtiğini ifade ettiği tarihsel sürece ilişkin bilgilere yer vermiştir.

Beyhakî'nin eserinde yer alan bu bilgiler aşağıdakilerden hangisinin aydınlatılmasında kaynak olarak kullanılabilir?

A) Selçukluların cihat faaliyetlerinin

B) Hindistan'da İslamiyet'in yayılmaya başlamasının

C) Selçukluların kuruluş aşamasının

D) Batınî faaliyetlerine karşı alınan tedbirlerin

E) Abbasi hilafetinin sona ermesinin

3. Tanzimat Fermanı'nın ilanının ardından Avusturya Başbakanı Metternich İstanbul'daki elçisine gönderdiği mektupta: "Osmanlı İmparatorluğu çökme hâlinde bir vücuttur... Bu çöküşe sebep olan fenalıkların başında Avrupaî reform zihniyeti gelmektedir." ifadesini kullanmıştır. Öte yandan fermanın ilanı Fransa ve İngiltere'de olumlu karşılanmış ve büyük bir siyasal hamle olarak görülmüştür.

Buna göre Tanzimat Fermanı'yla ilgili

I. Devletlerin kendi sistemleri ve çıkarları doğrultusunda yorumlanmıştır.
II. Osmanlı Devleti'nin, Avrupa devletler hukukuna dâhil edilmesi öngörülmüştür.
III. Büyük devletler arasındaki güç dengesinin değişmesine yol açmıştır.

değerlendirmelerinden hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

4. Mustafa Kemal Paşa 21 Mayıs 1919'da XV. Kolordu Kumandanı Kâzım Karabekir'e gönderdiği bir telgrafta "Genel durumun almakta olduğu acıklı şekilden pek elemli ve üzgünüm. Millet ve memlekete borçlu olduğumuz en son vicdani görevi yakından ortak çalışmayla en iyi şekilde yerine getirmek mümkün olacağı kanaati ile bu son memuriyeti kabul ettim." demiştir.

Bu bilgiden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Mustafa Kemal Paşa telgrafı çektiği sırada IX. Ordu Müfettişliği görevini yürütmektedir.

B) Telgraf Amasya Genelgesi kararlarını açıklamak için çekilmiştir.

C) Mustafa Kemal Paşa, işgallere karşı mücadele sorumluluğu taşımaktadır.

D) Telgrafın çekildiği tarihte İzmir, Yunan ordusunun işgali altındadır.

E) Mustafa Kemal Paşa Anadolu'daki direniş için iş birliği yapılacağı konusunda umutludur.

5. **İsmet Paşa'nın Lozan Konferansı'nda** "Ben buraya Mondros'tan değil, Mudanya'dan geldim." **sözünü kullanmasının nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?**

A) İstanbul Hükûmetinin talimatlarına bağlı kalacağını belirtmek

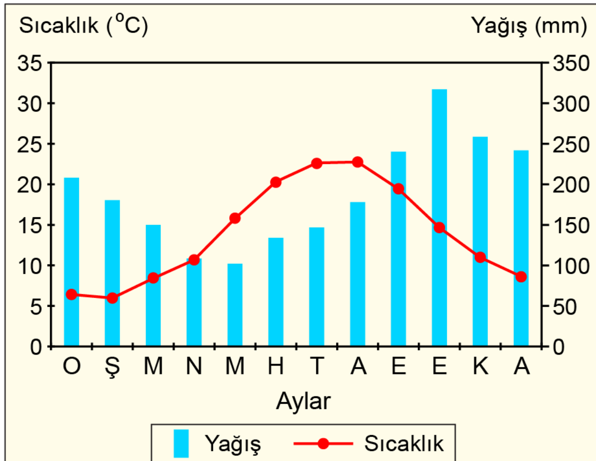
B) Kendisinin göreve henüz atanmış olduğunu ifade etmek

C) Sovyet Rusya'ya karşı denge politikası uygulamak

D) Savaş kazanmış bir devletin temsilcisi olduğunu vurgulamak

E) İtilaf Devletlerine karşı Yunanistan'ı kendi yanına çekmek

6. Aşağıda, Türkiye'deki bir il merkezinde bulunan meteoroloji istasyonuna ait aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yaz aylarında yağış 100 mm'nin üzerinde gerçekleşmiştir.

B) Yağışlar kış döneminde kar şeklinde gerçekleşir.

C) Sonbahar en fazla yağışın düştüğü dönemdir.

D) Aylık sıcaklık ortalaması 25 °C'nin üzerine çıkmaz.

E) Aylar arasındaki en büyük yağış farkı 200 mm'den fazladır.

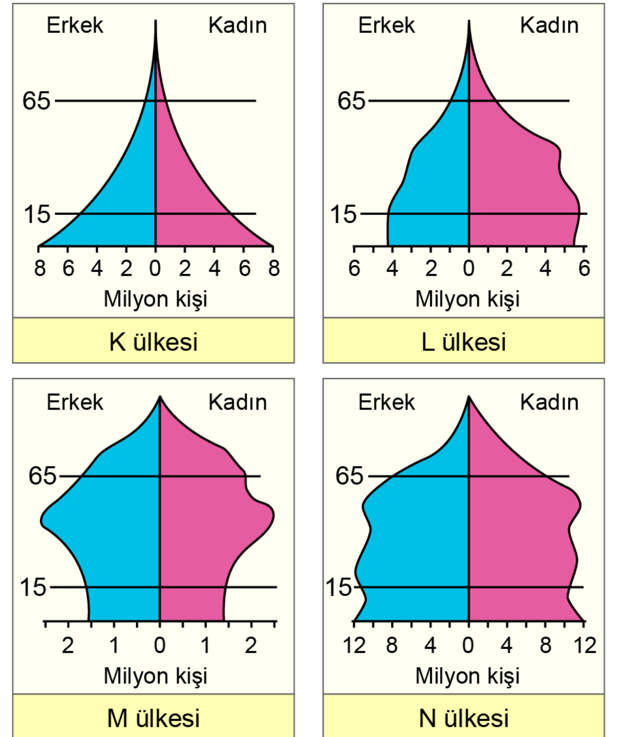
7.
I. Bitki örtülerinin zayıf olması
II. Nemli iklim bölgelerinde görülmeleri
III. Oluştukları kayacın dayanıklı olması

Yukarıdakilerden hangileri, oluşumlarında dönemlik akarsuların etkili olduğu ve üzerinde peribacası ile kırgıbayırların geliştiği alanların ortak özelliğidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

8. Aşağıda dört farklı ülkeye ait nüfus piramitleri verilmiştir.

Bu nüfus piramitleri dikkate alındığında,

I. K ülkesinde ortalama yaşam süresi diğerlerinden uzundur.
II. L ülkesinde toplam nüfus içindeki kadınların oranı erkeklerin oranından fazladır.
III. M ülkesinde, çocuk nüfusun toplam nüfus içindeki oranı azdır.
IV. N ülkesinde doğurganlık oranı giderek azalmaktadır.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

9. Mekânı amaca göre sınıflandırıp sınırlandırarak çeşitli bölge türleri ayırt edilebilir. Bunlardan biri de hizmetlerin insanlara ulaştırılması ve mekânsal organizasyonun etkili olması amacıyla oluşturulan, belirli bir merkezden yönetilen işlevsel bölgelerdir.

Aşağıdakilerden hangisi sözü edilen bu bölgeye örnek gösterilebilir?

A) Sık nüfuslu bölge
B) Akdeniz iklim bölgesi
C) Balıkçılık bölgesi
D) Sedir ormanı bölgesi
E) Kalkınma projesi bölgesi

10. Erozyon; özellikle toprağın üst kısmının su, rüzgâr ve insanların çeşitli faaliyetleri sonucunda aşınarak taşınması olayıdır. Bu şekilde verimli katman olan A horizonunun taşınması ile toprak, verimliliğini kaybeder ve tarımsal amaç için kullanılamaz hâle gelir.

Buna göre;

I. çayır ve meralarda aşırı otlatmanın azaltılması,
II. tarım alanlarında nöbetleşe ekim yapılması,
III. tarlaların eğime paralel olarak sürülmesi

uygulamalarından hangileri bu afete karşı alınacak önlemlerdendir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

11. Felsefeyle tanışmanız büyük olasılıkla “İyi nedir?”, “Hayatın bir anlamı var mıdır?”, “Doğru nedir?” gibi sorulara cevap ararken olmuştur. Çok geçmeden fark edersiniz ki felsefe faaliyeti hiç bitmeyen bir alışveriştir; okuyucuların, meseleleri zihinlerinde tekrar tekrar ele almalarına olanak sağlayan ebedî bir sohbettir. Bu sohbet neticesinde söz konusu meseleyi daha iyi biliyor hâle gelip bazı sorulara cevap bulduğunuzu düşünebilirsiniz. Ama bilmeliyiz ki en temel sorulara ilişkin doğruları ve hakikatleri bulma görevi asla tamamlanan bir süreç değildir.

Bu parçada felsefenin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

A) Basit kanaatler ve ön yargılara yer vermemesi

B) Mutlak ve kesin sonuçlar içermemesi

C) Var olanı bir bütün olarak ele alması

D) Sistemli ve tutarlı olması

E) Geçerli akıl yürütmelere dayanması

12. Felsefe öğretmeni derste insanın gerçekte bir özünün olup olmadığı ve dolayısıyla yapay zekânın insanın bilinçli zihinselliğine eş değer bir varoluşa sahip olup olmadığı gibi konular üzerine sorular sorar. Ardından öğrencilere örnek olarak *Bıçak Sırtı* adlı bir filmi anlatır: “Filmde ‘replika’ adı verilen robotlar görünüm ve davranışlarıyla insanlardan ayırt edilememektedir. Bu replikalar, bilgileri olmadan belli anılar yüklendiği için, kendilerini bir çocukluk yaşamış ve büyümüş insanlar sanmaktadır. Bu replikalardan biri olan Rachael’ın, bir test sonucu insan olmadığını öğrenme anında nasıl etkilendiği ve duygusal bir tepki verdiği çarpıcı bir sahneyle verilir.”

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin öğretmenin sorduğu sorular arasında yer alması beklenmez?

A) İnsanı insan yapan nedir?

B) Algıladığımız evren aslında gerçek midir?

C) Anılar insanı diğer varlıklardan ayıran belirleyici unsur mudur?

D) Duygulara sahip olmanın koşulu organik olmak mıdır?

E) Bilinç insana eş değer bir yapay zekâ için zorunlu mudur?

13. Ali: "Anne, şu ağrıların için doktora gitmeliyiz."
Anne: "Gerek yok oğlum. İyileşmek alın yazımsa doktora gitsek de gitmesek de iyileşeceğim ama kaderimde iyileşmek yoksa doktorun bana bir faydası olmaz."

Davranışlarımızda yazgının yanında özgür irademizin de etkili olduğunu düşünen Ali'nin, annesini ikna etmek için aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenir?

A) Hastalanman ve iyileşmen birbirinden farklı durumlar.

B) Biz elimizden geleni yapalım, sonrasını kadere bırakalım.

C) Kaderinde iyileşmek olup olmadığını bilemezsin.

D) Her şey kader zaten, şimdi doktora gitmemiz de.

E) Doktora gitmekle kaderini sen belirlemiş olacaksın.

14. Gazali, metafizik olgular kadar gözlemlenen dünyadaki olayların ve olguların anlaşılmasında da aklın yetersiz kaldığını ve vahye gereksinim duyulduğunu söyleyerek mucizeleri kanıtlamaya, inanç ilkelerini bu görüş üzerine temellendirmeye çalışır. İbn Rüşd ise onun tersine Tanrı'nın her şeyi belirli ve değişmeyen yasalara göre yarattığını ve şeylerin akılla tam olarak anlaşılamayacağı kabul edildiğinde ortada bilimin de kalmayacağını savunur. Çünkü İbn Rüşd'e göre bilim, doğadaki kuralların keşfedilmesi ve bu kesin kurallara dayanılması yoluyla var olur. Dolayısıyla Gazali'nin yaptığı gibi mucize mantığı her alanda savunulduğunda değişmeyen doğal kurallar olmayacak ve sonucunda bilime yer açılmayacak, hikmet ve bilginin değeri anlaşılmayacaktır.

Bu parçada İbn Rüşd'ün Gazali'yi eleştirdiği konu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özgür iradenin varlığı
B) Evrenin sonsuzluğu
C) Bilginin kaynağı
D) Aklın yetkinliği
E) Felsefenin tutarlılığı

15. Mavinin tüm tonlarını çok iyi bilip yalnızca bir tonunu hayatı boyunca hiç görmemiş bir kişi düşünelim. Bu kişinin önüne o görmediği ton hariç, mavinin gözün algılayabileceği tüm tonlarını en koyusundan en açığına kadar koyduğumuzda bu kişi o tonun olmadığı yerde bir boşluk hissedecek ve orada yan yana duran o renk tonları arasında, diğerlerindeki farklılıklardan daha büyük bir farklılık olduğunu algılayacaktır. Muhtemelen mavinin bu tonu, ona hiçbir zaman duyuları yoluyla iletilmese de o, bu tonun tasarımını kendi kendine oluşturabilecektir.

Bu parça aşağıdaki görüşlerden hangisine yönelik bir eleştiri olabilir?

A) Bilgi deneyimlerle değil, aklın doğuştan gelen ilkeleriyle edinilir.

B) İnsan, aklında bulunan formlara göre dış dünyayı algılayıp bilgi edinir.

C) İnsanın tüm bilgisi dış dünyadan doğrudan edinilen izlenimlerle oluşur.

D) Bilgilerin tamamı önceden zihinde bulunan fikirlerin anımsanmasıdır.

E) Bilgi akıldaki kavramların zihin tarafından işlenmesiyle oluşur.

16 - 20. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

16. “Allah’ın elçisinde sizin için güzel bir örneklik vardır...” (Ahzab, 33:21) ayetinde taklit değil de örnek kelimesinin kullanılmış olması dikkat çekicidir. Çünkü örnek alan kişi, örnek aldığı kişiyi ve davranışı niçin örnek alması gerektiğini bilir. Taklit eden de çoğu kez bu davranışı neden yaptığını bilmez. Nitekim Hz. Muhammed ashabıyla kıldığı bir namaz esnasında terliklerini çıkarmış, cemaat de ona bakarak aynısını yapmıştı. Hz. Muhammed, neden böyle yaptıklarını sorduğunda sırf kendisi yaptığı için böyle davrandıklarını öğrenince “Ben terliklerimde pislik olduğunu fark ettiğim için çıkardım.” diyerek onların bu davranışını uygun bulmadığını göstermiştir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hz. Muhammed’e uymada bilincin ön planda olması gerektiği

B) Hz. Muhammed’i örnek almada ahlaki özelliklerin ön planda tutulduğu

C) Hz. Muhammed’in ibadetleri uygularken çeşitli şartları yerine getirdiği

D) Hz. Muhammed’e uymanın Kur’an-ı Kerim'e uyma anlamına geldiği

E) Hz. Muhammed’in ahlaki özelliklerinin Kur’an-ı Kerim'e uygun olduğu

17. “Şüphesiz, Allah’ı ve peygamberlerini inkâr edenler, Allah’a inanıp peygamberlerine inanmayarak ayrım yapmak isteyenler, ‘(peygamberlerin) kimine inanırız, kimini inkâr ederiz.’ diyenler ve böylece bu ikisinin (iman ile küfrün) arasında bir yol tutmak isteyenler var ya; işte onlar gerçekten kâfirlerdir. Biz de kâfirlere alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır. Allah’a ve peygamberlerine iman edenler ve onlardan hiçbirini diğerlerinden ayırmayanlara gelince işte onlara Allah mükâfatlarını verecektir. Allah çok bağışlayıcıdır ve esirgeyicidir.” (Nisa, 4:150-152)

Bu ayetlerden aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) İnanç, ibadet ve ahlakın birbiriyle ilişkili olduğuna

B) İnanç esaslarının bir bütün olduğuna

C) Allah’ın her topluma bir peygamber gönderdiğine

D) İnancın dil ile ikrar edilmesinin önemine

E) Allah ile kul arasında aracıların bulunmaması gerektiğine

18. Hz. Muhammed yoksulluğun yaygın olduğu yıllarda kurban etlerinin üç günden fazla saklanmasını yasaklamış, fazlasının fakirlere verilmesini istemiştir. Refah düzeyinin arttığı yıllarda ise kurban sahiplerini bu konuda serbest bırakmıştır. Geçmişten günümüze Müslüman âlimler de toplumun değişen ihtiyaçlarını karşılayabilmek için Kur’an-ı Kerim ve Sünnet'i merkeze alarak ve toplumun yararını gözeterek çeşitli hükümler vermişlerdir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) İslam'ın inançla ilgili temel kuralları zamanla değişebilir.

B) Hüküm verebilmek için belirli yetkinliklere sahip olmak gerekir.

C) İslam inancı insan fıtratına uygundur.

D) Hz. Muhammed, sosyal adaleti sağlamaya çalışmıştır.

E) İslam, toplumsal hayatın dinamik yapısını dikkate alan bir dindir.

19. Aşağıdakilerden hangisinin İslam mezheplerinin ortaya çıkışında etkili olduğu söylenemez?

A) İslam dininin Arap Yarımadası dışında da çeşitli bölgeler ve toplumlar arasında hızla yayılması

B) Hz. Muhammed'in vefatı sebebiyle dinî konularda ortaya çıkan otorite eksikliği

C) İlk dönemlerde Kur'an-ı Kerim nüshalarının sınırlı sayıda çoğaltılması

D) Müslümanlar arasında ortaya çıkan çeşitli siyasi ve dinî sorunlara çözüm arama çabası

E) İnsanların dini anlama ve açıklamalarının farklılaşması

20. Gazali "İnsan bir kötülük işlediğinde günahı peşin alırken tövbeyi veresiye bırakır." der. Çoğu insan, kötü olduğuna kanaat getirmesine rağmen düşüncesiz ve aceleci bir şekilde bu davranışları işlemeye devam eder; kötülükleriyle hesaplaşmasını, iyiliğe yönelişini hep sonraya atar. İslam, tövbe kavramı ile ifade edilen bu hesaplaşmanın yapılan kötülüğün hemen akabinde gerçekleşmesine yönelik bir bilinç oluşturmaya çalışır. Bu bilinçten hareketle kişi, hatalarını anladığı anda vazgeçerek bunları telafi etmeye ve iyiliğe yönelmeye çaba sarf etmelidir. Gerçek kulluk da bunu gerektirir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsan bazı davranışları kötü olduğunu bildiği hâlde yapar.

B) Kötü davranışların günahı insana hemen yüklenir.

C) İnsan, davranışlarıyla yüzleşme sorumluluğunu ertelemeden yerine getirmelidir.

D) İnsanın yaptığı hataları iyiliklerle örtmesi gerekir.

E) Tövbe etmek kulluğun temel göstergelerinden biridir.

21 - 25. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

21. Beğenilerimiz konusunda birbiriyle uzlaşmaz gibi görünen iki karşıt anlayıştan söz edebiliriz. İlki, bütün beğeni yargılarını bireysel ve keyfi olarak görürken diğeri beğenileri birey üstü olarak görür ve bireylerin ortak bir beğeniye göre estetik yargıda bulunduğunu söyler. Bazı düşünürlere göre kültürel rölativizm bu anlayışlar arasında uzlaştırıcı bir rol üstlenebilir. Kültürel rölativizm her kültürün birbirinden farklı olduğunu bu nedenle ayrı estetik değerlere sahip olduğunu kabul eder. Dolayısıyla beğeni yargıları sadece ait olduğu kültür çevresinde geçerli olacağı için beğeni alanında kültürel rölativizm cazip bir kuramsal seçenek gibi görünmektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Beğeniler uzlaşı içerisinden ayıklanarak belirlenmelidir.

B) Ortak beğeni kültürün devamlılığının göstergesidir.

C) Bireysel beğeniler toplumsal beğenileri engeller.

D) Farklı estetik yargılar farklı kültürel değerlerin sonucudur.

E) Mutlak estetik doğruların temelinde kültür bulunmaktadır.

22. Anaksimenes ile birlikte Antik Yunan'da varlık ve doğa öğretisinin yanında ilk kez felsefi bir ruh öğretisinin ortaya çıktığını görürüz. O, evrenin ana ilkesi olarak gördüğü hava ile canlılığın ilkesi olan ruhun bir ve aynı şey olduğunu söyler. Nitekim insanlar ve hayvanlar ancak nefes alabildikleri sürece canlıdırlar ve bu yüzden nefes veya hava aslında ruhun ta kendisidir. Ayrıca nasıl ki ruhumuz varlığımızı bir arada tutmaktaysa hava da bütün dünyayı çevrelemekte ve kuşatmaktadır. Anaksimenes'in ruh öğretisi kendinden sonraki birçok filozofu etkilemiş ve onlardan bazılarının insan ruhu yanında evrenin de bir ruhu olduğunu düşünmelerini sağlamıştır.

Anaksimenes'in bu düşüncelerinden aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Varlık, birbirine indirgenemeyen iki farklı tözden oluşur.

B) Doğa düşüncesi mitolojik ögeler barındırır.

C) İnsan ruhu, evren ruhu gibi ölümsüzdür.

D) Arkhe anlayışı doğa dışı unsurlara dayanır.

E) Evrenin arkhesi ile insan ruhu özdeştir.

23. 17. yüzyılda akılsallığın ön plana çıkmasıyla oluşturulan modern düşünce, ezelî ve ebedî doğruluklara ulaşmaya çalışmış ve bu amaçla dönemin filozofları matematiğe büyük değer vermiştir. Çünkü matematiğin sonuçlarının tartışılmaz olması, onun bir yöntem olarak kullanıldığında tüm bilimler arasında bir ölçüt birliğini sağlayabileceği umudunu doğurmuştur. Spinoza da döneminin bu düşüncelerinden etkilenerek etik alanında geometrik yöntemle bir eser yazmış ve bu yöntemin Tanrı ve insan konularındaki birtakım yanlış kavrayışları gidereceğini ve hakikati genel geçer bir biçimde ortaya koyacağını düşünmüştür.

Bu parçadan Spinoza ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Dönemi dışındaki filozofların fikirlerinden etkilenmemiştir.

B) Ahlaki doğruların akılla çıkarsanabileceğini düşünmüştür.

C) Kesinliklere ulaşınca ahlaka gerek kalmayacağını ifade etmiştir.

D) Hakikatten daha çok yöntem üzerine odaklanmıştır.

E) Doğruluk ve gerçekliği epistemolojik olarak ayırmıştır.

24. Kant, ödev bilincine dayalı etik anlayışını üç maksim ile ortaya koyar. Bu maksimler: "Öyle eylemde bulun ki eylemini belirleyen ilke, herkes için geçerli evrensel bir yasa olsun!", "İnsanlığı kendinde ve başkalarında bir araç olarak görecek şekilde değil de bir amaç edinerek eyle.", "Akıllı iradeni her zaman evrensel bir yasa koyucu yerine koyarak davran." şeklindedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Kant'ın etik anlayışına uygun bir davranıştır?

A) İyilik yapmanın vereceği mutluluk için sokak hayvanlarını beslemek

B) Sokakta yanımıza gelen dilencinin durumu bizi üzdüğü için ona para vermek

C) İlahi buyruklara ters düşmemek için sınavda kopya çekmemek

D) Kendimizin de bir gün ihtiyaç duyabileceğini düşünerek kan bağışında bulunmak

E) Ahlaki açıdan doğru olanı yapmak için aç insanlara yardım etmek

25. Dünyadaki en iyi şeylerin bile, onları bir gösteren olmadığında halkın gözünde değeri yoktur. İşte bunu başarabilen oyuncular da halkın gözünde büyük adam olur, şan ve şöhrete kavuşurlar. Ne yazık ki "dünyanın gidişi" böyledir. Yalnızlığın bittiği yerde, pazar yeri başlar; pazar yerinin başladığı yerdeyse büyük oyuncuların gürültüsü ve ağılı sineklerin vızıltısı başlar. Oysa dünya onların değil yeni değerler yaratanların çevresinde görünmeden döner. Çünkü kalabalıklardan uzak olmuştur hep yeni değerler yaratanlar. Bu yüzden yalnızlığına kaç dostum, senin yazgın sinek kovmak değil.

Nietzsche'nin *Böyle Buyurdu Zerdüşt* adlı eserinden derlenen bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Yaratılan değerler var olan değerlerin üzerine inşa edilir.

B) Toplumlar yeni değerlere kolay uyum sağlar.

C) Yeni değerlerin inşası başarılı liderler tarafından gerçekleşir.

D) Dünyanın gidişatını tek başına yeni değerler yaratanlar belirler.

E) Yeni değer yaratmak şan ve şöhrete ulaşmanın yoludur.

SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.
TEMEL MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

2023 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

2023 YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

17-06-2023

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. E
2. C
3. A
4. B
5. D
6. B
7. A
8. C
9. E
10. D
11. B
12. B
13. B
14. D
15. C
16. A
17. B
18. E
19. C
20. C
21. D
22. E
23. B
24. E
25. D

1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Doğu-batı ticaret yolları üzerinde bulunan Uygurlar farklı inanç ve kültürlerden etkilenmişlerdir. Çin'den Budizmi, İran'dan Maniheizmi alan Uygurlar, Akdeniz Havzası'ndan Suriyeli rahipler ve Soğdlar aracılığıyla da Hristiyanlığı, Helenistik edebiyatı ve sanatı öğrenmişlerdir.

Buna göre Uygurlar ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Geniş bir coğrafya ile ilişki kurduklarına

B) Farklı dinleri benimsediklerine

C) Hoşgörülü bir toplum oluşturduklarına

D) Kültürel etkileşime açık olduklarına

E) Hâkim hayat tarzlarının göçebelik olduğuna

2. Anadolu Selçuklu Devleti, 8 Mart 1220'de Venedik ile dostluk ve ticaret anlaşması yapmıştır. Buna göre Selçuklu topraklarında Venediklilerin kendi aralarında veya diğer yabancılarla olan anlaşmazlıklara, oluşturulacak bir mahkeme heyeti tarafından bakılmasına izin verilmiş ancak hırsızlık ve adam öldürme gibi suçlarda Selçuklu mahkemelerinin yetkili olduğuna karar verilmiştir.

Bu bilgiyle;

I. Hristiyanların tek temsilcisinin Venedikliler olduğu,
II. Venedik'e Selçuklu ülkesinde ayrıcalıklar tanındığı,
III. Selçuklu sultanının ticareti canlandırmak istediği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve III E) II ve III

3. Tanzimat Dönemi aydınlarına göre; Balkanlardaki isyanların sona ermesi için Osmanlıcılık düşüncesinde birleşilmesi ve Batı tarzında yenilikler yapılması gerekliydi.

Aşağıdakilerden hangisi bu doğrultuda gerçekleşmiştir?

A) Sened-i İttifak'ın imzalanması

B) Meşrutiyetin ilan edilmesi

C) Meşveret Meclislerinin açılması

D) Daimi elçiliklerin kurulması

E) Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması

4. Mondros Mütarekesi sonrasındaki işgaller karşısında toplumda başlayan tepkinin bir sonucu olarak 19 Mayıs 1919'da yaklaşık 75 bin kişinin katıldığı Fatih Mitingi ve 23 Mayıs 1919'da yaklaşık 200 bin kişinin katıldığı Sultanahmet Mitingi yapıldı.

Bu bilgi ve dönemin koşulları dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Ulusal bilincin giderek arttığına

B) İzmir'in işgalinin tepkiyle karşılandığına

C) Mütareke hükümlerinin uygulandığına

D) Amasya Genelgesi'nin etkili olduğuna

E) İstanbul halkının duyarlılık gösterdiğine

5. İngiltere'nin eski Başbakanı Lloyd George; "Türkler, İngiltere'nin dört savaş yılı içinde aldığı her şeyi geri aldılar. Bu, İngiltere'nin dış siyasetinde silinmez bir lekedir." demiştir.

İngiltere Başbakanı bu ifadeyi aşağıdakilerden hangisiyle ilgili kullanmıştır?

A) Londra Konferansı
B) Paris Barış Konferansı
C) Lozan Antlaşması
D) Ankara Antlaşması
E) Moskova Antlaşması

6. I. Atmosferdeki su buharının tamamına yakını bu katmanda bulunur.

II. Canlıları Güneş'in zararlı ışınlarından koruyan ozon tabakası bu katmanda yer alır.

III. Bu katmanda sıcaklıklar genel olarak aşağıdan yukarıya doğru düşer.

IV. Gazların bir kısmının bu katmanda iyonlara ayrılmasıyla radyo dalgaları yansıtılır.

Yukarıdakilerden hangileri troposferin özellikleri arasında yer alır?

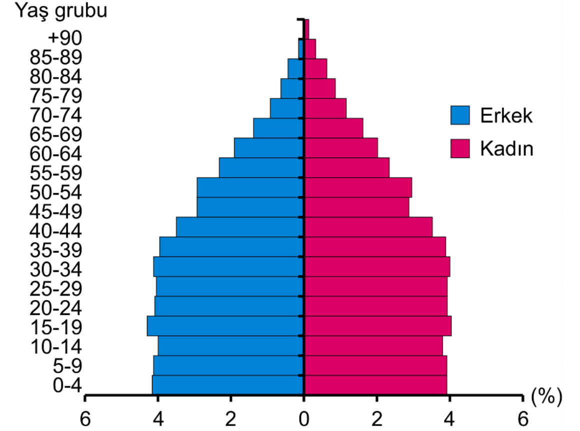
A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

7. Suda kolay çözünen kayaçların bulunduğu yerlerde çözünme sonucunda çeşitli büyüklüklerde çanaklar oluşmaktadır. Obruk, dolin, uvala ve polye bu tür çanakların başlıcalarıdır. Zamanla bu çanakların sularla dolması sonucunda meydana gelen göllere ise karstik göller denilmektedir.

Bu göllerin aşağıdaki kayaç türlerinin hangisinin yaygın olduğu alanlarda daha fazla oluşması beklenir?

A) Kireç taşı
B) Bazalt
C) Granit
D) Şist
E) Çakıl taşı

8. Aşağıda, bir ülkenin 2015 yılına ait nüfus piramidi verilmiştir.

Bu piramitteki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) 65 ve üstü yaş grubundaki nüfus oranına
B) Ülkedeki kadın nüfus oranına
C) 0-14 yaş grubundaki erkek nüfus oranına
D) Yıllık nüfus artış hızı ve oranına
E) 15-19 yaş grubundaki nüfus oranına

9. Bölge sınırları, bölgeyi oluşturma amacı ve ölçütlerine göre değişiklik gösterebilir.

Sınırlardaki bu değişiklik;

I. karasal iklim bölgesi,
II. kuru tarım bölgesi,
III. karstik kayaçlar bölgesi,
IV. serbest ticaret bölgesi

türlerinin hangilerinde daha kısa sürede gerçekleşebilir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

10. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde sel ve taşkınların görülme sıklığı daha azdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Hazzı insan yaşamının bir ereği olarak kabul eden Epiküros, hazdan ne anladığını ise şöyle açıklar: "Hazzın bizim için hayatın en üstün amacı olduğunu söylemekle ne sadece her şeyin tadını çıkarmak isteyen uçarıların zevklerini ne de maddi hazların sınırsızca doyurulmasını kastediyorum. Bunu yalnız, doktrinimizi anlamayan bilgisiz insanlar ya da kötülük olsun diye anlamaz görünenler söyler. Bizim için haz, beden alanında acı çekmemek, ruh alanında da hiçbir huzursuzluk duymamaktır."

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Haz, anlamlı bir yaşamın biricik ölçütüdür.

B) Acıdan mümkün olduğunca kaçınmak gerçek hazza ulaşmanın bir yoludur.

C) Maddi hazlardan daha çok ruhsal huzurun peşinden koşulmalıdır.

D) Haz her şeyin tadını çıkarmak ve zevklerin sınırsızca doyurulması değildir.

E) Gerçek haz, bedensel acıdan bile huzur duyabilmektir.

12. Anselmus, Tanrı'nın var olduğuna dair delile Tanrı kavramının kendisinden doğrudan ulaşılabileceğini savunmuştur. Ona göre, Tanrı kendisinden daha yetkini düşünülemeyen, tasavvur edilemeyen bir varlıktır. İfade edildiği şekliyle yetkin varlık fikri bütün insanlarda vardır. Ancak en yetkin varlık olarak Tanrı fikrinin sadece zihnimizde olduğunu kabul etmek, daha yetkini düşünülemeyen varlık tanımıyla çelişki yaratır. Çünkü hem zihinde hem de zihin dışında var olan, sadece zihinde var olandan daha yetkindir. O hâlde Tanrı, hem zihinde bulunan bir kavram hem de zihnin dışında var olan olarak vardır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Tanrı kavramının kendisi Tanrı'nın zihin dışında da var olduğunu göstermez.

B) En yetkin varlık olarak Tanrı zihindeki tüm diğer kavramların kaynağıdır.

C) Tanrı'nın varlığı deneyime başvurmaksızın apriori bir yöntemle ispatlanabilir.

D) Tanrı'nın varlığı zihinde diğer kavramlara başvurmadan ispat edilemez.

E) Mükemmel bir dünyanın varlığından yola çıkılarak Tanrı'nın varlığı ispatlanabilir.

13. Balmumu parçasını alalım; bal peteğinden yeni gelmiş ve henüz kapsadığı balın tatlılığını yitirmemiştir; toplandığı çiçeklerin kokusunun birazını korumaktadır; rengi, betisi görünürdedir; serttir, soğuktur, kolayca ele alınabilir ve parmakla vurulduğunda bir ses çıkarır; kısaca, onda bir cismi seçik olarak tanımak için gerekli her şey bulunur. Ama şimdi konuşurken onu ateşe yaklaştırıyorum, tattan geri kalanı uçup gider, kokusu yiter, rengi değişir, betisi yok olur, büyüklüğü artar, sıvılaşır, ısınır, güçlükle dokunulabilir olur ve vurulduğu zaman ses çıkarmaz. Bu değişimden sonra aynı balmumu kalır mı? Kaldığı kabul edilmelidir; hiç kimse bunu yadsımaz, hiç kimse başka türlü yargıda bulunmaz. O zaman bu balmumu parçasında öyle seçik olarak bildiğim neydi?

Descartes, *Meditasyonlar* adlı eserinden alınan bu örneğinde bilginin kaynaklarından hangisini eleştirmektedir?

A) Akıl B) Duyu C) Vahiy

D) Sezgi E) İlham

14. Kant, “Aydınlanma Nedir?” başlıklı yazısında aydınlanmayı, insanın kendi suçu nedeniyle düşmüş olduğu ergin olmayış durumundan kurtulma olarak tanımlar ve insanın ergin olmayışını kendi aklını kullanma cesareti gösterememesine bağlar. Kendi aklını kullanmak bir tür kibir değildir zira aklı kullanmak bütün fikirlere ve hatta kişinin kendi fikirlerine dahi eleştirel yaklaşabilmesini de gerektirir. Fikirler elbette ki bilmenin de yolunu açarlar ancak bilgiyle temellendirilmemiş veya ilişkilendirilmemiş fikirler karşılaştırılamadıkları gibi aralarında doğru bir seçim de yapılamaz. Bu durumda “cehalet” de bir başka fikirmiş gibi durur. Bu bağlamda aydınlanma, cehaletten kurtuluş hareketidir.

Bu parçada aydınlanma düşüncesiyle hangi iki kavram arasındaki ilişki vurgulanmaktadır?

A) Düşünce özgürlüğü - akla güven

B) Ahlak - düşünce özgürlüğü

C) İnsanın değeri - eleştiri

D) Seçme özgürlüğü - ahlak

E) Akla güven - bilginin önemi

15. Varoluşçu filozof A. Camus’ye göre insan, üstün olan değerleri yıkabilecek ve kolay edinilemeyen özgürlüğü çabalayarak elde edebilecek olandır. Özgürlük ne yasanın mutlak egemenliği ne de bütünüyle yokluğudur. Yasanın boyunduruğu altında ezilmek de her şeyi istediğimiz gibi yapabilmek de özgürlük değildir. Üstün bir değerle yazgıya yön verilmiyorsa, rastlantı kralsa karanlıklar içinde yürüyüştür söz konusu olan. Körün korkunç özgürlüğüdür bu. Bir eylemi yasaklamak veya seçmek, bir değer ya da ereğin varlığını gerekli kılar.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Özgürlük, seçimlerimize dışsal bir müdahalenin yokluğudur.

B) Her türlü yasa, insanın özgürlüğünü kısıtlar.

C) Toplum kuralları özgürlük esas alınarak belirlenmelidir.

D) Özgürlük eylemin amaca yönelik ve değer odaklı olmasıdır.

E) Bize doğuştan biçilen yazgıya ayak uydurmak özgürlüktür.

16.-20. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

16. Hz. Muhammed’e peygamberlik verildiğinde Mekkeli müşrikler ona hakaret ettiler, "Büyücü!" dediler, iftira attılar. Fakat hiçbir zaman onu yalancılıkla suçlamadılar. Hatta bir defasında içlerinden biri, diğerlerine “Siz akılsız mısınız? Küçüklüğünde aranızda en sevilen, en dürüst olan o idi. Şimdi daha olgun iken bunları nasıl söylersiniz?” diyerek onların bu haksızlıklarını yüzlerine vurmuştur.

Bu parçada Hz. Muhammed'in hangi özelliğine dikkat çekilmektedir?

A) Akıllı ve zeki oluşuna

B) Doğru ve güvenilir olduğuna

C) Emanete riayet ettiğine

D) Günah işlemekten kaçındığına

E) Tebliğinde başarılı olduğuna

17. Kur’an-ı Kerim, Hz. Muhammed aracılığıyla tüm insanlara indirilmiş evrensel bir mesajdır. Kur’an’ın ihtiva ettiği anlamlar, derin ve çok yönlüdür. Tarih boyunca Müslümanlar onun anlaşılması ve yorumlanması için tefsir olarak isimlendirilen önemli bir faaliyet ortaya koymuşlardır. Bununla birlikte bu faaliyetin, gelişigüzel yapılmaması için de bazı kurallar belirlemişler ve tefsirin bunlara göre yapılmasını gerekli görmüşlerdir.

Aşağıdakilerden hangisinin bu kurallar arasında yer aldığı söylenemez?

A) Her ayeti diğerlerinden bağımsız bir şekilde yorumlamak

B) Hz. Muhammed’in açıklamalarına müracaat etmek

C) Kur’an’ın indiği dönemin şartlarını bilmek

D) Her türlü ön yargıdan ve taassuptan uzak durmak

E) Başta Arapça olmak üzere pek çok alana dair bilgi sahibi olmak

18. Özel yaşam, kişinin sadece kendisine ve izin verdiği yakınlarına ait olan, yabancılarla paylaşmak istemediği hayat alanıdır. Özel yaşamın gizliliği, temel insan haklarındandır. Bu alanın korunmasına İslam dini de ayrı bir önem vermiş, pek çok ayet ve hadiste özel yaşamın korunmasına dair hususlar vurgulanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu ayet ve hadislere örnek <u>verilemez</u>?

A) "Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının... Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın...." (Hucurat, 49:12)

B) "Ey iman edenler! Evlerinizden başka evlere izin almadan, seslenip selam vermeden girmeyin. Eğer düşünürseniz böyle hareket etmeniz sizin için hayırlıdır..." (Nur, 24:27)

C) "Ey iman edenler! Size bir fasık haber getirirse bilmeyerek bir topluluğa zarar verip yaptığınıza pişman olmamak için o haberin doğruluğunu araştırın." (Hucurat, 49:6)

D) "Kıyamet gününde insanların Allah nezdinde derecesi en kötü olanı, karı koca sırrını yayan kimsedir." (hadis-i şerif)

E) "Bir kimsenin evinin içine bakmak hiç kimseye helal değildir." (hadis-i şerif)

19. İnsan, yaşamı boyunca karşılaştığı çeşitli sorulara anlamlı cevaplar üretmeye çalışır. Nereden gelmiştir ve nereye gidecektir? Bu dünya yalnızca kendisinden mi ibarettir? Ölüm geri dönüşü olmayan bir yok oluş mudur? Bu türden sorulara anlamlı cevaplar dinden gelir. Din; dünyayı geçici bir durak ve bir imtihan vesilesi olarak niteler, hayatın bu dünyadan ibaret olmadığının ve gerçek yaşam yerinin ahiret yurdu olduğunun altını çizer. Bu durum, insana kendi gerçekliğini aşan daha büyük bir varoluş zemini sunar. Böylelikle de geleceğe yönelik belirsizlikten kurtulmuş olur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Ahireti kazanmanın yolunun bu dünyadan geçtiği

B) İnançsızlığın, insanı derin bir bunalıma sürükleyeceği

C) Ölümün, inananlar için sevinilecek bir şey olduğu

D) Dinin, insana hayatı anlamlandırma imkânı sunduğu

E) İnsanın, her şeyi aklıyla çözüme kavuşturamayacağı

20. İslam öncesi Arap toplumunda yaygın olan asabiyet anlayışı, bir kimsenin her durumda kabilesini desteklemesi anlamına geliyordu. Öyle ki kabilesinden biri haksız bir şekilde başka kabileden birine saldırdığında dahi kişi kendi kabilesinin yanında yer almak zorundaydı. Ancak İslam; bu konuda haklının yanında olmayı merkeze almış, kişinin kabilesinden biri yanlış yaptığında diğerlerinin bu yanlışa ortak olmamalarını emretmiştir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Toplumdaki yanlış kabullerin ortadan kaldırılması zordur.

B) İslam, insan ilişkilerinin temeline adaleti koymuştur.

C) Müslüman, her durumda yakınlarını desteklemelidir.

D) İslam, toplumsal ve kültürel ögelere önem verir.

E) İslam'a göre bireysel haklar toplumsal haklardan önce gelir.

Diğer sayfaya geçiniz.

21.-25. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

21. Bilgeliğe ermiş bir insan artık bilgi ile uğraşmaz çünkü zaten her şeyi biliyordur. Bilgisizler de ne bilgi ile uğraşırlar ne bilge olmaya özenirler. Peki bilgisizlik neden kötüdür? Cahil kişi güzellikten, iyilikten, akıldan yoksunken hepsini kendisinde toplamış sanır da ondan. Yoksun olduğunu bilmeyen kimse ne diye kendinde olmayanın peşine düşsün ki? O vakit, bilgeler de bilgisizler de düşmezse bilginin peşine, kimler düşer peki? İkisinin ortasında olanlar düşer elbette. Bilgelik en güzel şeylerden biri, sevgi de her güzelin sevgisi ise ister istemez bilgelik dostu kişi de filozoftur. Yani filozof bilgelerle bilgisizler arasındaki kişinin ta kendisidir.

Platon'un *Şölen* adlı eserinden derlenen bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Bilgiyi aramama konusunda bilge ve cahil birbirlerine benzerler.

B) Filozof, bilgeliğe sahip olmayan fakat onu arzulayan kişidir.

C) Cahil kişi iyinin ve güzelin farkına varamayandır.

D) Filozof zamanla bilgisini artırdıkça bilgeliğe erişir.

E) Filozofun cahilden en büyük farkı neyi bilmediğini bilmesidir.

22. İslam felsefesinde, özgürlük problemi "kader" ve "irade" ile olduğu kadar "akıl" kavramı ile de ele alınmıştır. Örneğin Maturidi, insanın akılla kendi davranışlarını seçtiğini, seçimlerini de iradesiyle eyleme geçirdiğini ve buna bağlı olarak davranışlarından sorumlu olduğunu öne sürmüştür.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) İnsan önceden belirlenen yazgısına göre eylemlerini gerçekleştirir.

B) İnsanın istediği gibi seçimlerini yapabileceği bir iradesi yoktur.

C) İnsan özgürlüğünün temeli akıldır.

D) İrade, verili seçenekler arasında seçim yapmaya ilişkindir.

E) İnsan, seçimlerinden sorumlu tutulamaz.

23. Ütopyalar, toplumsal ve siyasal düzenin sorunlu yanlarına işaret eden ve söz konusu sorunlara çözüm önerisi sunan kurgusal düzen tasarımlarıdır. Bu özellikleri nedeniyle düşünce tarihinde genellikle olumlu bir rolü olduğu düşünülen ütopyaların, öte yandan bazı açılardan eleştirilmesi de söz konusudur. Bu eleştirilerin başında ütopyaların, sundukları toplum modellerinin değişmez niteliklere sahip olarak kurgulanmaları nedeniyle aslında değişime kapalı ve dolayısıyla tarihsiz sistemler öngörmeleri gelir. Bu yüzden her ne kadar arzulanan bir yaşama işaret etse de ütopyalar bir yanıyla totaliter bir yapı örneği sergiler.

Bu parçada ütopyalarla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Durağan toplum modelleri oluşturmaları

B) Çözüm önerilerinin geçici olduğu

C) Gerçek hayatta uygulanmalarının zor olduğu

D) Öznel bakış açılarını yansıttığı

E) Bireysel özgürlükleri öne çıkardığı

24. Doğuştan ilkeler olsaydı bunların, çocuklarda yetişkinlerde olduğundan daha belirgin olması beklenirdi çünkü çocuklar yerel âdetlerden daha az etkilenmiştir ve daha az dünya deneyimine sahiptir. Çocuklarda böyle ilkeler bulunmadığına göre doğuştan getirilen herhangi bir mantık ilkesi de ahlak ilkesi de yoktur.

Bu parçada ileri sürülen görüş aşağıdaki filozoflardan hangisinin bilgi anlayışına uygundur?

A) Descartes B) Spinoza C) Kant

D) Platon E) Locke

25. Geleceğin geçmişe benzeyeceği varsayımı herhangi geçerli bir argümana dayandırılamaz. Tamamen alışkanlıktan kaynaklanır. Her şeyin geçmişte olduğu gibi davranacağını varsaymak için yeterli gerekçemiz yok. Evet, bir sonraki oturuşumda bu sandalyenin beni taşıyacağına, bırakmam hâlinde bu kalemin düşeceğine inanıyorum. Ancak şaşırtıcı bir gerçek daha var ki, o da sandalyenin kırılacağını, kalemin havada yükseleceğini varsaymam için de bir o kadar sebebim var.

Mantıkçı pozitivizmin bu parçada eleştirilen bilimsel yöntemleri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tümevarım - doğrulanabilirlik

B) Tümevarım - yanlışlanabilirlik

C) Analoji - yanlışlanabilirlik

D) Tümdengelim - yanlışlanabilirlik

E) Tümdengelim - doğrulanabilirlik

SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.
TEMEL MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

2020 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

27-06-2020

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. E
2. E
3. B
4. D
5. C
6. B
7. A
8. D
9. D
10. C
11. E
12. C
13. B
14. E
15. D
16. B
17. A
18. C
19. D
20. B
21. D
22. C
23. A
24. E
25. A

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Doğu Roma İmparatorluğu'yla Avrupa Hunları arasında 434 yılında yapılan Margos Antlaşması'nın,

- Doğu Roma bundan sonra Hunlara bağlı kavimlerle antlaşmalar yapmayacak,
- Doğu Roma, Hunlardan kaçanlara sığınma hakkı vermeyecek,
- Ticari münasebetler yine belirli sınır kasabalarında devam edecek,
- Doğu Roma'nın ödediği yıllık vergi iki katına çıkarılacak.

maddeleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Doğu Roma'nın, Avrupa Hunlarının siyasi üstünlüğünü kabul ettiğine

B) İki devlet arasındaki ekonomik ilişkilerin sürdürüleceğine

C) Avrupa Hunlarının kendilerine yönelik ittifakları engellemeye çalıştığına

D) Doğu Roma'ya uygulanan maddi yaptırımın artırıldığına

E) Akdeniz ticaretinin Avrupa Hunlarının kontrolüne girdiğine

2. Malazgirt Zaferi öncesinde Alp Arslan, Bizans İmparatoru Diyojen'e elçi göndererek barış teklifinde bulunmuştur. Selçukluların savaşmaktan çekindiğini düşünen Diyojen: "*Ben üstün ve kudretli durumuma çok para ve çaba harcayarak eriştim. Barış ancak Selçuklu başkenti Rey'de olur. ... Biz İsfahan'da kışlayacağız, atlarımız ise Hemedan'da.*" demiştir. Buna karşılık Türk elçisi ise: "*Hayvanlarınız Hemedan'da kışlayabilir fakat sizin nerede kışlayacağınızı bilemem.*" şeklinde cevap vermiştir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Selçuklu Devleti'nin Anadolu'ya doğru genişlediğine

B) Bizans'ın İslam şehirlerine sahip olmak istediğine

C) İki devlet arasında diplomatik girişimlerin bulunduğuna

D) Türklerin ilerleyişine karşı Haçlı Seferleri'nin başladığına

E) Selçuklu Türklerinin Bizans ile savaşı göze aldığına

3. Osmanlı Devleti'nde bir padişah tahta çıktığında beylerbeyleri, sancakbeyleri ve kadılara genellikle aşağıdaki ifadeleri içeren bir ferman gönderilirdi: "*Allah'ın yardımıyla saltanat benim oldu. Bugün vezirler, ulema ve büyük küçük bütün makam sahiplerinin ittifakıyla bana atalarımdan kalan sultanlık tahtına oturdum. Adıma hutbe okunmuş ve sikke kesilmiştir. Bu fermanı alır almaz bütün kent ve kasabalarda halka cülusum bildirilsin...*"

Bu fermandaki ifadelere göre Osmanlı Devlet yönetimiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Aristokratik bir yönetim biçimi söz konusudur.

B) Egemenlikle ilgili birtakım semboller bulunmaktadır.

C) Meşruiyet açısından ulemanın görüşüne dikkat edilmektedir.

D) Hükümdar değişikliğini reayanın öğrenmesine önem verilmektedir.

E) İlahi kaynaklı bir egemenlik anlayışı vardır.

4. Mustafa Kemal, 1920 yılında TBMM'de yapmış olduğu bir konuşmada: *"Efendiler! Dalgalı, düzensiz ve komutasız bazı savaşlardan sonra bildiğiniz üzere Gediz'de yenildik."* ifadesini kullanmıştır.

Mustafa Kemal'in bu sözü, TBMM'nin aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmesinde etkili olmuştur?

A) İstanbul Hükûmetinin yaptığı işlemlerin geçersiz sayılması

B) İstiklal Mahkemelerinin kurulmasıyla ilgili kanunun çıkarılması

C) İtilaf Devletleri ile yapılacak barış görüşmelerine heyet gönderilmesi

D) Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun kabul edilmesi

E) Kuvayımilliye'den düzenli orduya geçilmesinin sağlanması

5. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun 7. maddesi, "Dinî hükümlerin yerine getirilmesi, yasaların konulması, değiştirilmesi, kaldırılması, antlaşma ve barış yapılması, savaş kararı verilmesi gibi temel haklar Büyük Millet Meclisine aittir." şeklindedir.

Bu bilgiler doğrultusunda Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Laik bir yapıda olduğuna

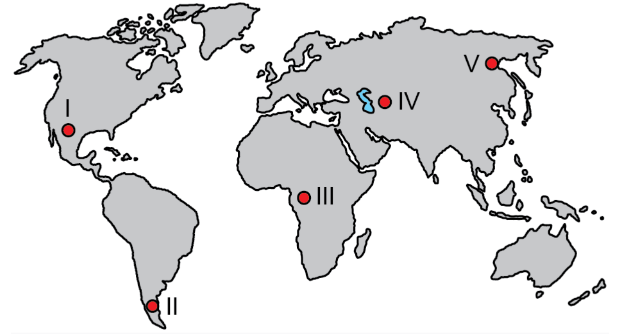
B) Yeni bir devlet teşkilatı oluşturduğuna

C) Geçici olarak toplandığına

D) Kabine sistemini uyguladığına

E) Güçler ayrılığı ilkesini benimsediğine

6. Aşağıdaki haritada beş yer numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu yerlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) I numaralı yerde 21 Haziran'da gece süresi gündüz süresinden daha kısadır.

B) II numaralı yerde 21 Haziran'da gündüz süresi III numaralı yerden daha kısadır.

C) III numaralı yerde yıl boyunca, gece ve gündüz arasındaki süre farkı diğerlerine göre daha azdır.

D) IV numaralı yerde 21 Aralık'tan sonra gündüz süreleri uzamaya başlar.

E) V numaralı yerde 21 Mart'ta gündüz süresi diğerlerinden daha uzundur.

7. Türkiye'de yer alan göllerin özellikleri ile ilgili,

I. Ülke genelinde dengeli bir dağılıma sahiptir.
II. Yükseklikleri, batıdan doğuya doğru genellikle artmaktadır.
III. Bazıları taşımacılık yapmaya elverişlidir.
IV. Tamamı tektonik aktivitelere bağlı olarak gelişmiştir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

8. Aşağıdaki haritada Akdeniz İklimi'nin yeryüzündeki dağılışı kırmızı renkle gösterilmiştir.

Bu iklimin görüldüğü alanların aşağıdaki bölgelerden hangisi ile benzer dağılışa sahip olması beklenir?

A) Yoğun nüfus bölgeleriyle

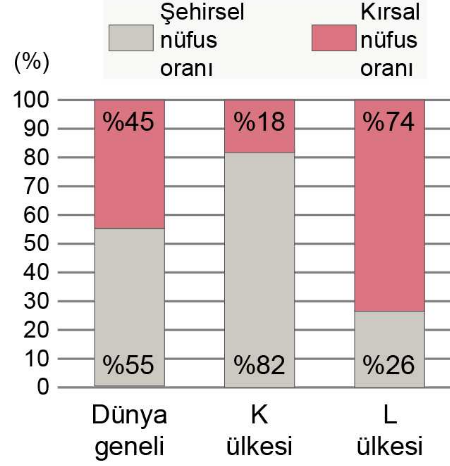
B) Turunçgil üretim bölgeleriyle

C) Sel ve taşkın bölgeleriyle

D) Yüksek gelire sahip bölgelerle

E) Yoğun sanayi bölgeleriyle

9. Aşağıdaki grafikte şehirsel ve kırsal nüfus oranlarının dünya geneli, K ve L ülkelerindeki ortalama durumu gösterilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) K ülkesinin şehirsel nüfus oranı, dünya geneli şehirsel nüfus oranından yüksektir.

B) L ülkesinin kırsal nüfus oranı, dünya geneli kırsal nüfus oranından yüksektir.

C) K ülkesinin kırsal nüfus oranı hem dünya geneli hem de L ülkesinin kırsal nüfus oranından düşüktür.

D) Dünya geneli şehirsel nüfus oranı, L ülkesinin şehirsel nüfus oranından yüksektir.

E) Dünya genelinde en az kırsal nüfus oranına sahip ülke K'dir.

10. I. Deniz tabanında tortulanma oluşumu
II. Volkanik aktivite sonucu gelişen sismik hareketlilik
III. İklim değişikliği sebebiyle artan kuraklık
IV. Kar erimeleri sonucu toprağın suya doygun hâle gelmesi

Yukarıdakilerden hangileri kütle hareketlerine yol açan faktörler arasında gösterilebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

11. Kimileri felsefenin geçmişe takılıp kaldığını ve binlerce yıldır aynı soruları sorduğunu, buna karşın bilimin, durmaksızın ilerlediğini ve insanların hayatında köklü değişikliklere neden olduğunu, teknolojik gelişmeler bir yana yeme içme alışkanlıklarını bile farklılaştırdığını düşünmekte. Oysa felsefe, bilimler gibi dinamik bir şekilde ilerlemez belki ama güncel olandan da bağını hiçbir zaman koparmaz. Çağdaş düşünürlerin "İyi nedir?" gibi geleneksel sorunlar üzerine düşünmeyi sürdürürken aynı zamanda bilimin uğraştığı yapay zekâ, insan klonlama, paralel evrenler gibi konuları da felsefi olarak ele almaları bunun en önemli kanıtıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Felsefe bilimle karşılaştırıldığında tümüyle durağan bir yapıya sahiptir.

B) Felsefe insana ve doğaya dair her konu ile ilgilenmektedir.

C) Günümüzde felsefe de bilim kadar teknolojik gelişime katkı sağlamaktadır.

D) Bilimsel bilgi tekrarlanabilen, sistemli ve düzenli bir bilgidir.

E) Bilim daha çok cevaplarla uğraşırken felsefe sorulara odaklanır.

12. Da Vinci'nin *Mona Lisa* adlı tablosunun ne ifade ettiğini anlayabilir veya anlayamayabiliriz. Oysa Ağrı Dağı'nı veya Abant Gölü'nü anlamak ya da anlamamak gibi bir durum söz konusu olamaz. Bu ve benzeri doğa varlıkları çirkin veya güzel bulunabilir ama bir sanat yapıtı gibi anlaşılıp yorumlanmaları düşünülemez. Bir dağ görüntüsünden farklı olarak bir dağ resmi için her zaman "Bu resim şunu ifade ediyor." denilebilir. Çünkü sanat eserinin bir konusu vardır ve bir anlam içerir.

Bu parçaya göre bir nesneyi sanat eseri yapan özellik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir şeyin temsili olması

B) Bir duygunun dışavurumu olması

C) Sanat otoriteleri tarafından onaylanması

D) İç dünya deneyimi yaşatması

E) Belli bir biçime sahip olması

13. Platon, *Menon* diyaloğunda Sokrates'in okuma yazma bilmeyen bir köleye bir geometri problemini nasıl çözdürdüğünü anlatır. Sokrates bilerek geometri sorusunu seçmiştir çünkü bu tür bir problem duyu bilgisi ile çözülemez. Sokrates için bu durumun açıklaması şöyledir: Köle daha önce bilmediği veya bilmediğini sandığı bir şeyi bilmektedir. Buna göre ruh bedene hapsolmadan önce idealar evrenindeyken idealarla tanışıklık içindedir ancak bedene hapsolduğunda ideaların bilgisini unutmuştur. Köle çevresindeki şeyleri görerek bir zamanlar sahip olduğu şimdi ise gizil olarak bulunan yetkin bilgiyi yeniden kazanmış ve problemi çözmüştür.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Bilmek, sadece bir anımsama sürecidir.

B) Önce duyulardan geçmemiş hiçbir şey zihinde bulunmaz.

C) Bilgi hem aklın hem de deneyimin ürünüdür.

D) Zihin, üzerine hiçbir şey yazılmamış boş bir levhadır.

E) Bilgi, duyu deneyiminden elde edildiği için aposterioridir.

14. Siyaset felsefesinde Platon ve Aristoteles'ten itibaren devlet doğal bir kurum olarak kabul edildiğinden Antik Çağ ve Orta Çağ felsefelerinde "Devlet nasıl ve ne şekilde var olmuştur?" sorusu filozofları birinci dereceden ilgilendirmemiştir. Modern felsefenin şekillendiği 17. yüzyılda görülen dinî ve siyasî otoriteler arasındaki rekabetin ilerlemesi, Coğrafi Keşifler ve nüfus artışı, yeni toplumsal sınıfların ortaya çıkışı gibi etmenler neticesinde devletin kuruluşu ve mahiyeti problemi ortaya çıkmıştır. Bu yüzyılda özellikle T. Hobbes, J. Locke ve J. J. Rousseau gibi filozoflar devletin nasıl var olduğu problemi ile ilgili merkezî bir kavram üzerinde durmuşlardır.

Bu parçada sözü edilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Egemenlik

B) Doğa Durumu

C) Toplum Sözleşmesi

D) İktidar

E) Hak

15. Herhangi bir şeyi üretirken önce onu zihnimizde tasarlar, sonra da bu tasarıyı hayata geçiririz. Mesela bir masa yapacaksak yapacağımız masanın biçimini kafamızda önceden oluştururuz. Nihayetinde o şey bir "masa" olacaktır, "sandalye" değil. Ama insanın varlığı söz konusu olduğunda durum değişir. O önceden belirlenmemiştir. Korkak bir insan, doğuştan korkak değildir; kendi yaşamındaki yapıp ettikleri ile korkak bir insan hâline gelmiştir.

Bu parça Sartre'ın varoluşçu düşüncesindeki hangi noktayı vurgulamaktadır?

A) Kişi yaptığı şeyleri sorumluluk duygusuyla yapmalıdır.

B) Seçimlerimiz ile özgürlüğümüz arasında bir bağlantı vardır.

C) Varoluş bir iç sıkıntısı duygusunu beraberinde getirir.

D) İnsan şöyle veya böyle var olur, sonra özünü kurar.

E) Var olabilen tek varlık insandır.

16-20. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

16. İbadet, insanın Allah'a bağlılığının bir göstergesidir. İbadetin, gösterişten uzak bir biçimde, yalnız Allah'ın emrini yerine getirmek ve O'nun rızasını kazanmak için yapılması gerekir. Böylece ibadet; insanın Allah'a olan inancını pekiştirir, O'na olan sevgisini arttırır, ahlakın olgunlaşmasına ve kötü huyların terk edilmesine yardımcı olur. İnsanın çeşitli sıkıntılarla karşılaşıp ümitsizliğe düştüğü durumlarda kişiye tahammül gücü kazandırır. Ayrıca ibadet eden kişi, ahirette hesaba çekileceğini bildiği için davranışlarını buna göre düzenler.

Bu parçaya göre ibadetlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İnsanda fıtri bir şekilde bulunur.

B) Samimi olarak yerine getirilmesi gerekir.

C) İnsana manevi yönden katkı sağlar.

D) İnsanın sabır ve direnç kapasitesini arttırır.

E) İnsanda sorumluluk bilincinin oluşumuna yardımcı olur.

17.
- "Allah'ın göklerde ve yerdeki (nice varlık ve imkânları) sizin emrinize verdiğini, nimetlerini açık ve gizli olarak size bolca ihsan ettiğini görmediniz mi?" (Lokman, 31:20)
- "Biz, hakikaten insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık. Onları (çeşitli nakil vasıtaları ile) karada ve denizde taşıdık. Kendilerine güzel güzel rızıklar verdik. Yine onları, yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık." (İsra, 17:70)

Bu ayetlerde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Varlıklar içerisinde insanın özel bir yeri olduğu

B) Verilenlere karşı insanın şükretmesi gerektiği

C) İnsanın Allah'a ibadet etmek amacıyla yaratıldığı

D) İnsanın doğadaki imkânları dilediği gibi kullanabileceği

E) Davranışlarından dolayı insanın hesaba çekileceği

18. Türklerin İslam'ı benimsemesinde bazı şahsiyetlerin önemli katkıları olmuştur. Bunlardan biri Osmanlı Devleti Dönemi'nde esnaf arasında saygın bir yer edinerek esnafın piri olarak şöhret bulmuştur. Onun sayesinde demircilik, marangozluk ve deri işlemeciliği gibi meslekler gelişmiştir. Kuruluşunda öncülük ettiği teşkilat aracılığıyla ilim ve bilgiyi insanların hizmetine sunmuş, yetimlerin ve yoksulların sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamıştır.

Bu parçada sözü edilen şahsiyet aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hacı Bayram Veli
B) Hacı Bektaş Veli
C) Mevlana
D) Yunus Emre
E) Ahi Evran

19. Dua, insanın Rabbi ile olan irtibatı anlamına gelmektedir. Allah Kur'an-ı Kerim'de "... Bana dua edin kabul edeyim ..." (Mümin, 40:60) buyurmak suretiyle bu irtibatın sürekli olarak canlı tutulmasını istemekte ve sadece kendisine dua edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Adabına riayet edilerek ve gönülden yapılan dualar karşılıksız kalmayacaktır. Duanın sonucunu beklerken acele etmemek, sadece zor zamanlarda değil bir nimete ulaşıldığında da dua etmek ve yapılan duaların hayırlı işlere yönelik olmasına da dikkat etmek gerekmektedir.

Bu parçada dua adabına dair aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) İhlas ve samimiyet ile dua etmeye
B) Sabırla duaya devam etmeye
C) İyi ve güzel şeyleri talep etmeye
D) Belirli durumlarda dua etmeye
E) Yalnızca Allah'tan istemeye

20. "Ey iman edenler! Bir topluluk bir diğerini alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. ... Birbirinizi karalamayın, birbirinizi (kötü) lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fasıklık ne kötü bir namdır! Kim de tövbe etmezse işte onlar zalimlerin ta kendileridir. Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin ayıplarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz! Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah tövbeyi çok kabul edendir, çok merhamet edendir." (Hucurat, 49:11-12)

Bu ayetlerde aşağıdaki kötü davranışların hangisinden <u>bahsedilmemiştir</u>?

A) Dedikodu yapmak
B) Küçümsemek
C) Kusur aramak
D) İsyan etmek
E) Hile yapmak

21-25. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

21. Copernicus, modern bilimsel devrimin sembolü hâline gelmiş olan eserinin ön sözünde şu ifadelere yer verir: “İtinalı ve hünerli bir gözlemle göksel hareketlerin kaydını tutmak bir astronomun görevidir. Yine astronom, geometrinin prensiplerinden yararlanarak sadece geçmiştekiler için değil gelecekteki benzer hareketler için de doğru hesaplar yapar. Bu kitaptaki tezlerin imkân dâhilinde olması bile gerekmiyor, gözlemlere uyan bir hesap sunmaları ve bu hesapların isabetli çıkması kâfidir.” Bu ifadeler, modern bilimsel devrimin temelinde çok daha eski bir felsefi problemin bulunduğunun göstergesidir.

Bu parçada sözü edilen felsefi problem aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

A) Bilen - bilinen ayrımı

B) Doğruluk - gerçeklik ayrımı

C) Varlık - varoluş ayrımı

D) Gerçek varlık - ideal varlık ayrımı

E) Madde - biçim ayrımı

22. Bir şey iki yolla kavranabilir: İlki mahiyetin akılla kavranması, ikincisi ise ona uyan örneklerle hayal edilmesidir. İkna da iki şekilde olur: İspatlarla veya inandırma yoluyla. Felsefe, varlıkların anlamlarının akılla kavranıp ispatlarla doğrulanmasından edinilen bilgileri içerir. Din ise bu anlamların uygun örneklerle hayal edilmesinden ve hayal edilenlere dair doğrulamanın inandırma yoluyla yapılmasından edinilen bilgileri içerir. Yani her ikisinin ele aldığı konular birdir. Ancak felsefenin ispat sunduğu yerde din ikna edici şeyler ortaya koyar.

Farabi’nin bu görüşlerinden aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Her iki alan, kendine özgü araştırma konusuna sahiptir.

B) Din, inancı temellendirme; felsefe, varlığın bilgisine ulaşma amacındadır.

C) Felsefe ve din, aynı hakikate farklı şekillerde ulaşan alanlardır.

D) Felsefenin doğrularıyla dinin doğruları birbirinden bağımsızdır.

E) Felsefenin akılla ulaşamadığı hakikate din inançla erişir.

23. Aristoteles’e göre, kişinin erdemli bir yaşam sürebilmesi iki aşırı uçtan kaçınmasıyla mümkündür. Örneğin bir erdeme gönderme yapan “cesur” sıfatını her şeye düşüncesizce atılan bir kişiye yükleyebilir miyiz? Peki tam da yapılması gereken şeyi, yapılması gereken anda yapmaktan korkan bir kişiye cesur diyebilir miyiz? Aynı durum cömertlik için de söz konusudur: Cimri bir kişi kadar, savurgan bir kişi de cömert değildir.

Bu parçada Aristoteles’in erdem anlayışındaki hangi kavram üzerinde durulmaktadır?

A) Vicdan

B) Ahlaki sorumluluk

C) Eylem özgürlüğü

D) Altın orta

E) Adaletli olma

24. Tümeller problemi, Orta Çağ felsefesinin merkezî problemlerinden biri olmuştur. Augustinus, tümellerin ayrı birer varlık olarak Tanrı’nın zihninde olduğunu savunurken; Aquinalı Thomas, onların tek tek varlıkların içinde, varlıklarla beraber mevcut olduklarını öne sürmüştür. Ockhamlı William ise tümellerin kendi başlarına var olmadıklarını, soyutlama ve genellemelerden ibaret olduklarını iddia etmiştir.

Buna göre Ockhamlı William’ın düşüncelerine aşağıdakilerden hangisi uygundur?

A) Herhangi bir davranışın adil olup olmadığı “adalet” kavramına göre belirlenir.

B) Adil bir davranış kendi içinde “adalet” kavramını içerir.

C) “Adalet”, adil bulunan davranışlar arasındaki benzerliklere göre dilde tanımlanır.

D) Hiç kimse adil davranmasa bile “adalet” diye bir şey vardır.

E) “Adalet” kavramı, tek tek adil davranışlar hiç var olmasa da bilinebilir.

25. Felsefe hep “hakikat”in peşinde olmuştur. Hakikat, kimi zaman dünyanın görünüşlerinin altında yatan düzen kimi zaman da bu görünüşlerin ötesinde, sadece rasyonel düşünce ile ulaşılabilecek olan ideal bir yapı olarak düşünülmüştür. Her iki durumda da hakikat orada durmakta ve özne tarafından keşfedilmeyi beklemektedir. Özne; gözlem veya uslamlama yoluyla hakikate ulaşabilir. Oysa Nietzsche’ye göre hakikat özne tarafından keşfedilen değil, icat edilen bir şeydir. Dolayısıyla öznenin konumuna göre farklı şekillerde ortaya çıkabilir. Özne, hakikate ulaşma çabası içinde fenomenleri yorumlar ve yorum tanımı gereği öznenin bulunduğu konumdan bağımsız değildir.

Buna göre Nietzsche’nin “hakikat**” anlayışıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

A) Hakikate ancak rasyonel düşünceyle ulaşılabilir.

B) Özneden bağımsız, mutlak bir hakikatin varlığından bahsedilemez.

C) Hakikat görünüşlerin arkasındaki değişmez ilkedir.

D) Mutlak hakikate ancak büyük çabalarla ulaşılabilir.

E) Hakikat, gözlem ve uslamlama yapılmadan keşfedilemez.

SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.
TEMEL MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

2021 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

26-06-2021

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. E
2. D
3. A
4. E
5. B
6. E
7. C
8. B
9. E
10. D
11. B
12. A
13. A
14. C
15. D
16. A
17. A
18. E
19. D
20. E
21. B
22. C
23. D
24. C
25. B

1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. X. yüzyılda Turfan'a gelen Çin elçisi, Uygurlar hakkında şu ifadelerde bulunmuştur: "Onların devletinin içinde fakir insan azdır. Yiyeceği olmayanlara da devlet tarafından yardım edilir. Birçokları yüz yaşına kadar yaşar. Olgunluk çağına erişmeden ölenlere pek rastlanmaz."

Bu bilgiye göre Uygurlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Orta Asya'da egemenlik kurduklarına

B) Sosyal devlet anlayışını benimsediklerine

C) Konar-göçer yaşam tarzının yaygın olduğuna

D) Komşularıyla diplomatik ilişkiler kurduklarına

E) Toplumun refah seviyesinin yüksek olduğuna

2. Türklerin Müslümanlığı kabul etmesi önemli bir tarihsel olgudur. Bu sürecin başlangıç yılları Hz. Muhammed Dönemi'ne kadar uzanmaktadır. Bazı yeni araştırmalar, sahabe arasında birçok Türk'ün de bulunduğunu ortaya koymuştur.

Bu bilgiyle Türklerin İslamlaşma süreciyle ilgili;

I. İslam'ın ilk yıllarından itibaren başladığı,

II. Hz. Muhammed'i gören Türklerin bulunduğu,

III. İslamlaşmanın kısa zamanda tamamlandığı

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II

D) I ve III E) II ve III

3. Osmanlı Beyliği'nin kurucusu olan Osman Gazi bir boy beyidir. Özellikle XIII. yüzyıl başlarındaki Moğol istilasından kaçan çok sayıda Oğuz boyu, Anadolu'nun farklı bölgelerine dağılmışlardır. Ertuğrul Gazi'ye bağlı olan boylar da Anadolu Selçukluları tarafından Bizans'a sınır olan Söğüt ve Domaniç bölgesine gönderilmiştir.

Bu bilgiden hareketle aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Moğol istilası, Anadolu'daki siyasi düzeni bozmuştur.

B) Osmanlı Beyliği, Kuzeybatı Anadolu'da kurulmuştur.

C) Oğuzlar, Anadolu'nun Türkleşmesinde etkili olmuştur.

D) Anadolu'da büyük göç hareketleri yaşanmıştır.

E) Moğollar, Anadolu'nun uç bölgelerinde kalıcı egemenlik kurmuştur.

4. Sivas Kongresi'nde Mustafa Kemal Paşa başkanlığında ülkenin tamamını temsil etmek üzere Heyet-i Temsiliye oluşturulmuştur. TBMM'nin açılmasına kadar varlığını sürdüren Heyet-i Temsiliye, bir yürütme organı gibi çalışmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, Heyet-i Temsiliye'nin yürütme organı olarak yaptığı çalışmalardan biridir?

A) Millî cemiyetlerin birleştirilmesi

B) İstiklâl Mahkemelerinin kurulması

C) Ali Fuat Paşa'nın Kuvayımilliye birliklerine komutan atanması

D) *İrade-i Millîye* gazetesinin yayımlanması

E) Amerikan manda ve himayesinin kesin bir dille reddedilmesi

5. Mustafa Kemal Paşa, 1 Mart 1922 tarihinde TBMM'de yaptığı konuşmada, "Hükûmetin en verimli ve en önemli görevi millî eğitim işidir. Bu işte başarı sağlayabilmek için milletimizin durumuna, sosyal ve hayati ihtiyaçlarına, çevrenin şartlarına ve yüzyılın gereklerine uygun bir program izlenmelidir." demiştir.

Mustafa Kemal'in bu ifadesinden eğitimin;

I. milliyetçilik ilkesini barındırması,

II. toplumun ihtiyaçlarını karşılaması,

III. çağdaş değerler üzerine inşa edilmesi

durumlarından hangilerini taşıması gerektiği söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

6. Türkiye ile Güney Kore arasındaki siyasi, ticari ve askerî ilişkilerin günümüzdeki yeri hakkında haber izleyen bir kişi; Türkiye'nin ve Güney Kore'nin dünya üzerindeki yerini, komşularını, birbirlerine uzaklıklarını ve aralarında hangi ülkelerin bulunduğunu merak ettiği için atlastaki haritalara bakmak istemiştir.

Bu kişinin aşağıdaki haritalardan hangisini incelemesi amacına uygundur?

A) Dünya Siyasi Haritası

B) Orta Doğu Ülkeleri Siyasi Haritası

C) Güneydoğu Asya Siyasi Haritası

D) Güney Kore Siyasi Haritası

E) Türkiye Siyasi Haritası

7. Karstik bölgelerde topoğrafya yüzeyinde birbirine yakın çok sayıda dolinin bir arada bulunması delikli karst olarak tanımlanırken, tropikal bölgelerde koni şekilli karstik tepelerin yaygın olarak bulunması ise kuleli karst olarak adlandırılmaktadır.

Bu yer şekillerinin oluşumunu, gelişimini ve dağılışını inceleyen coğrafyanın alt dalı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Klimatoloji B) Oseonografya

C) Jeomorfoloji D) Kartografya

E) Biyocoğrafya

8. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanlardan hangilerinin, tundra ikliminin görüldüğü alanlar esas alınarak oluşturulacak doğal bölge sınırları içinde yer alması beklenir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

Diğer sayfaya geçiniz.

9. Bir araştırma için yapılan ankete katılanlar, yaptıkları işler hakkında şu bilgileri vermiştir:

I. Katılımcı: Bir lisede öğretmen olarak görev yapıyorum.

II. Katılımcı: Kendi arazimde seracılık yapmaktayım.

III. Katılımcı: Uluslararası bir yazılım şirketinde müdürüm.

IV. Katılımcı: Bir otobüs firmasında şoförüm.

V. Katılımcı: Bir tekstil fabrikasında işçiyim.

Bu bilgilere göre hangi katılımcının ikincil ekonomik faaliyet grubunda yer alan bir işte çalıştığı söylenebilir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde afet oluşturabilecek büyüklükte; deprem, volkanik patlamalar ve orman yangınlarının tümünün görülme olasılığı yüksektir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Felsefi soruların net ve değişmez yanıtları, herkese uygulanabilecek hazır reçeteleri yoktur. Bu soruların kişilerin kendileri tarafından sorulup yine kendileri tarafından, kendileri için yanıtlanmaları gerekir. Örneğin hangi eğitim türüyle hangi mesleğin doğanıza daha uygun düşeceğini belirleyip kendinizi daha iyi tanıyabilmek için gençlik psikoloğundan yardım alabilirsiniz. Fakat “eğitimin ne olduğu” veya “insanların kendilerine, ailelerine ve ülkelerine karşı ne gibi sorumlulukları bulunduğu” veya “sorumluluğun ne olduğu” soruları, bir uzman tarafından gereği gibi yanıtlanamaz. Bu soruları sadece felsefe yardımıyla yanıtlayabiliriz.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir felsefe sorusu değildir?

A) Seninle aynı şeye bakıyoruz ama aynı şeyi mi görüyoruz?

B) Bir davranış bugün iyi yarın kötü olarak değerlendirilebilir mi?

C) İdeal şartlar sağlandığında bir devlet düzeni nasıl olmalıdır?

D) Kırmızı ışık yanınca herkes bekliyor ben de beklemeli miyim?

E) Bu filmi eleştirmenler beğendi diye ben de beğenmek zorunda mıyım?

12. 1977 yapımı *Annie Hall* adlı filmde, depresyondaki küçük bir çocuğu annesi doktora götürür. Anne doktora durumu “Okuduğu bir şey yüzünden böyle oldu.” diyerek açıklar. Çocuk sıkıntısını doktora anlatmaya “Evren genişliyor!” cümlesiyle başlayınca anne çileden çıkar ve sesini yükselterek: “Sen Brooklyn’desin ve Brooklyn’in genişlediği falan yok.” der.

Bu parça felsefi açıdan ele alınırsa annenin düşünceleri aşağıdaki yaklaşımların hangisiyle ilişkilendirilebilir?

A) Varlık alanında çokluğun değil tek bir tözün esas olduğunu savunan monizm

B) Dünyaya ilişkin bilgimizin sadece deneyimden gelmediğini savunan rasyonalizm

C) Var olan her şeyin maddeden oluştuğunu söyleyen materyalizm

D) Soyut irdelemeler yerine sonuç ve yarar kavramlarını kullanan pragmatizm

E) Bilimsel bilgiyi ve aklı diğer düşünsel yöntemlere yeğleyen pozitivizm

13. Augustinus, “Mutlak olarak iyi olan ve her şeye gücü yeten bir Tanrı kötülükleri neden yaratmıştır?” sorusuna “Tanrı kötülüğü yaratmadı çünkü kötülük bir ‘şey’ değil, bir şeyin yokluğu ya da noksanlığıdır.” diyerek cevap verir. Örneğin yalancılıktaki kötülük dürüstlüğün noksanlığından kaynaklanır. “Peki Tanrı neden dünyayı, içinde kötülüklerin olmasına izin vererek yaratmıştır?” sorusuna ise insanların akıllı varlıklar olduğu düşüncesi ve özgür irade kavramı ile açıklık getirmektedir. Ona göre Tanrı’nın kendisine bahşettiği özgürlüğü insanın yanlış ve kötü bir iradeyle kullanması, tüm ahlaki kötülüklere neden olmaktadır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) İnsan özü itibariyle eylemlerinde iyiye yönelen bir varlıktır.

B) Evrendeki işleyiş Tanrı müdahalesinden bağımsızdır.

C) İyiliğin var olabilmesi için kötülüğün de var olması gerekir.

D) Tanrı, kötülüğü insanları sınamak için yaratmıştır.

E) İnsan, eylemlerinin belirleyicisi ve mutlak sahibidir.

14. Bitkinin çiçek açmasıyla tomurcuğun kaybolması gibi meyvenin kendini göstermesiyle çiçek de yitip gider. Sanki bitkinin varoluşu gibi görünen çiçekler aslında ağacın gerçek amacı olan meyveye götüren bir aşamadır. Bitkinin bu biçimleri aynı anda bir arada bulunmaz ve birbirlerinin yerini alarak gerçekleşir. Organik birliğin birer anı olan bu aşamalar, bütün içinde birbirleriyle çatışma hâlinde olmadıkları gibi tersine her biri aynı ölçüde gereklidir. Bu bir arada, eşit olarak bulunma zorunluluğu ise bütünü yani bitkinin yaşamını oluşturur.

Hegel’in bu düşüncelerinden hakikat konusunda aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Hakikati anlamak için oluşumun ilk aşamasına odaklanılmalıdır.

B) Bir şeyin hakikati, onun yalnızca anlık bir durumundan türetilemez.

C) Hakikatin oluşumsal aşamaları birbirine bağlı değildir.

D) Bir nesnenin hakikati, özünde değişmeyen bir yapı arz eder.

E) Hakikat sadece temel parçaların bir araya gelmesinden oluşur.

15. Martin Heidegger’e göre fenomenoloji, her türlü desteksiz kurgulamalara, tesadüfi bulgulara, güya ispatlanmış kavramların devralınmasına, nesiller boyunca birer sorunsal zannedilen sözde sorulara karşı “şeylerin kendisine” dönmektir. Böylece fenomenoloji “kendini gösterenin” yani şeylerin bizatihi kendinden hareketle görünür kılınmasını ve anlaşılmasını amaçlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi fenomenolojik bakış açısını yansıtan bir örnektir?

A) Havanın yağmurlu olmasıyla kişinin kendini kötü hissetmesi doğru orantılıdır.

B) Herkesin bu konuda hemfikir olması meselenin açıklığa kavuştuğunu gösterir.

C) Masanın masa gibi olmasına ihtiyacım var, başkalarının güzel masa olmuş fikrine değil.

D) Günümüzde güvenilir ve doğru bilgiye ulaşabilmenin yolu sosyal medyadan geçiyor.

E) Eğitim hayatında başarılı olmak için daha az uyuyup daha çok çalışmak gerekir.

16 - 20. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

16. Hayat, ölüme doğru akıp giden bir yolculuktur. Bu yolculukta çeşitli duraklar ve bizi bekleyen çok yönlü sınavlar vardır. Benlik emanetini yüklenmiş olan insanın Allah tarafından bildirilenleri yerine getirme ve yasaklananlardan kaçınma gibi bir görevi vardır. Dünyada oyun ve eğlencenin yeri ve zamanı olsa da insanoğlu dünyaya bunlar için gönderilmemiştir; kulluk görev ve bilinci her şeyden daha önemlidir.

Bu parçada insanın hangi özelliğine vurgu yapılmıştır?

A) Akıllı olmasına

B) Sınırlı bir varlık olmasına

C) Gelişen bir varlık olmasına

D) Sorumluluk sahibi olmasına

E) Özgür bir varlık olmasına

17. İslam dini, Allah-insan ilişkisini yalnızca birtakım inanç esaslarıyla sınırlı tutmayıp insanı Allah'a daha çok yaklaştıran bazı somut davranışlar önerir. Dinin inanç boyutunda kalmayıp gözlemlenebilir ve yaşanabilir hayat tarzı hâline gelmesini sağlayan bu davranışlar çeşitli ibadet ve dualardır. İbadet ve dualar, sadece Allah'a ulaşmak için yapılan bazı sembolik davranış ve hareketlerle sınırlı tutulmamıştır. Dünya hayatının her yönüyle ibadet hâline dönüştürebilmesi için her davranışa sevap-günah gibi uhrevi bir hüküm bağlanmıştır. “Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar...” (Al-i İmran 3:191) ayeti de bu düşünceyi desteklemektedir. Sonuç olarak Müslümanların dünya hayatındaki nihai amaçlarının Allah'a ve O'nun rızasına kavuşmak olduğu söylenebilir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) İbadetlerin kapsamının geniş olduğu

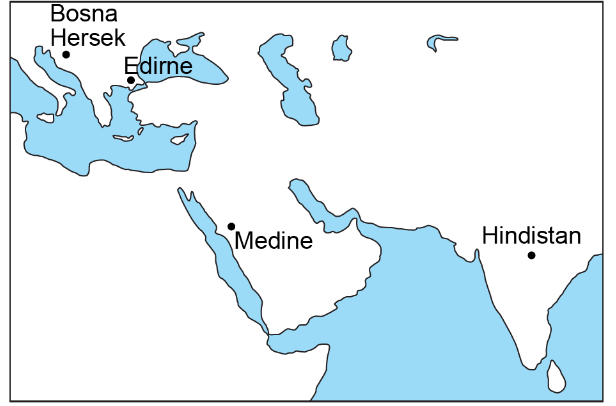
B) Dinin ibadet boyutunun inanç boyutunu tamamladığı

C) Her davranışın ibadet yönünün olabileceği

D) İbadetlerin amacının şükretmek olduğu

E) Dinin, insan ve toplum hayatına yansıyan boyutlarının olduğu

18.

Haritada belirtilen yerleri gezen birinin İslam sanatına ait aşağıdaki eserlerden hangisini görmesi <u>beklenemez</u>?

A) Mostar Köprüsü

B) Elhamra Sarayı

C) Mescid-i Nebi

D) Selimiye Camii

E) Tac Mahal

19. Tahkiki iman delillere, bilgiye, araştırma ve kavramaya dayalı imandır; evreni ve yaratılışı incelediği, din hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olduğu için güçlüdür. Bu tür bir iman da Kur'an-ı Kerim'de tavsiye edilmektedir.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu parçada açıklanan görüşü desteklemektedir?

A) "İbrahim, Güneş'i doğarken görünce de "İşte benim Rabbim! Bu daha büyük" dedi. O da batınca (kavmine dönüp) "Ey kavmim! Ben sizin Allah'a ortak koştuğunuz şeylerden uzağım." dedi. "Ben, hakka yönelen birisi olarak yüzümü, gökleri ve yeri yaratana döndürdüm..." (Enam, 6:78-79)

B) "Allah'a ve ahiret gününe iman edenler, mallarıyla ve canlarıyla cihat etmekten muaf tutman için senden izin istemezler. Allah, kendine karşı gelmekten sakınanları çok iyi bilendir." (Tevbe, 9:44)

C) "İsrailoğullarını denizden geçirdik. Firavun da, askerleriyle birlikte zulmetmek ve saldırmak üzere, derhal onları takibe koyuldu. Nihayet boğulmak üzere iken 'İsrailoğulları'nın iman ettiğinden başka hiçbir ilah olmadığına inandım. Ben de Müslümanlardanım.' dedi." (Yunus, 10:90)

D) "Allah'ın, göğsünü İslam'a açtığı, böylece Rabbinden bir nur üzere bulunan kimse, kalbi imana kapalı kimse gibi midir? Allah'ın zikrine karşı kalpleri katı olanların vay hâline! İşte onlar açık bir sapıklık içindedirler." (Zümer, 39:22)

E) "... Onlar o gün, imandan çok küfre yakın idiler. Ağızlarıyla kalplerinde olmayanı söylüyorlardı. Oysa Allah, içlerinde gizledikleri şeyi çok iyi bilmektedir." (Al-i İmran 3:167)

20. Allah'ın zatı zaman ve mekânın ötesindedir. Hiçbir varlığa benzemez ve duyu organlarıyla kavranamaz. Bu nedenle insan, O'nu ancak kendi bildirdiği sıfatlarıyla tanıyabilir. Bunların bir kısmı sadece Allah'ın zatına has olan ve başka varlıklarda bulunmayan zatî sıfatlardır.

Aşağıdakilerden hangisi Allah'ın zatî sıfatlarının geçtiği ayetlerden biri <u>değildir</u>?

A) "De ki: O, Allah birdir. Allah sameddir. O, doğmamış ve doğrulmamıştır..." (İhlas, 112:1-3)

B) "...O'nun benzeri hiçbir şey yoktur..." (Şura, 42:11)

C) "...O'nun zatından başka her şey yok olacaktır..." (Kasas, 28:88)

D) "O, ilktir, sondur, zahirdir, batındır..." (Hadid, 57:3)

E) "...O karada ve denizde ne varsa bilir..." (Enam, 6:59)

Diğer sayfaya geçiniz.

21 - 25. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

21. Fizik, biyoloji ve psikoloji gibi bilimlerin araştırma alanına giren konular, eskiden filozofların üzerinde düşündüğü ve yanıt aradığı meselelerdi. Zamanla felsefeden bağımsızlaşarak kendi özgün alanlarını oluşturan bu bilim dalları kesin bilgi üretme iddiası taşır hâle geldiler. Fakat bu disiplinlerdeki uzlaşma olanağı, felsefede aynı derecede oluşmadı. Peki felsefenin sunduğu bu belirsizlikler, kesinlikten uzaklık ve belli kuramlarda uzlaşma zorluğu bir dezavantaj mıdır? Bertrand Russell bu soruya: “Felsefeci kesinlik barındırmayan düşünsel yaşamla barışık olduğundan, ortalama bireyden farklı olarak eleştirel yönünü daha çok kullanma eğilimindedir.” diyerek karşı çıkar.

Bu parçadan felsefeye ilişkin aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Felsefe mantıksal açıklığı temel alarak bilimlerden ayrılır.

B) Filozoflar her şeyi eleştirerek felsefenin bilimsel olmasını engellerler.

C) Felsefe de zamanla bilimlerin sahip olduğu bilgisel statüye ulaşacaktır.

D) Felsefenin kesinlik içermemesi, fizik gibi bilimleri ayrıcalıklı kılmaktadır.

E) Felsefe sorgulayıcı yönüyle dogmatik kesinlikten uzak durur.

22. Tanrı’nın evrenin tek yaratıcısı olduğunu kabul etmekle birlikte, Tanrı ile evreni bir gören; var olan her şeyin Tanrı olduğunu, Tanrı’nın da var olan her şey olduğunu dile getiren yaklaşıma panteizm denir. Panteizm genel anlamıyla “aşkın” bir Tanrı’nın varlığını yadsıyarak dünyanın üstünde ya da dışında bir Tanrı olmadığını savunan; var olan her şeyin tanrısal doğadan pay aldığını, bütün her şeyin Tanrı’nın bir parçası olduğunu ileri süren; dünyanın ya da doğanın bir bütün olarak Tanrı ile özdeş olduğunu savunan görüştür.

Bu parçadan panteizm ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Evreni yaratan ve yöneten çok sayıda Tanrı’dan söz edilebilir.

B) Tanrı evrene içkin bir varlıktır.

C) Tanrı vardır ya da yoktur demek olanaklı değildir.

D) Tanrı insan zihni tarafından kurgulanmış bir kavramdır.

E) Tanrı evreni yaratır fakat müdahale etmez.

23. Sokrates, arkasında yazılı eser bırakmamış olmasına karşın hiç şüphesiz yaşadığı dönemin hatta felsefe tarihinin en göze çarpan düşünürlerinden biri olmuştur. Aktarılan bilgilere göre o, kendinden önceki filozofların doğa ve evreni merkeze alan görüşlerinden farklı olarak “insan” ve “ahlak” konuları üzerine yoğunlaştı. Hakikati ve var olanların doğasını anlamanın yolunun insanın kendini bilmesi olduğuna inanıyordu. Amacı insan öznesinden yola çıkarak herkes için geçerli, mutlak bilgiye ulaşmaktı. Ona göre her tür bilgi sorgulanmalı, akıl süzgecinden geçirilmeliydi. Bu sorgulayıcı yaklaşımının en büyük örneğini kendi yaşantısında gösterdi.

Bu parçadan Sokrates ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Kendine özgü konu ve yöntemler ortaya koymuştur.

B) İnsan bilgisinin ve değerlerinin göreceli olduğunu düşünmüştür.

C) Hakikate ve var olanın değişmez bilgisine ulaşmaya çalışmıştır.

D) Her tür bilgiye şüpheyle yaklaşıp sorgulamıştır.

E) Felsefesinin temelini insan ve ahlak alanındaki görüşleri oluşturmuştur.

24. Devlet olmazsa herkes herkese karşı daima savaş hâlindedir. Böyle bir ortamda da her zaman ölüm tehlikesi vardır. İnsanların bu şekilde birbirini yağmalamaya ve yok etmeye eğilimli olması, bu konuları iyice düşünmemiş birine inandırıcı gelmeyebilir. Pekâlâ bu kişi kendisine verilecek her türlü zararın yasalar ve kamu görevlileri tarafından cezasız kalmayacağını bildiği hâlde neden kapılarını kilitlemeden gece rahat uyuyamaz? Fakat hiçbirimiz bunda insan doğasını suçlayamayız, insanın istek ve duyguları kendi başlarına suç değildir. Hatta bu duygulardan kaynaklanan eylemler de onları yasaklayan, üzerinde uzlaşılmış bir yasa yapılıncaya kadar suç değildir.

Hobbes, *Leviathan* adlı eserinden derlenen bu parçada devletin gerekliliğini aşağıdakilerden hangisiyle savunmaktadır?

A) Tüm insanlar eşit yeteneklere sahiptir.

B) Güvenli bir toplum için savaşılmalıdır.

C) Varlığını sürdürme güdüsü insanın varlığı için tehdittir.

D) Vahşi insan doğası iyiliğin de kötülüğün de kaynağıdır.

E) İnsanın insanla savaşı doğal bir suç oluşturur.

25. Epistemolojide tarihsel bir öneme sahip olan “apriori bilgi” kavramı, yalnızca akıldan veya aklın etkinliğinden türetilen önermelerin bilgisi için kullanılır. Apriori bilgi, deneysel veri ve delillerden bağımsız olduğu için bu bilginin doğruluğu deneyim aracılığıyla çürütülemez. Hatta inkâr edildiğinde çelişkiye yol açtığından apriori, kesin bir bilgi türü olarak görülür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi apriori bilgi olarak <u>değerlendirilemez</u>?

A) Saf suyun normal kaynama noktası 100 ^{o}C’dir.

B) Melis Emre’den, Emre de Can’dan uzunsa Melis Can’dan uzundur.

C) Eğer bir kişi evli değilse o kişi bekârdır.

D) Eğer bir masa kare şeklindeyse onun kenar sayıları beşten azdır.

E) A ve B evrende iki farklı konumu belirtiyorsa A’daki bir nesne B’de olamaz.

SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.
TEMEL MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

2022 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

2022 YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

18-06-2022

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. C
2. C
3. E
4. C
5. E
6. A
7. C
8. B
9. E
10. D
11. D
12. D
13. E
14. B
15. C
16. D
17. D
18. B
19. A
20. E
21. E
22. B
23. B
24. C
25. A

1. Bu testte sırasıyla, Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Asya Hun Devleti hükümdarı Mete Han, 26 kavmi tek bayrak altında toplamıştır. İkinci Göktürk Devleti zamanında da Kapgan Kağan, Orta Asya'daki tüm Türk boylarını bir bayrak altında toplayarak gücüne güç katmıştır. Uygur Kağanı Moyen-Çor ise Hunlarda ve Göktürklerde olduğu gibi öncelikle Orta Asya'daki boyları kendine bağlamıştır.

Buna göre söz konusu devletlerle ilgili

I. teşkilatçı bir merkezî yapı oluşturdukları,
II. benzer bir hâkimiyet anlayışına sahip oldukları,
III. ülke sınırlarını genişlettikleri

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I, II ve III

2. Tarihçi Beyhakî eserinde Gazneli Sultan Mesud Dönemi'nde Gaznelilerin en önemli bölgesi olan Horasan'ın; Nesâ, Serahs ve Dandanakan savaşlarıyla birlikte Selçukluların eline geçtiğini ifade ettiği tarihsel sürece ilişkin bilgilere yer vermiştir.

Beyhakî'nin eserinde yer alan bu bilgiler aşağıdakilerden hangisinin aydınlatılmasında kaynak olarak kullanılabilir?

A) Selçukluların cihat faaliyetlerinin

B) Hindistan'da İslamiyet'in yayılmaya başlamasının

C) Selçukluların kuruluş aşamasının

D) Batınî faaliyetlerine karşı alınan tedbirlerin

E) Abbasi hilafetinin sona ermesinin

3. Tanzimat Fermanı'nın ilanının ardından Avusturya Başbakanı Metternich İstanbul'daki elçisine gönderdiği mektupta: "Osmanlı İmparatorluğu çökme hâlinde bir vücuttur... Bu çöküşe sebep olan fenalıkların başında Avrupaî reform zihniyeti gelmektedir." ifadesini kullanmıştır. Öte yandan fermanın ilanı Fransa ve İngiltere'de olumlu karşılanmış ve büyük bir siyasal hamle olarak görülmüştür.

Buna göre Tanzimat Fermanı'yla ilgili

I. Devletlerin kendi sistemleri ve çıkarları doğrultusunda yorumlanmıştır.
II. Osmanlı Devleti'nin, Avrupa devletler hukukuna dâhil edilmesi öngörülmüştür.
III. Büyük devletler arasındaki güç dengesinin değişmesine yol açmıştır.

değerlendirmelerinden hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) II ve III E) I, II ve III

4. Mustafa Kemal Paşa 21 Mayıs 1919'da XV. Kolordu Kumandanı Kâzım Karabekir'e gönderdiği bir telgrafta "Genel durumun almakta olduğu acıklı şekilden pek elemli ve üzgünüm. Millet ve memlekete borçlu olduğumuz en son vicdani görevi yakından ortak çalışmayla en iyi şekilde yerine getirmek mümkün olacağı kanaati ile bu son memuriyeti kabul ettim." demiştir.

Bu bilgiden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Mustafa Kemal Paşa telgrafı çektiği sırada IX. Ordu Müfettişliği görevini yürütmektedir.

B) Telgraf Amasya Genelgesi kararlarını açıklamak için çekilmiştir.

C) Mustafa Kemal Paşa, işgallere karşı mücadele sorumluluğu taşımaktadır.

D) Telgrafın çekildiği tarihte İzmir, Yunan ordusunun işgali altındadır.

E) Mustafa Kemal Paşa Anadolu'daki direniş için iş birliği yapılacağı konusunda umutludur.

5. **İsmet Paşa'nın Lozan Konferansı'nda** "Ben buraya Mondros'tan değil, Mudanya'dan geldim." **sözünü kullanmasının nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?**

A) İstanbul Hükûmetinin talimatlarına bağlı kalacağını belirtmek

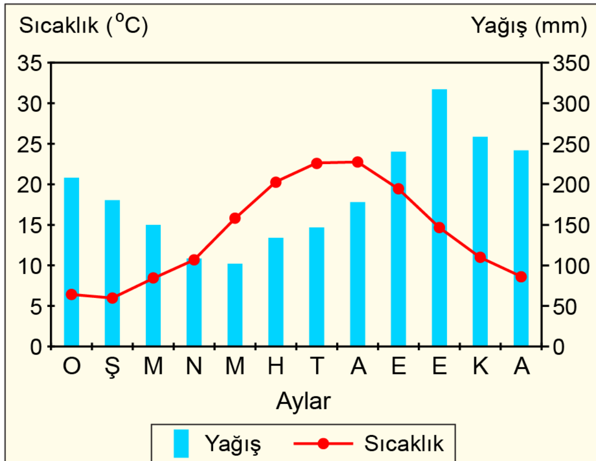
B) Kendisinin göreve henüz atanmış olduğunu ifade etmek

C) Sovyet Rusya'ya karşı denge politikası uygulamak

D) Savaş kazanmış bir devletin temsilcisi olduğunu vurgulamak

E) İtilaf Devletlerine karşı Yunanistan'ı kendi yanına çekmek

6. Aşağıda, Türkiye'deki bir il merkezinde bulunan meteoroloji istasyonuna ait aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Yaz aylarında yağış 100 mm'nin üzerinde gerçekleşmiştir.

B) Yağışlar kış döneminde kar şeklinde gerçekleşir.

C) Sonbahar en fazla yağışın düştüğü dönemdir.

D) Aylık sıcaklık ortalaması 25 °C'nin üzerine çıkmaz.

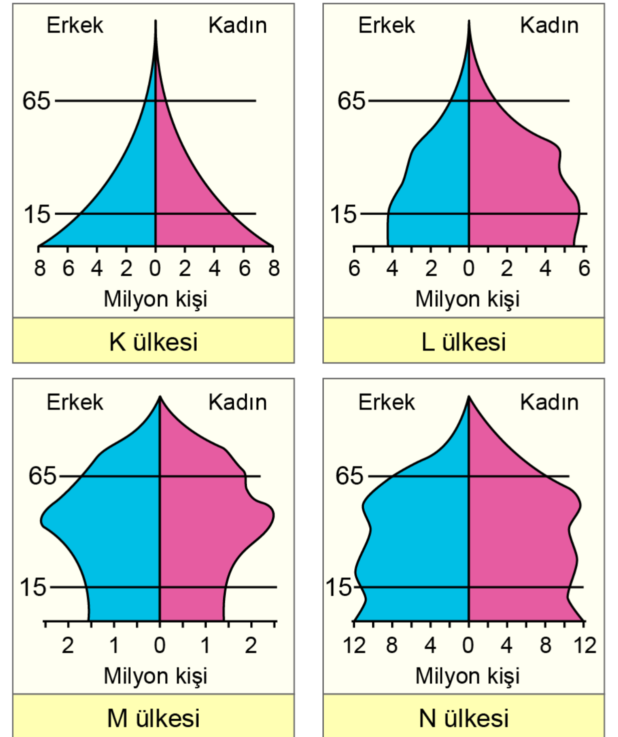
E) Aylar arasındaki en büyük yağış farkı 200 mm'den fazladır.

7. I. Bitki örtülerinin zayıf olması
II. Nemli iklim bölgelerinde görülmeleri
III. Oluştukları kayacın dayanıklı olması

Yukarıdakilerden hangileri, oluşumlarında dönemlik akarsuların etkili olduğu ve üzerinde peribacası ile kırgıbayırların geliştiği alanların ortak özelliğidir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

8. Aşağıda dört farklı ülkeye ait nüfus piramitleri verilmiştir.

Bu nüfus piramitleri dikkate alındığında,

I. K ülkesinde ortalama yaşam süresi diğerlerinden uzundur.
II. L ülkesinde toplam nüfus içindeki kadınların oranı erkeklerin oranından fazladır.
III. M ülkesinde, çocuk nüfusun toplam nüfus içindeki oranı azdır.
IV. N ülkesinde doğurganlık oranı giderek azalmaktadır.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

9. Mekânı amaca göre sınıflandırıp sınırlandırarak çeşitli bölge türleri ayırt edilebilir. Bunlardan biri de hizmetlerin insanlara ulaştırılması ve mekânsal organizasyonun etkili olması amacıyla oluşturulan, belirli bir merkezden yönetilen işlevsel bölgelerdir.

Aşağıdakilerden hangisi sözü edilen bu bölgeye örnek gösterilebilir?

A) Sık nüfuslu bölge
B) Akdeniz iklim bölgesi
C) Balıkçılık bölgesi
D) Sedir ormanı bölgesi
E) Kalkınma projesi bölgesi

10. Erozyon; özellikle toprağın üst kısmının su, rüzgâr ve insanların çeşitli faaliyetleri sonucunda aşınarak taşınması olayıdır. Bu şekilde verimli katman olan A horizonunun taşınması ile toprak, verimliliğini kaybeder ve tarımsal amaç için kullanılamaz hâle gelir.

Buna göre;

I. çayır ve meralarda aşırı otlatmanın azaltılması,
II. tarım alanlarında nöbetleşe ekim yapılması,
III. tarlaların eğime paralel olarak sürülmesi

uygulamalarından hangileri bu afete karşı alınacak önlemlerdendir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

11. Felsefeyle tanışmanız büyük olasılıkla “İyi nedir?”, “Hayatın bir anlamı var mıdır?”, “Doğru nedir?” gibi sorulara cevap ararken olmuştur. Çok geçmeden fark edersiniz ki felsefe faaliyeti hiç bitmeyen bir alışveriştir; okuyucuların, meseleleri zihinlerinde tekrar tekrar ele almalarına olanak sağlayan ebedî bir sohbettir. Bu sohbet neticesinde söz konusu meseleyi daha iyi biliyor hâle gelip bazı sorulara cevap bulduğunuzu düşünebilirsiniz. Ama bilmeliyiz ki en temel sorulara ilişkin doğruları ve hakikatleri bulma görevi asla tamamlanan bir süreç değildir.

Bu parçada felsefenin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

A) Basit kanaatler ve ön yargılara yer vermemesi
B) Mutlak ve kesin sonuçlar içermemesi
C) Var olanı bir bütün olarak ele alması
D) Sistemli ve tutarlı olması
E) Geçerli akıl yürütmelere dayanması

12. Felsefe öğretmeni derste insanın gerçekte bir özünün olup olmadığı ve dolayısıyla yapay zekânın insanın bilinçli zihinselliğine eş değer bir varoluşa sahip olup olmadığı gibi konular üzerine sorular sorar. Ardından öğrencilere örnek olarak *Bıçak Sırtı* adlı bir filmi anlatır: “Filmde ‘replika’ adı verilen robotlar görünüm ve davranışlarıyla insanlardan ayırt edilememektedir. Bu replikalar, bilgileri olmadan belli anılar yüklendiği için, kendilerini bir çocukluk yaşamış ve büyümüş insanlar sanmaktadır. Bu replikalardan biri olan Rachael’ın, bir test sonucu insan olmadığını öğrenme anında nasıl etkilendiği ve duygusal bir tepki verdiği çarpıcı bir sahneyle verilir.”

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin öğretmenin sorduğu sorular arasında yer alması beklenmez?

A) İnsanı insan yapan nedir?
B) Algıladığımız evren aslında gerçek midir?
C) Anılar insanı diğer varlıklardan ayıran belirleyici unsur mudur?
D) Duygulara sahip olmanın koşulu organik olmak mıdır?
E) Bilinç insana eş değer bir yapay zekâ için zorunlu mudur?

13. Ali: “Anne, şu ağrıların için doktora gitmeliyiz.”
Anne: “Gerek yok oğlum. İyileşmek alın yazımsa doktora gitsek de gitmesek de iyileşeceğim ama kaderimde iyileşmek yoksa doktorun bana bir faydası olmaz.”

Davranışlarımızda yazgının yanında özgür irademizin de etkili olduğunu düşünen Ali'nin, annesini ikna etmek için aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenir?

A) Hastalanman ve iyileşmen birbirinden farklı durumlar.

B) Biz elimizden geleni yapalım, sonrasını kadere bırakalım.

C) Kaderinde iyileşmek olup olmadığını bilemezsin.

D) Her şey kader zaten, şimdi doktora gitmemiz de.

E) Doktora gitmekle kaderini sen belirlemiş olacaksın.

14. Gazali, metafizik olgular kadar gözlemlenen dünyadaki olayların ve olguların anlaşılmasında da aklın yetersiz kaldığını ve vahye gereksinim duyulduğunu söyleyerek mucizeleri kanıtlamaya, inanç ilkelerini bu görüş üzerine temellendirmeye çalışır. İbn Rüşd ise onun tersine Tanrı'nın her şeyi belirli ve değişmeyen yasalara göre yarattığını ve şeylerin akılla tam olarak anlaşılamayacağı kabul edildiğinde ortada bilimin de kalmayacağını savunur. Çünkü İbn Rüşd’e göre bilim, doğadaki kuralların keşfedilmesi ve bu kesin kurallara dayanılması yoluyla var olur. Dolayısıyla Gazali’nin yaptığı gibi mucize mantığı her alanda savunulduğunda değişmeyen doğal kurallar olmayacak ve sonucunda bilime yer açılmayacak, hikmet ve bilginin değeri anlaşılmayacaktır.

Bu parçada İbn Rüşd’ün Gazali’yi eleştirdiği konu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özgür iradenin varlığı
B) Evrenin sonsuzluğu
C) Bilginin kaynağı
D) Aklın yetkinliği
E) Felsefenin tutarlılığı

15. Mavinin tüm tonlarını çok iyi bilip yalnızca bir tonunu hayatı boyunca hiç görmemiş bir kişi düşünelim. Bu kişinin önüne o görmediği ton hariç, mavinin gözün algılayabileceği tüm tonlarını en koyusundan en açığına kadar koyduğumuzda bu kişi o tonun olmadığı yerde bir boşluk hissedecek ve orada yan yana duran o renk tonları arasında, diğerlerindeki farklılıklardan daha büyük bir farklılık olduğunu algılayacaktır. Muhtemelen mavinin bu tonu, ona hiçbir zaman duyuları yoluyla iletilmese de o, bu tonun tasarımını kendi kendine oluşturabilecektir.

Bu parça aşağıdaki görüşlerden hangisine yönelik bir eleştiri olabilir?

A) Bilgi deneyimlerle değil, aklın doğuştan gelen ilkeleriyle edinilir.

B) İnsan, aklında bulunan formlara göre dış dünyayı algılayıp bilgi edinir.

C) İnsanın tüm bilgisi dış dünyadan doğrudan edinilen izlenimlerle oluşur.

D) Bilgilerin tamamı önceden zihinde bulunan fikirlerin anımsanmasıdır.

E) Bilgi akıldaki kavramların zihin tarafından işlenmesiyle oluşur.

16 - 20. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

16. “Allah’ın elçisinde sizin için güzel bir örneklik vardır...” (Ahzab, 33:21) ayetinde taklit değil de örnek kelimesinin kullanılmış olması dikkat çekicidir. Çünkü örnek alan kişi, örnek aldığı kişiyi ve davranışı niçin örnek alması gerektiğini bilir. Taklit eden de çoğu kez bu davranışı neden yaptığını bilmez. Nitekim Hz. Muhammed ashabıyla kıldığı bir namaz esnasında terliklerini çıkarmış, cemaat de ona bakarak aynısını yapmıştı. Hz. Muhammed, neden böyle yaptıklarını sorduğunda sırf kendisi yaptığı için böyle davrandıklarını öğrenince “Ben terliklerimde pislik olduğunu fark ettiğim için çıkardım.” diyerek onların bu davranışını uygun bulmadığını göstermiştir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hz. Muhammed’e uymada bilincin ön planda olması gerektiği

B) Hz. Muhammed’i örnek almada ahlaki özelliklerin ön planda tutulduğu

C) Hz. Muhammed’in ibadetleri uygularken çeşitli şartları yerine getirdiği

D) Hz. Muhammed’e uymanın Kur’an-ı Kerim'e uyma anlamına geldiği

E) Hz. Muhammed’in ahlaki özelliklerinin Kur’an-ı Kerim'e uygun olduğu

17. “Şüphesiz, Allah’ı ve peygamberlerini inkâr edenler, Allah’a inanıp peygamberlerine inanmayarak ayrım yapmak isteyenler, ‘(peygamberlerin) kimine inanırız, kimini inkâr ederiz.’ diyenler ve böylece bu ikisinin (iman ile küfrün) arasında bir yol tutmak isteyenler var ya; işte onlar gerçekten kâfirlerdir. Biz de kâfirlere alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır. Allah’a ve peygamberlerine iman edenler ve onlardan hiçbirini diğerlerinden ayırmayanlara gelince işte onlara Allah mükâfatlarını verecektir. Allah çok bağışlayıcıdır ve esirgeyicidir.” (Nisa, 4:150-152)

Bu ayetlerden aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) İnanç, ibadet ve ahlakın birbiriyle ilişkili olduğuna

B) İnanç esaslarının bir bütün olduğuna

C) Allah’ın her topluma bir peygamber gönderdiğine

D) İnancın dil ile ikrar edilmesinin önemine

E) Allah ile kul arasında aracıların bulunmaması gerektiğine

18. Hz. Muhammed yoksulluğun yaygın olduğu yıllarda kurban etlerinin üç günden fazla saklanmasını yasaklamış, fazlasının fakirlere verilmesini istemiştir. Refah düzeyinin arttığı yıllarda ise kurban sahiplerini bu konuda serbest bırakmıştır. Geçmişten günümüze Müslüman âlimler de toplumun değişen ihtiyaçlarını karşılayabilmek için Kur’an-ı Kerim ve Sünnet'i merkeze alarak ve toplumun yararını gözeterek çeşitli hükümler vermişlerdir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) İslam'ın inançla ilgili temel kuralları zamanla değişebilir.

B) Hüküm verebilmek için belirli yetkinliklere sahip olmak gerekir.

C) İslam inancı insan fıtratına uygundur.

D) Hz. Muhammed, sosyal adaleti sağlamaya çalışmıştır.

E) İslam, toplumsal hayatın dinamik yapısını dikkate alan bir dindir.

19. Aşağıdakilerden hangisinin İslam mezheplerinin ortaya çıkışında etkili olduğu söylenemez?

A) İslam dininin Arap Yarımadası dışında da çeşitli bölgeler ve toplumlar arasında hızla yayılması

B) Hz. Muhammed'in vefatı sebebiyle dinî konularda ortaya çıkan otorite eksikliği

C) İlk dönemlerde Kur'an-ı Kerim nüshalarının sınırlı sayıda çoğaltılması

D) Müslümanlar arasında ortaya çıkan çeşitli siyasi ve dinî sorunlara çözüm arama çabası

E) İnsanların dini anlama ve açıklamalarının farklılaşması

20. Gazali "İnsan bir kötülük işlediğinde günahı peşin alırken tövbeyi veresiye bırakır." der. Çoğu insan, kötü olduğuna kanaat getirmesine rağmen düşüncesiz ve aceleci bir şekilde bu davranışları işlemeye devam eder; kötülükleriyle hesaplaşmasını, iyiliğe yönelişini hep sonraya atar. İslam, tövbe kavramı ile ifade edilen bu hesaplaşmanın yapılan kötülüğün hemen akabinde gerçekleşmesine yönelik bir bilinç oluşturmaya çalışır. Bu bilinçten hareketle kişi, hatalarını anladığı anda vazgeçerek bunları telafi etmeye ve iyiliğe yönelmeye çaba sarf etmelidir. Gerçek kulluk da bunu gerektirir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsan bazı davranışları kötü olduğunu bildiği hâlde yapar.

B) Kötü davranışların günahı insana hemen yüklenir.

C) İnsan, davranışlarıyla yüzleşme sorumluluğunu ertelemeden yerine getirmelidir.

D) İnsanın yaptığı hataları iyiliklerle örtmesi gerekir.

E) Tövbe etmek kulluğun temel göstergelerinden biridir.

21 - 25. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

21. Beğenilerimiz konusunda birbiriyle uzlaşmaz gibi görünen iki karşıt anlayıştan söz edebiliriz. İlki, bütün beğeni yargılarını bireysel ve keyfi olarak görürken diğeri beğenileri birey üstü olarak görür ve bireylerin ortak bir beğeniye göre estetik yargıda bulunduğunu söyler. Bazı düşünürlere göre kültürel rölativizm bu anlayışlar arasında uzlaştırıcı bir rol üstlenebilir. Kültürel rölativizm her kültürün birbirinden farklı olduğunu bu nedenle ayrı estetik değerlere sahip olduğunu kabul eder. Dolayısıyla beğeni yargıları sadece ait olduğu kültür çevresinde geçerli olacağı için beğeni alanında kültürel rölativizm cazip bir kuramsal seçenek gibi görünmektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Beğeniler uzlaşı içerisinden ayıklanarak belirlenmelidir.

B) Ortak beğeni kültürün devamlılığının göstergesidir.

C) Bireysel beğeniler toplumsal beğenileri engeller.

D) Farklı estetik yargılar farklı kültürel değerlerin sonucudur.

E) Mutlak estetik doğruların temelinde kültür bulunmaktadır.

22. Anaksimenes ile birlikte Antik Yunan'da varlık ve doğa öğretisinin yanında ilk kez felsefi bir ruh öğretisinin ortaya çıktığını görürüz. O, evrenin ana ilkesi olarak gördüğü hava ile canlılığın ilkesi olan ruhun bir ve aynı şey olduğunu söyler. Nitekim insanlar ve hayvanlar ancak nefes alabildikleri sürece canlıdırlar ve bu yüzden nefes veya hava aslında ruhun ta kendisidir. Ayrıca nasıl ki ruhumuz varlığımızı bir arada tutmaktaysa hava da bütün dünyayı çevrelemekte ve kuşatmaktadır. Anaksimenes'in ruh öğretisi kendinden sonraki birçok filozofu etkilemiş ve onlardan bazılarının insan ruhu yanında evrenin de bir ruhu olduğunu düşünmelerini sağlamıştır.

Anaksimenes'in bu düşüncelerinden aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Varlık, birbirine indirgenemeyen iki farklı tözden oluşur.

B) Doğa düşüncesi mitolojik ögeler barındırır.

C) İnsan ruhu, evren ruhu gibi ölümsüzdür.

D) Arkhe anlayışı doğa dışı unsurlara dayanır.

E) Evrenin arkhesi ile insan ruhu özdeştir.

23. 17. yüzyılda akılsallığın ön plana çıkmasıyla oluşturulan modern düşünce, ezelî ve ebedî doğruluklara ulaşmaya çalışmış ve bu amaçla dönemin filozofları matematiğe büyük değer vermiştir. Çünkü matematiğin sonuçlarının tartışılmaz olması, onun bir yöntem olarak kullanıldığında tüm bilimler arasında bir ölçüt birliğini sağlayabileceği umudunu doğurmuştur. Spinoza da döneminin bu düşüncelerinden etkilenerek etik alanında geometrik yöntemle bir eser yazmış ve bu yöntemin Tanrı ve insan konularındaki birtakım yanlış kavrayışları gidereceğini ve hakikati genel geçer bir biçimde ortaya koyacağını düşünmüştür.

Bu parçadan Spinoza ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Dönemi dışındaki filozofların fikirlerinden etkilenmemiştir.

B) Ahlaki doğruların akılla çıkarsanabileceğini düşünmüştür.

C) Kesinliklere ulaşınca ahlaka gerek kalmayacağını ifade etmiştir.

D) Hakikatten daha çok yöntem üzerine odaklanmıştır.

E) Doğruluk ve gerçekliği epistemolojik olarak ayırmıştır.

24. Kant, ödev bilincine dayalı etik anlayışını üç maksim ile ortaya koyar. Bu maksimler: "Öyle eylemde bulun ki eylemini belirleyen ilke, herkes için geçerli evrensel bir yasa olsun!", "İnsanlığı kendinde ve başkalarında bir araç olarak görecek şekilde değil de bir amaç edinerek eyle.", "Akıllı iradeni her zaman evrensel bir yasa koyucu yerine koyarak davran." şeklindedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Kant'ın etik anlayışına uygun bir davranıştır?

A) İyilik yapmanın vereceği mutluluk için sokak hayvanlarını beslemek

B) Sokakta yanımıza gelen dilencinin durumu bizi üzdüğü için ona para vermek

C) İlahi buyruklara ters düşmemek için sınavda kopya çekmemek

D) Kendimizin de bir gün ihtiyaç duyabileceğini düşünerek kan bağışında bulunmak

E) Ahlaki açıdan doğru olanı yapmak için aç insanlara yardım etmek

25. Dünyadaki en iyi şeylerin bile, onları bir gösteren olmadığında halkın gözünde değeri yoktur. İşte bunu başarabilen oyuncular da halkın gözünde büyük adam olur, şan ve şöhrete kavuşurlar. Ne yazık ki "dünyanın gidişi" böyledir. Yalnızlığın bittiği yerde, pazar yeri başlar; pazar yerinin başladığı yerdeyse büyük oyuncuların gürültüsü ve ağılı sineklerin vızıltısı başlar. Oysa dünya onların değil yeni değerler yaratanların çevresinde görünmeden döner. Çünkü kalabalıklardan uzak olmuştur hep yeni değerler yaratanlar. Bu yüzden yalnızlığına kaç dostum, senin yazgın sinek kovmak değil.

Nietzsche'nin *Böyle Buyurdu Zerdüşt* adlı eserinden derlenen bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Yaratılan değerler var olan değerlerin üzerine inşa edilir.

B) Toplumlar yeni değerlere kolay uyum sağlar.

C) Yeni değerlerin inşası başarılı liderler tarafından gerçekleşir.

D) Dünyanın gidişatını tek başına yeni değerler yaratanlar belirler.

E) Yeni değer yaratmak şan ve şöhrete ulaşmanın yoludur.

SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.
TEMEL MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

2023 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

2023 YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

17-06-2023

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. E
2. C
3. A
4. B
5. D
6. B
7. A
8. C
9. E
10. D
11. B
12. B
13. B
14. D
15. C
16. A
17. B
18. E
19. C
20. C
21. D
22. E
23. B
24. E
25. D

1. Bu testte sırasıyla Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Attila, 447 yılında Doğu Roma'nın barış şartlarına uymaması üzerine II. Balkan Seferi'ne çıkmış ve Doğu Roma ile Anatolios Antlaşması'nı imzalamıştır. Bu antlaşmaya göre Doğu Roma, Hunlara savaş tazminatı ödeyecek ve önceden ödediği vergi üç katına çıkarılacak, Hun sınır şehri Niş'te pazar kurulacak ve Doğu Roma'nın asker bulundurabileceği alanlar kısıtlanacaktır.

Buna göre

I. antlaşma sonrasında Roma'nın ikiye ayrıldığı,
II. Hunların ekonomik açıdan kazanımlar elde ettiği,
III. Doğu Roma üzerinde Hunların, üstünlüğünü devam ettirdiği

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

2. I. Alâeddin Keykubad'ın Moğollara karşı birlikte hareket etme teklifini reddeden, Ahlat'ı kuşatarak Anadolu için bir tehdit oluşturan ve Yassıçemen Savaşı'nda Türkiye Selçukluları tarafından mağlup edilen devlet aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karakoyunlular
B) Gazneliler
C) Bizans
D) Akkoyunlular
E) Harzemşahlar

3. Ferhat Paşa Antlaşması'ndan sonra Safevilerin, ham ipeği Anadolu üzerinden geçirmeden Avrupa'ya ihraç etmeleri, Osmanlı ekonomisine zarar vermiştir. Bunun üzerine Osmanlı Devleti karşı önlem olarak İran'ın ihtiyacı olan başta gümüş olmak üzere kıymetli madenlerin İran'a ihracatını engellemiştir. Ayrıca Safeviler, Osmanlıların dışta Habsburglarla mücadelesini ve içte Celâli İsyanları ile uğraşmasını fırsat bilerek Şirvan, Azerbaycan ve Gürcistan'ı Osmanlı'dan geri almıştır. Anadolu'da devlet otoritesini yeniden kuran Sadrazam Kuyucu Murat Paşa'nın, Safeviler üzerine yürümesiyle Şah Abbas; Osmanlılardan barış istemiş ve sonuçta iki devlet arasında 1612 yılında Nasuh Paşa Antlaşması imzalanmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Osmanlı Devleti'nin birden fazla sorunla başa çıkmak zorunda kaldığı
B) Safevilerin, ticari olarak Osmanlıları zor duruma düşürmek istediği
C) İçeride yaşanan sorunların da etkisiyle Osmanlıların toprak kaybı yaşadığı
D) Safevilerin, Kafkasya'ya doğru harekete geçerek topraklarını genişlettiği
E) Safevilerin, Osmanlı Devleti'ne karşı Habsburglarla ittifak yaptığı

4. İzmir'in işgalinin ertesi günü Denizli Müftüsü Ahmet Hulusi Efendi "Her ne pahasına olursa olsun Yunanlara karşı koymak gerekir. (…) Ben fetva veriyorum. Silah ve cephane azlığı veya yokluğu hiçbir zaman kavgaya mani olmayacaktır. Hiçbir müdafaa vasıtası olmayan bir Müslüman dahi yerden üç taş alarak düşmana atmaya mecburdur." diyerek halkı mücadeleye çağırmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Yunan ordusunun İzmir'den çekilmesi için İtilaf Devletleri ile iş birliği yapıldığı

B) Mondros Mütarekesi sonrasında başlayan işgallere karşı ilk direnişin Denizli'de başladığı

C) İmkânsızlıklara rağmen işgal güçlerine karşı mücadele edilmesi gerektiği

D) Damat Ferit Hükûmetinin işgallere karşı din adamlarını halkı örgütlemekle görevlendirdiği

E) İtilaf Devletlerinin işgallerin geçici olduğu yönündeki açıklamalarının halkı sakinleştirdiği

5. *Peyam-ı Sabah* gazetesi muhabirinin "Lozan Barış Konferansı'na İstanbul Hükûmetinden bir heyet gidecek mi?" şeklindeki sorusuna Refet Paşa, "Mudanya Mütarekesi yalnız TBMM Hükûmeti adına imza edildi. Binaenaleyh bu defa da konferansta Türk Devleti'ni yalnız bu devletin yegâne meşru hükûmeti olan TBMM Hükûmeti temsil edebilir." cevabını vermiştir.

Lozan Konferansı öncesinde TBMM'nin aldığı ve Refet Paşa'nın bu görüşüyle aynı doğrultuda olan karar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Halifeliğin kaldırılması

B) Saltanat sistemine son verilmesi

C) Kabine sistemine geçilmesi

D) Milletvekili seçimlerine gidilmesi

E) Takrir-i Sükûn Kanunu'nun çıkarılması

6. Doğal sistemleri oluşturan dört temel ortamdan biri olan atmosferin, yeryüzündeki canlı ve cansız unsurlar üzerinde çeşitli etkileri bulunmaktadır.

Buna göre

I. Canlı yaşamı için gerekli olan gaz bileşenlerini sağlar.

II. Güneş enerjisinin doğrudan yeryüzüne ulaşmasını sağlar.

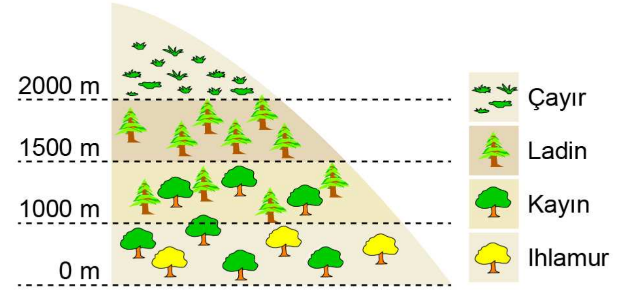
III. Gök taşlarının yeryüzüne ulaşmasını büyük oranda engeller.

ifadelerinden hangileri bu etkilere örnek <u>gösterilemez</u>?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III

D) I ve II   E) II ve III

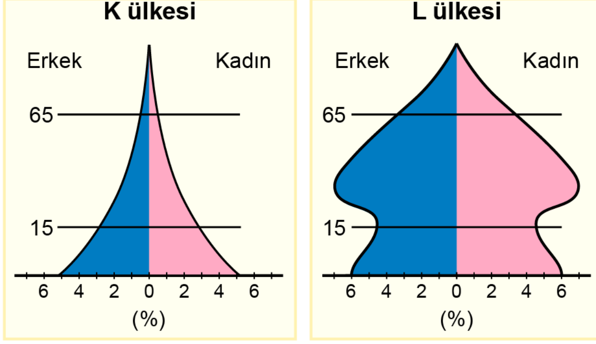
7. Aşağıda, bir alanda yükselti basamaklarına göre bitki dağılışını gösteren bir şekil ve üzerinde bazı alanların numaralandırılarak gösterildiği bir harita verilmiştir.

Dağılışı gösterilen bu bitkiler haritada numaralandırılan alanların hangisinde görülür?

A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. Aşağıda iki farklı ülkeye ait nüfus piramidi verilmiştir.

Bu ülkelerle ilgili

I. L ülkesindeki çalışma çağı nüfus oranı, K ülkesinden yüksektir.

II. K ülkesinde ortalama ömür, L ülkesinden daha düşüktür.

III. L ülkesinde ortanca yaş, K ülkesinden daha düşüktür.

IV. K ülkesinde okuryazar nüfus oranı, L ülkesinden yüksektir.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) II ve IV E) III ve IV

9. Sahip olduğu doğal ve beşerî özellikler dikkate alınarak Dünya üzerinde şekilsel bölgeler oluşturulabilir. Bunlardan bazıları aynı zamanda birden çok şekilsel bölge içerisinde yer alabilir.

Buna göre haritada kırmızı renkle gösterilen alanın aşağıdaki bölge türlerinden hangisi içerisinde yer aldığı söylenemez?

A) Çöl bölgesi

B) İslam kültür bölgesi

C) Seyrek nüfuslu bölge

D) Karstik yer şekilleri bölgesi

E) Az gelişmiş bölge

10. **Türkiye'de gerçekleşen afetlerle ilgili**

I. Kütle hareketleri en çok Yıldız Dağları'nın güneye bakan yamaçlarında gerçekleşmektedir.

II. Çukurova çevresinde su baskınlarının gerçekleşme sıklığı Tuz Gölü çevresine göre azdır.

III. Tunceli ilinde çığ olaylarının gerçekleşme sıklığı Sivas iline göre daha fazladır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

Diğer sayfaya geçiniz.

11. Hegel, *Hukuk Felsefesinin Prensipleri* adlı eserinde "Var olanı kavramak felsefenin görevidir çünkü var olan akıldır. Bireye gelince herkes kendi zamanının çocuğudur, felsefe de aynı şekilde kendi zamanını düşüncede özetler." der. Felsefenin kendi zamanını düşüncede özetlemesi ise ancak olaylar yaşandıktan sonra gerçekleşir. Bu yönüyle felsefe, dünyanın nasıl bir yer olması gerektiğine dair bilgi vermek üzere sahneye hep geç gelir. Hegel'in, Romalı bilgelik tanrıçasına atfen söylediği gibi "Minerva'nın baykuşu ancak gün batarken uçmaya başlar.". Minerva'nın baykuşu bilginin taşıyıcısıdır ve tarih somut bir şekilde kendini gerçekleştirdiğinde kanatlarını açar ve uçmaya başlar.

Bu parçadan felsefeyle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Mevcut zamanın ötesine geçip tüm çağlara hitap eder.

B) Bir dönemin olaylarını olup bittikten sonra düşüncede kavrar.

C) Ele aldığı konularla olayların akışını değiştirebilir.

D) Dünyayı yorumlamayı değil basitçe algılamayı hedefler.

E) İnsana dair her türlü mesele üzerine fikir yürütebilir.

12. Adını atom bombasını geliştiren ekibin liderinden alan *Oppenheimer* filmi, dünyayı etkileyen bir buluşun nasıl ortaya çıktığını anlatırken bilimsel bilginin niteliğine ilişkin de düşündürür. Filmde Oppenheimer'ın ulusal bir kahraman olarak hızla yükselişi ve bir idari soruşturma ile gözden düşüşü arasında birçok olaya şahit oluruz. Nitekim onun felsefi sorgulamaları, romantik ve siyasi ilişkileri, dönemin diğer bilim insanları ile yaşadığı fikir uyuşmazlıkları ve rekabet; bilimsel gelişmelerin dış dünyadan yalıtılmış değil kişisel motivasyonların, ahlaki değerlerin ve siyasi beklentilerin şekillendirdiği tarihsel bir bağlam içinde gerçekleştiğini gösterir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Bilimsel bulgular toplumdan topluma değişiklik gösterir.

B) Bilimsel bilgi yenilenme ve güncellenmeye açıktır.

C) Bilim insanlarının birtakım ahlaki yükümlülükleri vardır.

D) Bilim, kişisel değer yargıları ve toplumsal koşullarla iç içedir.

E) Bilim tarihi için biyografik filmler vazgeçilmez bir kaynaktır.

13. XX. yüzyıl düşünürlerinden Martha Nussbaum, tragedyaları yaşamlarımıza yol gösteren bir kaynak olarak gördüğü *İyiliğin Kırılganlığı* adlı çalışmasında tüm etik sorgulamalara zemin oluşturabilecek şu soruya yanıt arar: Dünyada başımıza gelebilecek kötü rastlantılar iyi bir insan olmamız üzerinde ne derece etkilidir? Ona göre tragedyalar insanın her an her şeyle karşılaşabilme ihtimalini gözler önüne serer ve iyiliğin kesin olmayana razı olmayı içeren bir kırılganlık taşıdığını gösterir. Tıpkı tragedyalarda olduğu gibi yaşamda da nazik bir davranışımız kabalıkla, yaptığımız bir yardım nankörlükle karşılık bulabilir. Kısacası iyi bir insan olmak, gerçekleştirilen her eylemde incinmeyi göze almakla mümkündür.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Bir davranışı ahlaken iyi yapan şey içerdiği niyettir.

B) İyinin değeri, eylemin gerçekleştirilme şekliyle belirlenir.

C) İyi yaşam, risklerden akıllıca uzaklaşabilmeyi gerektirir.

D) İyi davranış, belirsizlikte bile yönünü değiştirmeyendir.

E) Dünyanın ve yaşamın rastgeleliği iyiliğin önünde engeldir.

14. **Engin:** Sence bir şeyi düşünmek onu var eder mi?

Derya: Ejderhayı düşünmek onu var etmediğine göre tabii ki hayır.

Engin: Peki, istediğim her şeyi düşünebileceğime göre en mükemmel varlığı da düşünebilirim değil mi?

Derya: Nereye gelmek istediğini anlıyorum fakat bu onu var etmez.

Engin: Tamam, haklı olabilirsin ama bir şeyin düşünülmüş hâli mi, var olan hâli mi daha üstündür?

Derya: Elbette var olan hâli.

Engin: O hâlde bir şeye en mükemmel diyebilmemiz için onun var olması gerekmez mi? Ayrıca bir şeye Tanrı diyebilmemiz için de onun en mükemmel şey olması gerekmez mi?

Anselmus'un Tanrı kanıtlamasına örnek olabilecek bu diyalogtan Tanrı'nın varlığıyla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

A) Duyular aracılığıyla kanıtlanabilir.

B) Sezgilerden hareketle kanıtlanabilir.

C) Evrenin düzeninden hareketle kanıtlanabilir.

D) Her şeyin ilk nedeni Tanrı olduğu için kanıtlanabilir.

E) Tanrı kavramının tanımıyla kanıtlanabilir.

15. Locke'a göre nesnelerin birincil ve ikincil nitelikleri vardır. Birincil nitelikler büyüklük, yer kaplama gibi nesnenin kendisinde olan ve algısal olarak bilebileceğimiz niteliklerdir. İkincil nitelikler ise nesnelerin birincil nitelikleri nedeniyle zihnimizde oluşan renk, koku, tat gibi niteliklerdir. Örneğin bir gülün şekli birincil niteliğidir ve zihnimizden bağımsız olarak o gülün kendisinde vardır. Fakat gülün kırmızı rengi ve kokusu için aynı şey söylenemez. Çünkü ikincil nitelikler varlıklarını "nesnel" olan birincil niteliklere borçlu olsalar da kendileri aslında o nesnelerin içinde değillerdir, algılayan kişiye göre değişirler. İşte insanlar da gerçekte maddi varlıkların tözsel yapısı ile değil birincil ve ikincil nitelikleri ile epistemolojik ilişki kurar.

Bu parçada Locke'ın hangi görüşü vurgulanmaktadır?

A) Nesnelere ait ikincil nitelikleri birincil niteliklerden daha iyi biliriz.

B) Nesnelerin niteliklerinin ötesinde ne olduğunun bilgisine ulaşamayız.

C) Maddi olmayan varlıkların gerçek özlerini bilmemiz mümkündür.

D) Renk, koku gibi nitelikler varlığın asıl nitelikleridir.

E) Duyumlarımıza kaynaklık eden nesnel bir dış dünya yoktur.

16 - 20. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

16. Kur'an-ı Kerim akla vurgu yaparak akıllı insanları muhatap aldığını ve bilenle bilmeyenin bir olmayacağını belirtir. Ayrıca insanın; davranış, tutum ve inançlarına ilişkin seçimlerinde özgür bırakıldığına dikkat çeker. Bununla birlikte İslam dini her insanın Allah'a yönelerek ibadet ve dualarıyla doğrudan O'na yalvarmasını ve O'ndan af dilemesini öğütler.

Bu parçada İslam inanç esaslarının

I. hür iradeyi temel alması,
II. sade ve yalın olması,
III. korku ile ümit arasında yaşamayı tavsiye etmesi

özelliklerinden hangilerine değinilmiştir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

17. Öğretmen, derste ahlaki davranışların neler olduğu ve bir davranışın ahlaki olup olmadığının nasıl anlaşılacağı konusunda bir tartışma başlatmıştır. Bu konuda öğrenciler şunları söylemiştir:

Furkan: Allah Kur'an'da hangi davranışların doğru veya yanlış olduğuna dair açıklamalar yapmaktadır.

Zeynep: Bence bir davranışın iyi veya kötü olduğunu düşünerek bulabiliriz. Örneğin yalan söylemek herkes için kötü bir davranıştır. Topluma zarar veren bu davranışın iyi olduğunu kimse iddia edemez.

Efe: Bir davranışın doğru olup olmadığını gözlemleyerek de karar verebiliriz. Örneğin hafta sonu ev işlerinde anneme yardım ettiğim için annem çok mutlu olmuştu. Bunu gören küçük kardeşim de aynı şekilde davranmak istedi.

Öğrencilerin bu cevapları İslam'a göre bilgi edinme yollarından hangilerini örneklendirmiştir?

	Furkan	Zeynep	Efe
A)	Salim duyu	Selim akıl	Sadık haber
B)	Selim akıl	Sadık haber	Salim duyu
C)	Sadık haber	Selim akıl	Salim duyu
D)	Selim akıl	Salim duyu	Sadık haber
E)	Sadık haber	Salim duyu	Selim akıl

18. "Bildiklerini anlat ama akıl vermeye kalkma.

Anlatılanları iyi dinle ama hepsini doğru sanma.

Sessiz kalmak, bir şey bilmediğin anlamına gelmez.

Çok konuşmak da çok şey bildiğini göstermez.

Herkesi kendine eşit gör.

Her kim olursa olsun bir insanı küçümsemek akılsızlık, çok büyük görmek de korkaklıktır.

Cesaret akıldan gelirse cesarettir, bilgisizlikten gelirse cehalettir."

Hz. Mevlana'nın bu öğütlerinden aşağıdaki ahlaki değerlerin hangisine ulaşılamaz?

A) İtidal
B) Tevazu
C) Şecaat
D) Hikmet
E) Gıpta

19. Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmaktadır: "Göklerde ve yerde hamd O'na mahsustur. Gündüzün sonunda ve öğle vaktine girdiğinizde Allah'ı tesbih edin. Allah, diriyi ölüden ölüyü de diriden çıkarır. Ölümünden sonra yeryüzünü diriltir. Siz de (mezarlarınızdan) işte böyle çıkarılacaksınız. Sizi topraktan yaratması, O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Sonra bir de gördünüz ki siz beşer olmuş (çoğalıp) yayılıyorsunuz." (Rum, 30:18-20)

Bu ayetlerden hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) İnsanı ölümden sonra başka bir hayat beklemektedir.

B) Allah'ı anmak ve hatırlamak gerekmektedir.

C) İnsanın varlık bulması Allah'ın gücünü gösterir.

D) İnsan yaptıklarından hesaba çekilecektir.

E) Kainatta var olan değişimler insanın ibret alacağı olaylardır.

20. Hz. Muhammed, tebliğe başladığında kendisine daha çok gençler iman etmiştir. Anne babası müşrik olan bu gençlerin çoğuna aileleri karşı çıkmış ve onları Müslümanlıktan vazgeçirmeye çalışmışlardır. Anne babalarıyla ilişkilerini bozmak istemeyen bu gençler aileleri ile dinleri arasında kalmışlardır. Hz. Muhammed onlara anne babaya saygıyı elden bırakmamalarını ancak her durumda Allah'ı öncelemeleri gerektiğini bildirmiştir.

Bu parçada bahsedilen hususu en kapsamlı şekilde ifade eden ayet aşağıdakilerden hangisidir?

A) “Eğer (anne ve baban), hakkında hiçbir bilgi sahibi olmadığın bir şeyi bana ortak koşman için seninle uğraşırlarsa, onlara itaat etme. Fakat dünyada onlarla iyi geçin...” (Lokman, 31:15)

B) “Allah, sizi ancak, sizinle din konusunda savaşan, sizi yurtlarınızdan çıkaran ve çıkarılmanız için destek verenleri dost edinmekten men eder.” (Mümtehine, 60:9)

C) “... Eğer onlardan biri, ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa, sakın onlara “öf!” bile deme; onları azarlama; onlara tatlı ve güzel söz söyle.” (İsra, 17:23)

D) “De ki: Gelin, Rabbinizin size haram kıldığı şeyleri okuyayım: O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anaya babaya iyi davranın...” (Enam, 6:151)

E) “Onlara (anne ve babana) merhamet ederek tevazu kanadını indir ve de ki: “Rabbim! Tıpkı beni küçükken koruyup yetiştirdikleri gibi sen de onlara acı.” (İsra, 17:24)

21 - 25. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

21. Anlam bilimi yani semantik, adı üstünde, sözlerin anlamı ile uğraşır. Belli bir dildeki sözcüklerin ne anlama geldiği, tarih boyunca geçirdikleri değişimler, anlam kaymaları ve anlam akrabalıkları bir anlam bilimcinin araştırma alanına girer. Filozof ise sözcüklerin anlamına yönelik yönelttiği soruyu bir anlam bilimci gibi sormaz. Bir sözcüğü bir tarih malzemesi olarak ele almaz. Araştırmalarını bir dil çerçevesinde yürüttüğü söylenebilir ancak asıl araştırdığı bu dilin kendisi değildir. Filozofun kaygısı dilin dil olarak ele alınması değil dil ile ifade edilen şeyin kendisidir. Bu bakımdan felsefe, varlığa yönelmiş dilin işaret ettiği şeyler ve onlara erişim sorunuyla ilgilenir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir felsefe sorusunun konusu <u>değildir</u>?

A) Anlamları bakımından felsefi sorgulamanın nesnesi olan kavramlar

B) Varoluşlarına bağlı olarak dilde temsil edildikleri biçimleriyle şeyler

C) Gerçekliği düşünebilme ve ona erişimde dilin önemi

D) Dilde ifadesini bulan ancak onu aşan gerçeklikler

E) İnsanların dile getiremedikleri bilinç dışı duygulanımları

22. Bir gün dolaşırken ileride çiçek açmış bir kiraz ağacı gördüm. Rüzgârda sallanan yaprakları ve burnuma gelen mis gibi çiçek kokusuyla ağaç tüm varlığını bana sunmaktaydı. Onun orada gerçekten bulunup bulunmadığından ve kiraz ağacı olduğundan asla şüphe duymadım. Çünkü bu ağacın zihnimden ve algılarımdan bağımsız olarak orada bulunduğunu biliyorum. Daha yakından görme isteğiyle ağacın yanına yaklaştığımda ise onun bir kiraz ağacı değil vişne ağacı olduğunu anladım ve ağacın türüne dair oluşturduğum yargımın yanlış olduğunun farkına vardım.

Bu parça aşağıdaki kavram çiftlerinden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

A) Gerçeklik - Doğruluk
B) Tutarlılık - Tutarsızlık
C) Numen - Fenomen
D) Öznellik - Nesnellik
E) Tez - Antitez

23. Doğa filozofları; görünüş ve gerçeklik arasında bir ayrım yaparak görünüşün arkasındaki gerçekliğe, çokluğun ardındaki birliğe ulaşmaya çalıştı. Onlar, tüm varlıkların arkasındaki bu birliğe “arkhe” adını vererek onun ne olduğunu sorguladı. Thales suyu, Anaximenes havayı, Empedokles ise toprak, su, hava ve ateşten oluşan dört ana maddeyi evrenin arkhesi olarak belirledi. Platon ise düşüncesinin merkezine doğaya ait unsurlar yerine “idealar” adı verilen ve asıl varlıklar olarak gördüğü kavramsal nesneleri yerleştirerek felsefe tarihinde yeni bir dönemi başlattı.

Buna göre Platon’u doğa filozoflarından ayıran özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Birliğin değil çokluğun felsefesini yapması

B) Evrenin göründüğü gibi olduğuna inanması

C) Dünyayı duyu dünyasına ait olmayan unsurlarla açıklaması

D) Doğanın insan zihninin bir ürünü olduğunu düşünmesi

E) Ayrımları reddederek zıtlıkları uzlaştırmaya çalışması

24. Eukleides’in *Elementler* adlı eserinde kullandığı geometrik yöntemin metafizik, epistemoloji ve ahlak alanındaki kendi görüşlerini temellendirmek için de uygun olduğunu düşünen Spinoza; *Etika* adlı eserini geometrik yöntemle kaleme aldı. Bu doğrultuda kitabının her bölümüne tanımlarla, önermelerle ve bu önermelerin ön dayanağı sayılan ve kendiliğinden apaçık olan aksiyomlarla başladı. Spinoza’nın bu yöntemi kullanarak amaçladığı şey ise insanın mutluluğa ulaşma sürecini doğru bir düşünüş ve akıl yürütmelerle âdeta bir cetvelle çiziyormuş gibi düzgün bir şekilde çizmekti.

Spinoza’nın görüşlerinin yer aldığı bu parçada aşağıdakilerin hangisi vurgulanmaktadır?

A) Yöntemin çok aşamalı oluşu bilgiye ulaşmayı zorlaştırır.

B) Gerçek bilgiye ulaşmanın birden fazla yöntemi vardır.

C) Mutluluğa ulaştıran bilginin kesinliği yöntemle ilişkilidir.

D) Mantıksal bilgi doğa yasalarını anlamaya ve açıklamaya yarar.

E) Geleneksel yöntemler bilgimizi kesinlik düzeyine ulaştırır.

25. Dilthey; tarihi yeni bir bakış açısıyla yorumlayarak insanın, sürekli değişen ve dinamik bir tarih olduğunu öne sürer. Ona göre insanla ilgili her şey bir zaman parçası içinde gerçekleşir ve bu değişken doğasıyla insan, kendi göreceliği ve tarihselliği içinde, yön değiştiren bir rüzgârgülüne benzer. Nitekim insan, yaşarken içinde bulunduğu zamanı kendisi kurar ve anılar yoluyla şimdiki zamanını belirleyen geçmişi de hep yanında taşır.

Dilthey’ın bu parçadaki görüşlerinden aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Tarih, toplumdan ve kültürden bağımsız bir şekilde ilerler.

B) İnsan, sürekli olan değişim süreciyle kendisini oluşturur.

C) Geçmiş, insanın şimdiki zamanının şekillenmesinde etkilidir.

D) Tarih, insanın hem var ettiği hem de ondan etkilendiği bir süreçtir.

E) İnsan, zaman içinde olan bir varlık olduğu için tarihseldir.

SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.
TEMEL MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

2024 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

2024 YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

08-06-2024

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. D
2. E
3. E
4. C
5. B
6. B
7. C
8. A
9. D
10. C
11. B
12. D
13. D
14. E
15. B
16. A
17. C
18. E
19. D
20. A
21. E
22. A
23. C
24. C
25. A

1. Bu testte sırasıyla Tarih (1-5), Coğrafya (6-10), Felsefe (11-15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16-20), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe (21-25) alanlarına ait toplam 25 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Töre; âdet, gelenek ve ahlaki değerlerden beslenerek ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Orta Asya'daki konargöçer yaşam tarzının etkisiyle oluşan töre, sadece bu coğrafyayla sınırlı kalmamış, çağlar boyu farklı bölgelerde kurulan Türk devletlerinde de etkili olmuştur. Gelişmeye açık olan törenin devamlılık kazanmasında kağanlar tarafından konulan kurallar ve kurultaylarda alınan kararlar etkili olmuştur. Getirilen kuralların adalete uygun olmasına dikkat edilmiştir. Kağanlar da dâhil olmak üzere herkesin töreye uyması zorunlu tutulmuştur.

Buna göre ilk Türk devletlerinde töre ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Zaman içinde değişmeyen kurallar bütünü olduğu

B) Süreklilik gösteren bir unsur olarak kabul edildiği

C) Toplumun bütün kesimleri için bağlayıcılık taşıdığı

D) Uygulanmasında siyasi otoritenin etkisinin bulunduğu

E) Toplum hayatındaki kültürel kaynaklara dayandığı

2. Selçuklu hükümdarı Alp Arslan'ın ölümünden sonra oğlu Melikşah tahta geçti. Melikşah, hâkimiyetini tanımayan ve taht mücadelesine girişen amcası Kavurd Bey'i yenilgiye uğrattı. Karahanlılar ve Gaznelilerle barış yapan Melikşah daha sonra Mısır'daki Fâtımi halifesine karşı sefer düzenledi ve bu devleti baskı altına aldı. Sonraki dönemde Bağdat'a giden Melikşah'a, Abbasi halifesi tarafından doğunun ve batının hükümdarlığını simgeleyen iki kılıç kuşatıldı.

Bu bilgiler de dikkate alındığında Melikşah Dönemi Selçukluları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Veraset sisteminin yönetimde çatışmalara yol açtığı

B) Doğu sınırlarının güvence altına alındığı

C) Şii tehdidine karşı mücadele edildiği

D) İslam dünyasındaki güç ve saygınlıklarının arttığı

E) İslam dünyasının tek halifelik altında birleştirildiği

3. Osmanlı Sadrazamı Rami Paşa, dokuma ustalarına "Avrupalılar, çuha ve ipekli kumaşların ham maddelerini bizden alıyor ve ürettiklerini bize geri satıyor. Onlarla bu konuda rekabet edemeyişimiz, çalışma düzenimizin bozuk olmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle gerekli alet ve levazımı sağlamalı, ham maddelerimizi yurt içinde işlemeliyiz." demiştir.

Rami Paşa bu sözleriyle Osmanlı ekonomisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin gerekliliğinden bahsetmiştir?

A) Ham madde ihracatının teşvik edilmesinin

B) İmkânlar dahilinde yerli bir sanayi kurulmasının

C) İthal ürünlere dayalı tarım politikası izlenmesinin

D) Dış gümrük vergilerinin düşürülmesinin

E) Avrupalı devletlerden dış borç alınmasının

4. Kütahya-Eskişehir Muharebeleri'nden sonra İngiltere Başbakanı 16 Ağustos 1921'de Avam Kamarasında yaptığı konuşmada şu ifadeleri kullanmıştır: "Türk ayaklanmasını bastırmak için Anadolu'nun dağlık bölgelerine kadar İngiliz orduları gönderilemeyeceğine göre İngiltere'nin önünde tek bir seçenek vardır, o da her iki tarafı sonuna kadar çarpıştırmaktır."

İngiltere Başbakanı'nın bu konuşmasından

I. Anadolu'daki ulusal direniş hareketinin isyan olarak görüldüğü,

II. İtilaf Devletleri arasında görüş birliğinin yeniden sağlandığı,

III. İngiltere'nin çıkarları için Türk-Yunan savaşının devam ettirilmek istendiği

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

5. Lozan Barış Konferansı'na katılacak olan Türk heyetine hükûmet tarafından verilen 14 maddelik talimatnamenin Batı Trakya ile ilgili bölümünde "Misakımillî maddesi uygulanacaktır." ifadesine yer verilmiştir.

Söz konusu talimatnamedeki bu hükme uyan Türk heyeti, Lozan'daki görüşmeler sırasında Batı Trakya ile ilgili aşağıdakilerden hangisini Türk tezi olarak savunmuştur?

A) Tamirat bedeli karşılığında Türk topraklarına katılmasını

B) Yönetiminin büyük devletlerin denetimine bırakılmasını

C) Osmanlı borçları karşılığında Yunanistan'a verilmesini

D) Milletler Cemiyeti kontrolünde özerk yönetim kurulmasını

E) Bölgenin geleceği için halk oylaması yapılmasını

6. Yeryüzündeki sıcaklık dağılışını etkileyen faktörlerden biri de Güneş ışınlarının yere düşme açısıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıyı etkileyen faktörlerden biri <u>değildir</u>?

A) Yeryüzü şekilleri

B) Okyanus akıntıları

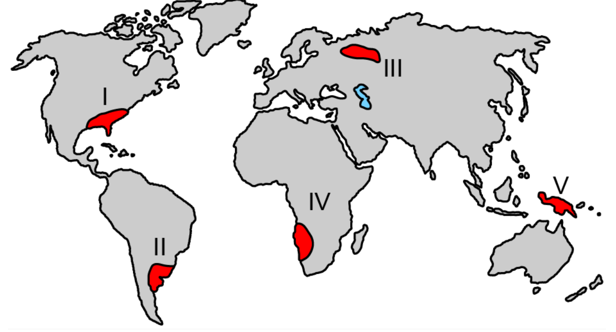
C) Dünya'nın şekli

D) Dünya'nın eksen eğikliği

E) Dünya'nın günlük hareketi

7. Aşağıda, bir bitki topluluğuna ait bazı özellikler ile üzerinde numaralandırılan alanların bulunduğu bir dünya haritası verilmiştir.

- Ağaçlar yıl boyunca yeşil kalmaktadır.
- Dünyanın en sık bitki formasyonu olarak bilinir.
- Orman altı florası bakımından oldukça zengindir.
- Işık isteği yüksek, uzun boylu ağaçlar bulunmaktadır.
- Ormandaki bitkilerin gelişimleri yılın her döneminde hızlıdır.

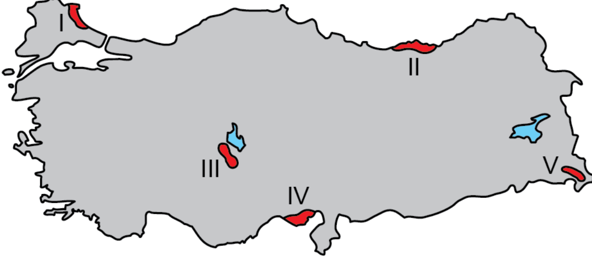

Özellikleri belirtilen bu bitki topluluğu haritada numaralandırılan alanların hangisinde yayılış gösterir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

Diğer sayfaya geçiniz.

8. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların nüfus özellikleriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

A) I numaralı alanda nüfusun seyrek olmasında bu alanın ana ulaşım yollarına sapa kalması ve tarım alanlarının dar olması etkili olmuştur.

B) II numaralı alanda nüfusun kıyıda toplanmasında idari merkezlerin bulunması ve iş olanaklarının fazla olması etkili olmuştur.

C) III numaralı alanda nüfusun seyrek olmasında arazinin engebeli ve yaz yağışlarının fazla olması etkili olmuştur.

D) IV numaralı alanda nüfusun yoğun olmasında tarım alanlarının verimli ve tarım ürünlerinin çeşitli olması etkili olmuştur.

E) V numaralı alanda nüfusun az olmasında yer şekilleri ve iklim koşullarının insan faaliyetlerini kısıtlaması etkili olmuştur.

9. Şekilsel bölgeler, sahip oldukları doğal ve beşerî özellikleriyle diğer alanlardan ayrılmakta olup tek bir unsurun türdeşliğine bağlı olarak sınırlandırılabilir.

Aşağıdakilerden hangisi sözü edilen bu bölge türüne örnek gösterilemez?

A) Büyükbaş hayvancılık bölgesi

B) Avrupa kültür bölgesi

C) Karayolları hizmet bölgesi

D) Maden çıkarım bölgesi

E) Çay üretim bölgesi

10. Dünyanın birçok yerinde görülen heyelanlar büyük can ve mal kayıplarına yol açmaktadır.

Bu afetin oluşumunda

I. zeminin suya doyması,

II. arazi eğiminin fazla olması,

III. tabakaların eğime dik uzanması

faktörlerinden hangileri etkilidir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

11. Searle'ün "Çin Odası Argümanı"nda, sadece kâğıt uzatabileceğiniz bir penceresi haricinde dışarıyla irtibatı olmayan bir oda vardır. Odanın içinde tek kelime bile Çince bilmeyen bir görevli bulunmaktadır. Bu kişi Çince kitaplara başvurarak oda dışından gelen Çince sorulara doğru yanıtlar vermektedir. Yanıtlarını bir kâğıda yazarak dışarıdakilere iletmektedir. Dışarıdaki Çinliler, sorulara doğru cevaplar verildiği için odanın içindeki görevlinin tam anlamıyla Çince bildiğini düşünmektedir. Searle'e göre şimdi ve sonra üretebileceğimiz en gelişmiş yapay zekânın algoritması, bu Çin odası düzeneğindeki çalışma sisteminin ötesine geçemez.

Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisini desteklemek amacıyla yazılmış olabilir?

A) Her insan kendine özgüdür.

B) İçerikleri kavramak insana has bir özelliktir.

C) İnsan sadece maddi tözden oluşmaz.

D) İnsanı insan yapan duygularıdır.

E) Robotlar hiçbir alanda insanın yerini tutamaz.

12. Her şeyden kuşkulanmaya çalıştığımız bir oyun oynayacak olsak herhangi bir şeyden kuşkulanacak kadar bile ilerleyemezdik. Çünkü kuşku oyununun kendisi kesinliği varsayar; böyle bir oyunu ancak bazı şeylerden emin olduğumuzda oynayabiliriz. Sorduğumuz sorular ya da kuşkularımız bazı önermelerin kuşkudan muaf olmasına bağlıdır. Bu muaf önermeler kuşkularımızın üzerinde döndükleri menteşelere benzer, eğer kapının açılmasını istiyorsak hiç kuşkusuz menteşelerimiz sabit olmalıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Her şeyden kuşkulanan bir kuşku, işlevini yerine getiremez.

B) Kuşku olmaksızın bir şeylerden emin olmak olanaksızdır.

C) Kesin bilginin temelinde kuşku yatmaktadır.

D) Soru sormak kesinlikten kuşku duymaktır.

E) Kuşku duyulamayan tek şey kuşkulanmaktır.

13. **Ada**: “Hiç kimse, bile isteye kötülük yapmaz. Kötülük yapan birine yaptığı şeyin kötü olduğunu anlatırsak hatasını kabul eder ve bunu bir daha yapmaz.”

Can: “Ben senin gibi düşünmüyorum. Eğer dediğin doğru olsaydı kötülük yapanlara ceza verilemezdi. Nitekim bilerek ve isteyerek kötülük yapan insanlar da var. Örneğin hırsızlığı meslek edinmiş biri çalma eyleminin kötü olduğunu bilmiyor mu? Fakat yine de bu eylemi tekrar tekrar gerçekleştiriyor. Bence asıl mesele iradeni nasıl kullandığında.”

Bu diyalogda Can’ın Ada’ya verdiği cevap aşağıdaki yargılardan hangisiyle ilişkilendirilebilir?

A) İnsanlar öğrenerek eylemez, eylemde bulundukça öğrenir.

B) Kötülük eylemde değil, insanın kendisindedir.

C) İyilik ve kötülük özgürce yaptığımız seçimlerin sonucudur.

D) Düşünceyle eylemler arasında mutlak bir örtüşme vardır.

E) İyilik, varlığını kötülüğe borçludur.

14. “Dünya eğer dönüyor olsaydı; bir taşı, yere dik olarak havaya fırlattığımızda bu taşın, fırlatılan noktanın gerisine düşmesi gerekirdi.” ifadesi, Dünya’nın hareketsiz olduğunu ispat etmek için eski zamanlardan beri kullanılan delillerden biridir. Bu düşüncenin tam karşısında yer alan ve Dünya’nın döndüğünü düşünen Galileo, bir düşünce deneyi yapar. Bu düşünce deneyinde o, denizde hareket eden bir geminin direğinin tepesinden bir taş bırakıldığında bu taşın geminin arka tarafına değil de direğin dibine düşeceğini ortaya koyar.

Galileo’nun bu düşünce deneyine ilişkin aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Dünya’nın döndüğünü akılcı bir yöntemle ispatlar.

B) Dünya’nın dönmediğine dair bir delili bertaraf eder.

C) Laboratuvarda yapılmadığı için güvenilemez.

D) Düşüncenin ürünü olduğu için sağlam bilgi vermez.

E) Yeterli şartlar sağlanmadığı için amacına hizmet etmez.

15. Kant’a göre bilgimizin temel kaynağı deneyimdir. Dolayısıyla deneyimden bağımsız olarak nesnelerden bahsetmek mümkün değildir. Ancak deneyimler, bizim sürekli bir şeylere maruz kaldığımız ve bütünüyle edilgen olduğumuz süreçler sonucunda oluşmaz. Aksine algıladığımız dünyayı zihnimizdeki kategoriler aracılığıyla biz kurarız. Bilginin oluşumunda bu şekilde etkin bir rol oynamamız dünyayı herkesin kendine göre algılayacağı anlamına da gelmemelidir çünkü dış dünyanın kuruluşu birtakım evrensel, zorunlu kalıp ve ilkeler ışığında gerçekleşir. Bu yüzden Kant’a göre dünyayı bilmek, insan zihninden bağımsız doğa kanunlarını değil bilginin oluşumu için uyulması gereken zihinsel şablonlarımızı keşfetmeyi gerektirir.

Bu parçada Kant’ın bilgi anlayışının hangi yönü vurgulanmaktadır?

A) Bireylere göreliği

B) İnsan türüne özgü öznelliği

C) Bilimsel sınırlılığı

D) Bilgide aşkınlığı

E) Kavramsal açıdan muğlaklığı

16-20. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

16. 2018 yılında yayımlanan *Meleklerin Koruyucusu* belgeseli, eğitim için Amerika'ya giden Libya asıllı Muhammed Bzeek'in oradaki yaşamını konu edinir. Bzeek'in dikkat çeken yönü; birçoğu yeni doğmuş, doktorların çok az yaşar dediği, engelinden dolayı tedavi edilemeyen, bu sebeplerle ailelerin kabul etmediği 80'den fazla çocuğu hastaneden alarak onların bakımını üstlenmesi olmuştur. Bir röportajında kimsenin Allah'ın belirlediği vakitten önce ölmeyeceğini, bu sebeple de o çocukların ihtiyaç duyduğu sevgi ve şefkatin hayatlarının bu zor döneminde onlara verilmesi gerektiğini söyleyerek "Müslüman, bir iyilik yapılması gerektiğini gördüğünde yapmalıdır." şeklinde ifade etmiş, dinde doğru bildiğimiz şeyleri sadece bilmekle yetinmeyip aynı zamanda yapmamız gerektiğinin üzerinde durmuştur.

Bu parçada vurgulanan husus aşağıdakilerden hangisidir?

A) Müslümanın iyiliği, niyet ve bilgi düzeyinde bırakmaması gerektiği

B) İyiliğin toplumu dönüştürücü bir rolünün bulunduğu

C) İhtiyacı olan kişiye destek olmanın iyileştirici bir yönünün olduğu

D) Davranışlarla niyetin tutarlı olması gerektiği

E) Müslümanın davranışını bilgiyle desteklemesi gerektiği

17. Kudüs yakınlarındaki Eyle'nin teslim alınmasından sonra Hz. Ömer'in halka emanında "Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. Bu sözleşme, Müminlerin emîri ve Allah'ın kulu Ömer tarafından Eyle halkına verilen bir emandır. Onların canlarına, mallarına, kiliselerine, haçlarına, hastalarına ve bütün fertlerine verilen bir teminattır. Onların kiliseleri mesken yapılmayacak ve yıkılmayacaktır. İçindeki kutsal eşyaya dokunulmayacaktır. Kimse dinî inanışından dolayı zorlanmayacak, bu sebeple kimse zarar görmeyecektir." güvencesi verilmiştir.

Hz. Ömer'in bu emanında, İslam dininin korunmasını istediği temel insan haklarından hangisi öne çıkmaktadır?

A) Can dokunulmazlığı

B) Mal dokunulmazlığı

C) Aklın korunması

D) İnanç ve ibadet hürriyeti

E) Neslin korunması

18. Gaye ve nizam delili, Allah'ın varlığını ispatlamak için kullanılan delillerden biridir. Bu delilde, evrende bir düzenin bulunduğu ve bu düzende her varlığın belirli bir gayeye göre yaratıldığı düşüncesi merkezdedir.

Parçaya göre aşağıdaki ayetlerden hangisi bu delil için doğrudan örnek <u>oluşturmaz</u>?

A) "(Ey inkârcılar) Şimdi, sizi yaratmak mı daha zor yoksa göğü yaratmak mı? Onu Allah yaptı. Onu yükseltip kusursuz olarak şekillendirdi." (Naziat, 79:27-28)

B) "Şüphesiz gece ve gündüzün art arda değişmesinde, Allah'ın göklerde ve yeryüzünde yarattığı şeylerde, Allah'a karşı gelmekten sakınan bir toplum için pek çok deliller vardır." (Yunus, 10:6)

C) "Güneş de kendi yörüngesinde akıp gitmektedir. Bu, mutlak güç sahibi, hakkıyla bilen Allah'ın takdiridir." (Yasin, 36:38)

D) "... Sen yeryüzünü boynu bükük (kupkuru) görürsün. Onun üzerine yağmuru yağdırdığımız zaman kıpırdar kabarır..." (Fussilet, 41:39)

E) "... Şuayb 'Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. Ahiret gününe ümit besleyin ve yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın.' dedi." (Ankebut, 29:36)

19. "Her kim büluğ çağına ulaşıncaya kadar iki kız çocuğunun bakımını, geçimini, terbiye ve eğitimini üstlenip gereğini yerine getirirse kıyamet gününde benimle şöyle (iki parmağını yan yana getirerek) beraber olacaktır." hadisi hem evrensel bir öğüdü hem de bir müjdeyi içermektedir. Bu davranış günümüzde kolay gibi görülebilir. Ancak kız çocuklarının diri diri toprağa gömüldüğü, doğumu müjdelendiğinde öfkesinden yüzü simsiyah kesilen insanların bulunduğu toplumda söylenmiş olması bu hadisin önemi ve etkisini daha anlamlı hâle getirmektedir.

Bu parçadan Hz. Muhammed'e ait aşağıdaki özelliklerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Yaşadığı toplumun ilerisinde bir yaklaşıma sahip olduğu

B) Yaşadığı toplumun uygulamalarından bağımsız olarak doğru olanı öğütlediği

C) Sözlerinin gerçek değerinin, yaşadığı toplumun şartları göz önünde bulundurularak anlaşılacağı

D) Toplumun değer yargılarını ahlaki ilkeler çerçevesinde düzenlediği

E) Öğütlediği davranışları bizzat uygulayarak gösterdiği

20. Mevleviliğe ait sema töreninin çeşitli kuralları ve sembolleri vardır. Öncelikle Meydancı Dede "Buyurun Ya Hu!" der, dervişler de baş eğip selam vermek suretiyle eşikten geçer, sağ ve sol kolları bağlı şekilde şeyhi bekler. Şeyh gelir, vakit namazı kılınır, *Mesnevi*'den ders yapılır, Kur'an-ı Kerim kıraatinden sonra da şeyhin duasıyla ilk aşama tamamlanır. Sonrasında semazenler ellerini "Allah!" diye yere vurarak ayağa kalkar ve sağdan sola doğru dönmeye başlar. Kolların açık, sağ elin dua edercesine göklere, sol elin ise yere dönük olması Allah'tan alınan manevi ihsanın ve güzelliğin insanlara ulaştırılmasını temsil eder.

Bu parçadan hareketle sema töreni hakkında aşağıdakilerin hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Allah'a yakınlaşma vasıtası olduğuna

B) Hareketlerin bir amaç ve anlam doğrultusunda yapıldığına

C) Tören süresinin insan ömrünü temsil ettiğine

D) Semazenin duruş şeklinin Allah-insan iletişiminin göstergesi olduğuna

E) Farklı ibadetlerin bir arada eda edildiği bir tören olduğuna

21-25. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

21. Sınırlı veya az sayıdaki örnekten hızlıca genelleme yapılması "yetersiz örnek hatalı akıl yürütmesi" olarak adlandırılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "yetersiz örnek hatalı akıl yürütmesi**"dir?**

A) Ali'de de sende de var; her liseye başlayan kendini yetişkin sanıyor.

B) Hayalet gördüm diyorsa doğrudur, koskoca profesör yalan mı söyleyecek!

C) Şemsiyesini almadığına göre yağmur yağmayacak.

D) Beş kardeşten bir tanesi evli olduğuna göre ailede bekarlar çoğunlukta.

E) Her Karadenizli hamsiyi sever, sen sevmediğine göre Karadenizli olamazsın.

22. David Hume'a göre bir olayın diğerinin nedeni olmasının dayanağı olan nedensellik ilkesini ne akıl yürütmeyle ne de deneyimle elde edebiliriz. Zamansal ve mekânsal açıdan birbirine yakın iki olaya şahit olduğumuzda, eğer bu iki olayın birlikteliği farklı durumlarda tekrar ediyorsa zihnimiz olaylardan ilkinin diğerinin nedeni olduğu fikrine kapılır. Hâlbuki deneyimlerimizin hiçbiri bize iki olay arasında zorunlu bir bağ olduğunu göstermeye yetmez. Örneğin bir raketle tenis topuna her vurduğumda tenis topu ileri fırlıyor olabilir ancak tek başına incelendiğinde ne raketten ne tenis topundan bu fırlayışı zorunlu kılacak bir veri elde edilebilir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

A) Duyu verileri mantık süzgecinden geçmediğinde bizi yanıltır.

B) Nedensellik yalnızca bilimsel deneylerle tespit edilir.

C) Aynı olgular arasındaki nedensellik ilişkisi koşullara göre değişir.

D) Nedensellik fikrinin kaynağı zihinsel alışkanlıklardır.

E) Nedensellik diğer felsefi sorunlardan bağımsız düşünülmelidir.

23. Aristoteles'e göre ahlaki erdemlerin özü iki aşırı uç arasındaki doğru ortaya uygun davranmaktır. Bir davranışın ortası ise koşullar değiştiği ölçüde her insana göreli olur. Örneğin yemek yeme söz konusu olduğunda bunun ortası, yetişkin bir sporcuyla küçük bir çocuk için farklı olacaktır. Fakat yine de davranışlardaki aşırı uçları açık seçik gösteren, üzerinde uzlaşılabilecek uygun bir orta mutlaka vardır. Bununla birlikte ortanın göreli olması her insanın istediği gibi davranacağı veya koşulları bahane ederek kötü davranışlar sergileyebileceği anlamına da gelmez çünkü doğaları gereği içinde kötülük barındıran eylemler için bir ortadan kesinlikle söz edilemez.

Bu parçada Aristoteles'in ahlak anlayışında aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) İnsanlığın yararı düşünülerek eylemde bulunulmalıdır.

B) En doğru kararı vermek için eylemin ardındaki niyete bakılmalıdır.

C) Seçilen her türlü eylem kişinin doğru ortası olacaktır.

D) Eylem seçimi akılcı ve eyleyene uygun olmalıdır.

E) Birey diğer insanların kararlarının ortalamasına göre davranmalıdır.

24. İlk Çağ ile Orta Çağ felsefelerini birbirinden ayıran yönlerden biri; İlk Çağ filozoflarının "Doğa nedir?", "Evrenin ana maddesi veya ilkesi nedir?" gibi sorulara odaklanmalarıdır. Buna karşın Orta Çağ filozofları ise daha çok "Varlık nedir?" şeklindeki sorulara yoğunlaşarak varlığı bir bütün olarak kavramaya ve anlamaya ilişkin söylemler geliştirmiştir. Orta Çağ'da retorik ve diyalektik aracılığıyla keskinleştirilmiş zihinlere sahip filozoflar, en yüce varlığı da bu çerçevede kavramaya çalışmış ve bu durumda çok sayıda kavrayışın ortaya çıkmasına neden olmuşlardır. Böylece birbirinden çok farklı yaklaşımlar, tutumlar ve anlatım biçimleri söz konusu olmuştur.

Bu parçada Orta Çağ felsefesini İlk Çağ felsefesinden farklı kılan unsurlardan hangisi vurgulanmaktadır?

A) Ontolojik yaklaşımları

B) Epistemik kavrayışları

C) Gelişim gösterdikleri çevre

D) Bilgiye duydukları ihtiyaç

E) Ahlaki değer anlayışları

25. Nietzsche'nin felsefesi kendinden önceki felsefi anlayışlara bir başkaldırı niteliğindedir. Onun hedefinde özellikle Sokrates ve Platon'dan beri var olan rasyonalist felsefe yer alır. Çünkü bu felsefe geleneği; insanın yaşama içgüdüsünü yok saymış, salt akılcı bir bilgiye önem vererek insanın aklını prangalamış ve yaşama sevincini öldürmüştür. Nietzsche'ye göre insanı içine düştüğü bu durumdan kurtaracak olan şey, özünde her türlü oluş ve tutkuyu doğal bir şekilde bünyesinde barındıran trajik yaşama geri dönmektir. Ona göre ancak hayatı olumlayan bir yaşam içinde geleneklerin kurduğu bağlardan kurtulabiliriz ve insanın ne olduğunu söyleyebiliriz.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

A) Trajik yaşama dönmek insanı özgürleştirir.

B) Akılcı felsefeler insan yaşamını sınırlandırır.

C) İnsan ancak hayatı olduğu gibi kabullendiğinde kendini tanır.

D) Felsefe yaşama içgüdüsünü hesaba katmaz.

E) Nietzsche yaşamı görmezden gelen akılcılığı reddeder.

SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.
TEMEL MATEMATİK TESTİNE GEÇİNİZ.

2025 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

2025 YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

21-06-2025

SOSYAL BİLİMLER TESTİ

1. A
2. E
3. B
4. C
5. E
6. B
7. E
8. C
9. C
10. D
11. B
12. A
13. C
14. B
15. B
16. A
17. D
18. E
19. E
20. C
21. A
22. D
23. D
24. A
25. D